

# CALENDAR CULTURAL

**ANIVERSĂRI**

**COMEMORĂRI**

**EVENIMENTE**

**2023**

Editura *Asachiana*  
Iași • 2023



# CALENDAR CULTURAL

2023

---

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**

**BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI” IAȘI**

**Calendar cultural 2023 / Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași.**

– Iași: Asachiana, 2023

ISBN 978-606-9047-42-2

008(100) „2023” (059)



BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ  
*Gh. Asachi* IAȘI

# CALENDAR CULTURAL

ANIVERSĂRI, COMEMORĂRI, EVENIMENTE

2023

Editura *Asachiana*

Iași • 2023

Copyright © - Toate drepturile rezervate

Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 10, 700063

Telefon: (+4) 0332 110044

E-mail: [contact@bjiasi.ro](mailto:contact@bjiasi.ro)

Web: <http://www.bjiasi.ro/>

---

Prin prezenta lucrare, Biblioteca Județeană *Gh. Asachi* Iași se alătură altor biblioteci pentru care redactarea unei astfel de publicație este o tradiție.

Calendarul adună în cuprinsul său datele remarcabile ale anului 2023, aniversări, comemorări, evenimente istorice, care au fost selectate pe baza materialelor de referință existente în colecțiile bibliotecii noastre și on-line.

Deși ca titlu aceasta se constituie într-o noutate, în ceea ce privește biblioteca noastră, procesul de realizare al ei a demonstrat continuitatea acesteia în cadrul Bibliografiei locale ieșene, multiplele publicații deja realizate în cadrul Biroului Bibliografic servindu-ne ca surse. În realizarea calendarului am avut ca idee centrală raportarea cu prioritate la comunitatea ieșeană, prin actualizarea exemplelor date de personalități marcante ale literaturii, științei și artei care au jucat un rol local, național sau universal, fapt dovedit și de produsul final, unde aceste trimiteri se constituie în majoritatea notelor cronologice, la care am adăugat și trimiteri la datele naționale și internaționale, pe baza criteriilor date de relevanța lor la nivelul domeniului în care au excelat și al notorietății, precum și al încadrării duratei la un număr cât mai rotund de ani, față de anul de referință 2023. În acest fel răspundem funcției instituției noastre, de bibliotecă județeană cu colecții enciclopedice.

Unul dintre obiectivele acestui proiect constă și în folosirea acestor date de referință pentru a reuni alături de bibliotecă alți parteneri și colaboratori în organizarea și derularea unor evenimentele și proiecte culturale, fiind astfel o invitație deschisă către comunitatea ieșeană.

bibliograf *Ciprian Teodorescu*



## IANUARIE

### 1

- Ziua Mondială a Păcii
- Ziua Anului Nou
- Ziua aderării României la Uniunea Europeană
- 465 de ani de la moartea **Cronicarului Macarie** (1504 – 1 ian. 1558, Roman, jud. Neamț,) egumen la Mănăstirea Neamț (1523-1531) și apoi episcop de Roman (1531-1558). Scrie, la cererea lui Petru Rareș, o Cronică a Moldovei de la moartea lui Ștefan cel Mare și Sfânt (1504) până la începutul domniei lui Ștefan Rareș (1551), intitulată Letopisețul Țării Moldovei. Cronicarul **Macarie** s-a bucurat de renumele unui mare învățat, fiind numit de cronicarul Azarie (sec. 16) învățătorul Moldovei;
- 275 de ani de la moartea matematicianului elvețian **Johann BERNOULLI** (27 iul. 1667, Basel – 1 ian. 1748, Basel);
- 205 ani de la apariția romanului **Frankenstein** sau **Prometeusul** Modern scris de prozatoarea engleză **Mary SHELLEY**;
- 200 de ani de la nașterea poetului romantic maghiar **Sándor PETŐFI** (1 ian. 1823, Kiskőrös - 31 iul. 1849, Albești) considerat poet național;
- 185 de ani de la apariția **Foii literare**, scoasă de George Barițiu la 1 ianuarie 1838, la Brașov, devenită de la 2 iulie, același an, **Foaie pentru minte, inimă și literatură**, supliment al revistei Gazeta de Transilvania, o revistă românească cu caracter cultural, care a apărut, cu unele întreruperi, până în data de 24 feb. 1865;
- 175 de ani de la intrarea în vigoare, la 1 ian 1848, a Convenției dintre Moldova și Muntenia privind desființarea vămii dintre

cele două țări, excepție făcând sarea. S-a format, astfel, o singură piață, protejată de un unic cordon vamal;

- 160 de ani de la nașterea pedagogului și sportivului francez **Pierre de COUBERTIN** (1 ian. 1863, Paris – 2 sep. 1937, Geneva, Elveția), fondatorul CIO și părintele Jocurilor Olimpice moderne;
- 155 de ani de la apariția, la 1 ian. 1868, la Brașov, până în 1880, și apoi la Sibiu, până în 1945, a revistei **TRANSILVANIA**, organ al societății culturale ASTRA;
- 155 de ani de la nașterea prozatorului **Ioan Alexandru BRĂTESCU-VOINEȘTI** (1 ian. 1868, Târgoviște – 14 dec. 1946, București), cunoscut pentru povestirile sale adresate copiilor;
- 155 de ani de la nașterea matematicianului **Vasile TEODOREANU** (1 ian. 1868, Brusturoasa, jud. Bacău – 26 iun. 1949, București), profesor de matematici la Liceul Național, Școala Normală Vasile Lupu și Liceul militar, cel care a contribuit decisiv la apariția regulată a Gazetei matematice, la Iași, în timpul refugiului din anii 1917-1918;
- 155 de ani de la nașterea scriitorului **George MURNU** (1 ian. 1868, Veria, Grecia – 17 nov. 1957, București), traducător și istoric, membru al Academiei Române;
- 140 de ani de la nașterea muzicianului **Antonin CIOLAN** (1 ian. 1883, Iași - 4 dec. 1970, Cluj-Napoca), dirijor și profesor, a condus formațiile *Societății muzicale* și Orchestrei simfonice *George Enescu* din Iași. A contribuit la înființarea Filarmonicii *Moldova* (1942) din Iași, profesor de cor și orchestră la Conservatorul din Iași, după 1948 s-a mutat la Cluj, unde a ocupat funcțiile de profesor la Institutul de artă și director al Filarmonicii de Stat, pe care a înființat-o, distins cu titlurile de Maestru emerit al artei, Profesor emerit și Artist al poporului;

- 130 de ani de la apariția, lunar, la Iași, a publicației **Revista critica literară**, la 1 ian. 1893, sub conducerea lui Aron Densușianu;
- 115 ani de la nașterea pictorului **Victor MIHĂILESCU CRAIU** (1 ian. 1908, Belcești, jud. Iași – 23 dec. 1981, Iași);
- 115 ani de la apariția, la Iași, a primului număr din **Arta Românească**, revistă pentru pictură, sculptură, arhitectură, muzică, artă dramatică, literatură. Director: A. D. Atanasiu;
- 85 de ani de la nașterea juristului **Valeriu DIACONU** (1 ian. 1938, Moșna, jud. Iași – 29 iun. 2017, Iași), președinte al Curții de Apel Iași;
- 65 de ani de la intrarea în aplicare a Tratatelor de instituire a Comunității Economice Europene (CEE), cunoscute și sub numele de Tratatul de la Roma, semnate de șase țări fondatoare: Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Țările de Jos;

## 2

- 180 de ani de la premiera operei **Olandezul zburător** de **Richard WAGNER**, Dresda, 2 ian. 1843, sub bagheta compozitorului;
- 95 de ani de la nașterea compozitorului **Tiberiu OLAH** (2 ian. 1928, Arpășel, Mureș – 2 oct. 2002, Târgu Mureș), profesor și muzicolog;
- 90 de ani de la nașterea dramaturgului **Ion BĂIEȘU** (pseudonimul literar al lui Ion Mihalache, 2 ian. 1933, Aldeni, jud. Buzău – 21 sept. 1992, New-Jersey, SUA);

## 3

- 170 de ani de la apariția, la Sibiu, la 3 ian. 1853, a primului număr din **Telegraful român**, devenit ulterior organul de presă al Mitropoliei ortodoxe de Sibiu;

- 120 ani de la nașterea inginerului electrotehnician **Toma FARCAȘ** (3 ian. 1903, Ileni, jud. Făgăraș – 5 mart. 1991, Iași), profesor la Facultatea de Științe a Universității din Iași și la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic Gh. Asachi, între anii 1926-1970, decan al Facultății de Mecanică;
- 100 de ani de la moartea scriitorului satiric ceh **Jaroslav HAŠEK** (30 apr. 1883, Praga – 3 ian. 1923, Praga), cunoscut, în special, pentru romanul său *Peripețiile bravului soldat Švejk*;
- 10 ani de la moartea omului de film **Sergiu (Florin) NICOLAESCU** (13 apr. 1930, Târgu Jiu - 3 ian. 2013, București) regizor, actor, scenarist, cel mai prolific și mai vizionat regizor român din toate timpurile: 54 filme și 27 coproducții;

#### 4

- 210 ani de la nașterea inventatorului stenodactilografiei, **Sir Isaac PITMAN** (4 ian. 1813 -12 ian. 1897);
- 105 ani de la apariția, la Paris, la 4 ian. 1918, a celei de a doua serii a publicației săptămânale *La Roumanie* (până la 12 iun. 1919), sub conducerea lui Paul Brătășanu, care a desfășurat o bogată activitate pentru apărarea cauzei naționale românești;
- 75 de ani de la nașterea hispanistei **Dana DIACONU** (4 ian. 1948, Iași); autoare a volumelor: *Lecturi hispanice; Madrid 2000, traduceri: Madridul sub clar de lună; Educația sentimentală*;
- 75 de ani de la apariția, la București, a revistei **Flacăra** (4 ianuarie 1948);

#### 5

- 195 de ani de la deschiderea cursurilor *Școlii de românește și latinește de la Mănăstirea Trei Ierarhi* din Iași, sub conducerea lui Iordache Săulescu, 5 ian. 1828;

- 150 de ani de la nașterea medicului **Alexandru SLĂTINEANU** ( 5 ian. 1873, București - 27 nov. 1939, Iași) profesor la Facultatea de Medicină din Iași, fondator al școlii ieșene de bacteriologie și epidemiologie și al Spitalului Izolarea din Iași, la 14 oct. 1911;
- 145 de ani de la nașterea prozatorului **Emil GÂRLEANU** (5 ian. 1878, Iași – 2 iul. 1914, Câmpulung Muscel, jud. Argeș), cunoscut pentru volumul ***Din viața celor care nu cuvântă***, printre întemeietorii Societății Scriitorilor Români (1908), al cărui președinte a fost între anii 1911-1912;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Mihai Vasile BOTEZ** (5 ian. 1953, Iași ) medic, poet și prozator, membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iași, autor al volumelor: **Traviața, poezii, Nemuridorul îngerege, poezii, Policristul, roman, Sufletul e o eroare financiară roman, Rețeta fericirii, roman, Marele Premiu al diasporei românești (francofonie, Quebec, Canada, 2000)**;

## 6

- (†) Botezul Domnului (Boboteaza) calendarul creștin ortodox, romano și greco-catolic
- 540 de ani de la căsătoria Elenei (Olena), fiica lui Ștefan cel Mare și Sfânt și a Evdochiei, cu Ivan cel Tânăr, fiul și moștenitorul țarului rus Ivan al III-lea, 6 ian. 1483;
- 135 de ani de la nașterea pictorului **Jean L. COSMOVICI** (6 ian. 1888, Iași – 2 iul. 1952, București);
- 75 de ani de la moartea entomologului **Gheorghe N. FINȚESCU** (21 aug. 1875, Craiova – 6 ian. 1948, București), membru corespondent al Academiei Române, profesor la Liceul Național din Iași; este considerat întemeietorul Entomologiei Horticole în România;

- 30 de ani de la moartea scriitorului **Ștefan BACIU** (29 oct. 1918, Brașov – 6 ian. 1993, Honolulu, S.U.A.), critic de artă, diplomat, eseist, memorialist, poet, profesor universitar, traducător și ziarist român din diasporă, stabilit în Brazilia și S.U.A.;

## 7

- (†) Crăciunul, Sărbătoarea Nașterii Domnului, calendarul creștin ortodox stil vechi
- (†) Sf. IOAN BOTEZĂTORUL, calendarul creștin ortodox, romano și greco-catolic
- 135 de ani de la nașterea medicului **Petru P. CONDREA** (7 ian. 1888, Bârlad – 13 dec. 1967, București), elev al savanților Victor Babeș și Ioan Cantacuzino, profesor la catedra de Bacteriologie a Facultății de Medicină din Iași. A organizat și condus Filiala Iași a Institutului Ioan Cantacuzino;
- 65 de ani de la moartea omului politic dr. **Petru GROZA** (1884 – 7 ian. 1958, București), jurist prim-ministru al guvernului pro-sovietic format la 6 martie 1945, președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale – șeful statului (1952- 1958);
- 55 de ani de la nașterea scriitoarei **Luminița MIHAI** (7 ian. 1968, Galați), membră a Uniunii Scriitorilor – Filiala Iași;

## 8

- 150 de ani de la nașterea juristului **Iuliu MANIU** (8 ian. 1873, Șimleu Silvaniei – 5 feb. 1953, Închisoarea Sighet) avocat, academician, om politic, președinte al Partidului Național Român, apoi al Partidului Național Țărănesc, prim-ministru în mai multe rânduri și opozant al regimului comunist;
- 95 de ani de la moartea compozitorului **Dumitru GEORGESCU-KIRIAC** (6 mar. 1866, București – 8 ian. 1928, București), dirijor, critic muzical, profesor, folclorist și autor al unor lucrări

didactice în domeniul muzical; fondator și dirijor al societăți corale Carmen;

## 9

- 115 ani de la moartea dramaturgului **Abraham GOLDFADEN** (Avrum Goldnfoden, 24 iul. 1840, Starokostiantîniv, Ucraina – 9 ian. 1908, New York), regizor și actor evreu de limba idiș și ebraică, considerat părintele teatrului evreiesc modern; în 1876 a fondat, în orașul Iași, primul teatru profesionist în limba idiș din lume;
- 115 ani de la nașterea scriitoarei și eseistei franceze **Simone de BEAUVOIR** (9 ian. 1908, Paris – 14 apr. 1986, Paris), reprezentantă a existențialismului (Premiul Goncourt 1954);
- 95 de ani de la nașterea criticului și istoricului de artă **Vasile DRĂGUȚ** (9 ian. 1928, Murguși jud. Dolj – 1 sept. 1987, București), autorul monografiei de referință a mănăstirii ieșene Dobrovăț;
- 25 ani de la moartea sportivei **Lia MANOLIU** (25 apr. 1932, Chișinău, – 9 ian. 1998, București), unica atletă din lume care a participat la 6 Olimpiade (25 apr. 1932 – 9 ian. 1998), laureată cu aur la Jocurile Olimpice de vară din Mexico (1968) și cu bronz la Jocurile Olimpice de vară din Roma (1960) și Jocurile Olimpice de vară din Tokyo (1964) la proba de aruncare a discului;

## 10

- 530 de ani de la nașterea umanistului **Nicolaus OLAHUS**, (10 ian. 1493, Sibiu – 17 ian. 1568, Pojon, Ungaria) scriitor, istoric, mitropolit și cronicar, descendent din familia lui Iancu de Hunedoara;
- 245 de ani de la moartea naturalistului suedez **Carl von LINNÉ** (23 mai 1707 – 10 ian. 1778, Uppsala). I se atribuie sistemul

nomenclatorului binar care denumește plantele și animalele în funcție de genuri și specii;

- 160 de ani de la nașterea poetului Gheorghe **KERNBACH** (Gheorghe din Moldova, 10 ian. 1863, Botoșani – 20 sept. 1909, Iași), magistrat, prim-redactor al ziarului *Liberalul* din Iași, colaborator al revistelor: *Contemporanul*, *Lumea ilustrată*, *Viața românească*;
- 140 de ani de la nașterea scriitorului rus **Alexei N. TOLSTOI** (10 ian. 1883, Pugaciiov – 23 feb. 1945, Moscova);
- 55 de ani de la nașterea poetei și eseistei **Irina-Adriana ANDONE** (10 ian. 1968, Iași – 2 oct. 1998, Iași), autoare a volumelor: *Mângâios*; *Farmec dureros*, *Poetica eminesciană a contrariilor*;

## 11

- Ziua Artei Fotografice (România)
- 140 de ani de la nașterea preotului **Ion BÎRLEA** (11 ian. 1883, Berbești, jud. Maramureș – 13 mai 1969, București), autorul celei mai bogate și valoroase culegeri de folclor din Maramureș, realizată în anii 1905-1909 și 1910-1913;
- 95 de ani de la moartea scriitorului englez **Thomas HARDY** (2 iun. 1840, Dorchester – 11 ian. 1928, Dorchester), cunoscut pentru romanele sale *Tess* și *Departa de lumea dezlănțuită*;

## 12

- 495 de ani de la nașterea scriitorului francez **Charles PERRAULT** (12 ian. 1628, Paris – 16 mai 1703, Paris), membru al Academiei, celebru prin poveștile lui pentru copii: *Contes de ma mère l'oye*, *Barbă albastră (poveste)*, *Tom Degețelul*, *Poveștile mamei mele găscă*;
- 145 de ani de la „atacul de la Smârdan”, localitate astăzi în Bulgaria, acțiune prin care trupele române ocupau, după un

atac energetic și fulgerător, un punct important al sistemului de apărare a Vidinului. Lupta a avut loc la 12/24 ianuarie 1878, în cadrul Războiului de independență a României

- 40 de ani de la moartea filologului **Lucian PREDESCU**, critic și istoric literar (27 iul. 1907, Iași – 12 ian. 1983, București);
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Constantin PARFENE** (16 mai 1929, com. Bogdana, jud. Vaslui - 12 ian. 2003, Iași) conferențiar și profesor la Facultatea de Litere, Catedra de literatură română și comparată, autor al volumelor: *Literatura în școală, Compozițiile în școală, Teorie și analiză literară, Analize și interpretări literare (1994), Victor Ion Popa - eflorescență policromă, Receptarea poetică, Metodica studierii limbii și literaturii române (Iași, Polirom, 1999), Mihai Eminescu - note privind stilul publicisticii, Aspecte teoretice și experimentale în studierea literaturii în școală;*

### 13

- 160 de ani de la nașterea **filologului Romulus IONAȘCU** (13 ian. 1863 Năsăud, jud. Bistrița-Năsăud – 17 apr. 1917, Iași), profesor la Liceul Național și la Institutul particular de fete Humpel, autorul manualelor: *Sistemele ortografice cu litere chirilice și latine în scrierea limbii române* și *Gramatici române de la 1757 până astăzi;*
- 110 ani de la nașterea anglistei **Viorica DOBROVICI** (13 ian. 1913 Roman, jud. Neamț – 16 feb. 2000, Iași), profesoară la Institutul de Medicină și la Universitatea Al. I. Cuza din Iași;
- 65 de ani de la moartea poetului și eseistului **Dan BOTTA**, (26 sept. 1907, Adjud – 13 ian. 1958, București);

## 14

- 125 de ani de la moartea scriitorului englez **Lewis CARROLL** (27 ian. 1832 – 14 ian. 1898), prozator, matematician, logician, cleric și fotograf, a marcat literatura pentru copii prin volumele: *Alice în Țara Minunilor (1865) și Alice în Țara Oglinzilor (1872)*;
- 15 ani de la moartea scriitorului **Barbu BREZIANU** (18 mar. 1909, București – 14 ian. 2008, București), istoric și critic de artă,, recunoscut pentru studiile sale de brâncușologie, autorul primei monografii a lucrărilor realizate de sculptor în țară;

## 15

- Ziua Culturii Naționale (România) 173 de ani de la nașterea scriitorului **Mihai Eminescu**
- 115 ani de la nașterea fizicianul american **Edward TELLER** unul din creatorii bombei atomice cu hidrogen (15 ian. 1908, Budapesta – 9 sept. 2003, Stanford);
- 115 ani de la nașterea medicului **Paul PRUTEANU** (15 ian. 1908, Fălciu, jud. Vaslui – 12 dec. 1966, Iași), profesor la Catedra de Medicină socială a Institutului de Medicină și Farmacie din Iași;
- 105 ani de la apariția, la Iași, a primului număr din revista bilunară *Moldova*, sub direcția unui comitet condus de Mihail Sadoveanu, 15 ian. 1918;

## 16

- 85 de ani de la nașterea farmacistului **Nicolae OIȚĂ** (16 ian. 1938, Amărăști, jud. Vâlcea – 21 mai 1993, Iași) clinician și inventator la Spitalul Militar din Iași, în perioada 1961-1993, cu peste 100 de propuneri de medicamente, dintre care 80 au fost brevetate, peste 50 se aplică și astăzi cu succes;

## 17

- 530 de ani de la nașterea clericului **Nicolaus OLAHUS**, scriitor, istoric, mitropolit și cronicar umanist, descendent din familia lui Iancu de Hunedoara (10 ian. 1493, Sibiu – 17 ian. 1568, Pojon, Ungaria);
- 195 de ani de la nașterea generalului **Alexandru CERNAT** (17 ian. 1828, Galați – 8 dec. 1893, Nisa) ministru de război, unul dintre eroii Războiului de Independență din 1877-1878;
- 105 ani de la moartea chimistului **Constantin I. ISTRATI** (7 sept. 1850, Roman – 17 ian. 1918, Paris), medic, președinte al Academiei Române în perioada 1913-1916, întemeietorul școlii de chimie organică de la Universitatea din București. A încetat din viață la Paris, aflat în misiune oficială pentru cauza națională;
- 65 de ani de la moartea chimistului **Radu CERNĂTESCU** (17 aug. 1894, Huși – 17 ian. 1958, Iași), membru titular al Academiei Române, unul din creatorii Institutului de Chimie Petru Poni din Iași;

## 18

- 165 de ani de la nașterea juristului **Ioan TANOVICEANU** (18 ian. 1858, Țuglui, jud. Dolj – 8 apr. 1917, Odessa-Ucraina), jurist, membru al Academiei Române, profesor, timp de aproape trei decenii, la Facultatea de Drept a Universităților din Iași și București, întemeietorul criminologiei românești;
- 175 de ani de la nașterea scriitorului **Ioan SLAVICI** (18 ian. 1848, Șiria, jud. Arad – 17 aug. 1925, Crucea de Jos, jud. Vrancea), romancier, membru al Academiei Române;

## 19

- 225 de ani de la nașterea filozofului și sociologului francez **Auguste COMTE** (19 ian. 1798, Montpellier – 5 sept. 1857, Paris); unul dintre părinții sociologiei moderne
- 95 de ani de la nașterea biologului **Napoleon D. TOPALĂ** (19ian. 1928, Săveni, jud. Botoșani – 11 oct. 1988, Iași), profesor la Facultatea de Biologie-Geografie-Geologie a Universității din Iași timp de aproape patru decenii;
- 50 de ani de la moartea teologului **Irineu CRĂCIUNAȘ** (6 oct. 1928, Sadova, jud. Suceava - 19 ian. 1973, Iași) Episcop-vicar al Moldovei și Sucevei din 1958 până în 1969.;
- 25 de ani de la moartea muzicianului **Anton BIȘOC**, dirijor al corului Operei Române din Iași (6 aug. 1936, Hălăucești, jud. Iași – 19 ian. 1998, Iași);

## 20

- 655 de ani de la prima atestare documentară a municipiului Brăila (1368), într-**un *Privilegiu acordat negustorilor brașoveni de domnul Țării Românești, Vladislav Vlaicu***;
- 205 ani de la moartea preotului **Dimitrie ȚICHINDEAL** (1775, Becicherecu Mic – 20 ian. 1818, Timișoara), cărturar, fabulist, traducător și militant pentru emanciparea românilor din Banat;
- 105 ani de la nașterea criticului și istoricului de artă **Ion FRUNZETTI** (20 ian. 1918, Bacău – 11 sep. 1985, București), profesor universitar, eseist, poet și traducător, autor al volumelor: ***Pictori revoluționari de la 1948, Arta românească în sec. XIX, În căutarea tradiției***;
- 80 de ani de la moartea filologului **Pericle PAPAHAĞI** (20 oct. 1872, Avdela, Grecia – 20 ian. 1943, Silistra, Bulgaria), lingvist și folclorist român de origine macedoromână, un neobosit culegător de folclor și cercetător în domeniul aromânei, editor al celor mai vechi texte aromâne;

## 21

- 125 de ani de la nașterea istoricului **Gheorghe I. BRĂȚIANU** (21 ian.1898, Ruginoasa, jud. Iași - 24 apr. 1953, penitenciarul din Sighet) om politic, profesor universitar, membru al Academiei Române, victimă a regimului comunist din România;
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **GHEORGHE BLĂNĂRU** (21 ian. 1933, Limbenii Vechi, jud. Bălți – 28 feb. 2016, Iași), membru a Uniunii Scriitorilor – Filiala Iași, autor al volumelor de versuri dedicate copiilor: ***Ferestrele anului, Scrisoare din orașul de lemn;***
- 45 de ani de la nașterea filologului **Bogdan CREȚU** (21 ianuarie 1978, Medgidia, jud. Constanța) critic literar și eseist, profesor al Facultății de Filologie al Universității „Al. I. Cuza” din Iași, director al Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, autorul unor volume precum: ***Pagini despre literatura română contemporană, Utopia negativă în literatura română, Cornul inorogului, Poetul ca și soldatul;***

## 22

- 195 de ani de la nașterea scriitoarei de origine româno-albaneză **Dora d'Istria** (22 ian. 1828, București - 17 nov.1888, Florența, Italia) pseudonimul literar al prințesei Helena Kolțova-Masalskaia, născută Elena Ghica, a cunoscut consacrarea culturală la Paris;
- 240 de ani de la nașterea scriitorului francez **STENDHAL (Henry-Marie Beyle)** (23 ian. 1783, Grenoble – 23 mart. 1842, Paris);

## 23

- 125 de ani de la nașterea cineastului rus **Serghei Mihailovici EISENSTEIN** (23 ian. 1898 - 11 feb. 1948) a revoluționat cinematografia de la începutul secolului al XX-lea prin teoria sa,

a montajului, pe care a concretizat-o în filme, dintre care **Crucișătorul Potemkin** este cel mai cunoscut;

- 90 de ani de la nașterea geografului **Cazimir SWIZEVSKY** (23 ian. 1933, Cernăuți - 22 apr. 1982, Iași) membru activ al Societății de Geografie, cadru didactic timp de 25 de ani la Catedra de Geografie a Universității din Iași;
- 70 de ani de la moartea antropologului **Ioan Gheorghe BOTEZ** (5 mar. 1892, Chișcăreni-Șipote, jud. Iași - 23 ian. 1953, Iași), profesor la Facultatea de Științe din Iași, a pus bazele Catedrei de Paleontologie și Antropologie;
- 60 de ani de la moartea fizicianului **BEDREAG, C. G.** (5 aug. 1883, Rusca, jud. Vaslui - 23 ian. 1963, Iași) profesor la Facultatea de Științe a Universității din Iași;
- 50 de ani de la terminarea războiului din Vietnam, președintele american, Richard Nixon, anunța, pe 23 ian. 1973, încheierea unui acord care a dus la încetarea ostilităților;

## 24

- Ziua Unirii Principatelor Române
- 195 de ani de la inaugurarea **Liceului Național din Iași** (actualul Colegiu Național Iași), cel mai vechi liceu din Moldova, 24 ian. 1828;
- 45 de ani de la premiera operei lirico-dramatice **Din vremea Unirii** de Theodor Bratu, într-un concert al Filarmonicii *Moldova* din Iași, 24 ian.1978;

## 25

- 100 de ani de la nașterea inginerului electromecanic **Emil LĂZĂRESCU** (25 ian. 1923, Tudora, jud. Botoșani - 22 iul. 1984, Iași) profesor la Catedra de Fizică a Institutului Politehnic „Gh. Asachi” din Iași, în perioada 1948-1952, apoi la Institutul de

Măsurători Terestre, cercetător la Centrul de Cercetări Tehnice al Filialei din Iași a Academiei Române;

- 70 de ani de la nașterea dirijorului **Nicolae Botgros** (25 ian. 1953, Badicul Moldovenesc, Cahul, Republica Moldova) conducătorul Orchestrei Naționale de Muzica Populara „Lăutarii”.

## 26

- Ziua Mondială a Vănilor
- 120 de ani de la nașterea istoricului arheolog **Emilia ZAHARIA** (26 ian. 1903, Botoșani - 4 sept. 1979, Iași) cercetătoare la Institutului de istorie și arheologie *A. D. Xenopol* din Iași;
- 105 ani de la nașterea omului politic **Nicolae CEAUȘESCU** (26 ian. 1918, Scornicești, jud. Olt - 25 dec. 1989, Târgoviște) secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Consiliului de Stat, președinte al Republicii Socialiste România;

## 27

- Ziua mondială de comemorare a victimelor Holocaustului nazist din timpul celui de-al Doilea Război Mondial;
- 1925 de ani de când **Marcus Ulpius Nerva TRAIANUS** (18 sept. 53, Italica Santiponce, Hispania - 9 aug. 117 Selinus Cilicia), devine împărat al Romei, între 27 ian. 98 – 9 aug. 117, a fost al doilea dintre cei așa-zisi „cinci împărați buni ai Imperiului Roman” (dinastia Antoninilor) și unul dintre cei mai importanți ai acestuia. În timpul domniei sale prin cucerirea Daciei, în 106, imperiul a ajuns la întinderea teritorială maximă;
- 100 de ani de la nașterea poetului **George MĂRGĂRIT** (27 ian. 1923, Tomești, jud. Iași - 29 aug. 1961, Bârnova, jud. Iași) membru al Uniunii Scriitorilor, redactor la *Iașul literar*. Autor al volumului *Vulturii amiezii* (1970);

- 85 de ani de la nașterea scriitoarei **Anastasia GÂRNEAȚĂ** (27 ian. 1938, Bârlad) poetă și artist plastic, autoarea volumelor de poezii *Anotimpuri*, *Sufletul pământului*, *Cutremur*;

## 28

- Ziua Europeană a Protecției Datelor
- 170 de ani de la nașterea scriitorului cubanez **José MARTI** (28 ian. 1853, Almendralejo, Spania – 19 mai 1895, Havana);
- 125 de ani de la moartea muzicianului **Alexandru Adolf FLECHTENMACHER** (23 dec. 1823, Iași – 28 ian. 1898, București) compozitor, violonist, dirijor și pedagog, autorul muzicii pentru Hora Unirii, autorul primei operete românești, „Baba Hârca“, pe text de Matei Millo care a avut premiera pe 26 decembrie 1848, la Teatrul Național din Iași, director al Conservatorului de Muzică și Declamațiune din București;
- 95 de ani de la moartea prozatorului spaniol **Vicente Blasco IBÁÑEZ** (29 ian. 1867, Valencia – 28 ian. 1928, Menton);

## 29

- 150 de ani de la nașterea chimistului **Petre BOGDAN** (29 ian. 1873, Cozmești, Iași - 28 mart. 1944, Mediaș), profesor și rector al Universității din Iași, academician, creator al învățământului de chimie-fizică din România, a făcut parte din prima grupare a revistei *Viața Românească*, ocupându-se de rubrica de știință;
- 105 ani de la moartea chimistului **Constantin I. Istrati** (7 sept. 1850, Roman – 17/29 ian. 1918 în Paris) medic, absolvent al Academiei Mihăilene din Iași, ministru în mai multe guverne, membru titular, președinte al Academiei Române în perioada 1913 – 1916;

## 30

- 115 ani de la nașterea violonistei **Lucia BURADA-ROMANESCU** (30 ian.1908, Iași – 19 apr. 1992, Iași), profesoară la Conservatorul ieșean, prim-violonistă a Filarmonicii *Moldova*, a făcut parte din Cvartetul **Femina** din Iași;
- 95 de ani de la nașterea chirurgului **Cicerone FILIMON** ( 30 ian. 1928, Popești, jud. Iași – 24 nov. 1995, Iași), și-a desfășurat activitatea chirurgicală la Clinica a II-a Chirurgie-Urologie din Iași, iar cea didactică la Universitatea de Medicină și Farmacie *Gr. T. Popa*. A publicat ***Curs de Urologie*** (1985), ***Utilizarea grefonului intestinal în urologie*** (1988);
- 75 de ani de la moartea omului politic **Mahatma GANDHI** (Mohandas Karamchand, 2 oct. 1869, Porbandar - 30 ian. 1948, New Delhi) părintele independenței Indiei și inițiatorul mișcărilor de revoltă nonviolente. Numele de „Mahatma“ (în sanscrită înseamnă „marele suflet“) i-a fost dat de poetul indian Rabindranath Tagore;

## 31

- 605 ani de la moartea lui **Mircea cel Bătrân** (1355– 31 ian. 1418, Curtea de Argeș) domnul Țării Românești între 23 sept. 1386 și nov. 1394 și între ian. 1397 - 31 ian.1418;
- 155 de ani de la moartea omului politic pașoptist **Scarlat VÂRNAV** (14 oct. 1813, Hilișeu, jud. Botoșani – 31 ian. 1868, Bârlad, jud. Vaslui) filantrop și colecționar de artă, a pus temelia Pinacotecii din Iași, care s-a inaugurat la 26 octombrie 1860, printr-o donație a sa;
- 90 de ani de la moartea prozatorului englez **John GALSWORTHY** (14 aug. 1867, Kingston – 31 ian. 1933, Londra) laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 1932;

- 95 de ani de la nașterea medicului **Alexandru DOBRESCU** (31 ian.1923, Băicoi, jud. Prahova - 17 febr. 1999, Iași), specialist în dermatologie profesor la Facultățile de Medicină, a condus Clinica Dermatologică a Spitalului *Sf. Spiridon*;
- 85 de ani de la nașterea inginerului electrotehnician, inventator **Laurențiu TURIC** (31 ian. 1938, Hudești, jud. Botoșani - 22 aug. 1999, Iași), cadru didactic la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic *Gh. Asachi* din Iași, între anii 1962-1999, domeniul de specializare **Control electronic circuitelor**;
- 10 ani de la moartea filosofului **Titus RAVEICA** (29 aug.1935, satul Șcheia, com. Grajduri, jud. Iași - 31 ian. 2013, Iași) profesor de filozofie la Universitatea din Iași, între anii 1992 și 1996, primul președinte al CNA, autor al volumelor: "*Giordano Bruno*" "*Eseuri filosofice*", "*Istoria filosofiei moderne*", "*Figuri și crochiuri*", "*Memoria amfiteatrelor*";

## FEBRUARIE

### 1

- Ziua Intendenței Militare (România)
- 155 de ani de la nașterea pictorului **Ștefan LUCHIAN** (1 feb. 1868, Ștefănești, Botoșani - 28 iun. 1916, București) membru post-mortem al Academiei Române (28 oct. 1948);
- 185 de ani de la nașterea scriitorului **Nicolae GANE** (1 febr. 1838, Fălticeni, jud. Suceava - 16 febr. 1916, Iași);
- 130 de ani de la apariția la Iași a ziarului **Evenimentul**, 1 feb. 1893 până la 26 oct. 1943, cu intermitențe, publicație cu orientare național liberală. fondatori **George A. Scortescu** și **Albert C. Honigman**, în perioada 1919-1920 a fost redactor șef Rudolf Suțu;
- 85 de ani de la nașterea sculptorului **Constantin POPOVICI** (1 feb. 1938, Iași - 9 dec. 1995, București), membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România;

### 2

- Ziua Mondială a Zonelor Umede
- (†) Întâmpinarea Domnului, calendarul creștin ortodox, romano și greco-catolic
- 185 de ani de la nașterea muzicianului **Gheorghe I. DIMA**, compozitor și profesor (2 feb. 1838, Vutcani, jud. Vaslui - 23 iun. 1914, Iași);
- 155 de ani de la nașterea filozofului **Constantin RĂDULESCU-MOTRU** (2 feb. 1868, Butoiești, jud. Mehedinți - 6 mar. 1957, București) psiholog, profesor universitar, publicist și academician, președinte al Academiei Române în perioada 1938-1941;

- 130 de ani de la nașterea matematicianului **Ion PLĂCINȚEANU** (2 feb. 1893, Dorohoi - 1960, Gherla), profesor universitar la Universitatea din Iași și director al Observatorului Astronomic Iași, deținut politic, șef de promoție Liceul Național din Iași, în 1926 susține doctoratul la Göttingen, Germania, avându-l conducător pe Werner Heisenberg;
- 115 ani de la apariția, sub direcția lui Tudor Arghezi, a primului număr al revistei „**Bilete de Papagal**” (2 februarie 1928. până în 1945, în mai multe serii);
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Martin ABRAMOVICI**, (2 feb. 1938, Dorohoi) avocat, membru a Uniunii Scriitorilor - Filiala Iași, a publicat peste 20 de volume, Premiul „Barbu Fundoianu” al Federația Comunității Evreiești din România;
- 75 de ani de la moartea primei femei parașutist cu brevet din România **Smaranda BRĂESCU** (21 mai 1897 Hănțești, jud. Galați – 2 februarie 1948, Cluj) campioană europeană la parașutism (1931) și campioană mondială, în 1932, cu recordul de 7200 m la Sacramento, SUA;

### 3

- 555 de ani de la moartea inventatorului tiparului cu litere metalice mobile **Johannes GUTENBERG** (1398, Mainz, Germania – 3 februarie, 1468), tipograful primei ediții tipărite a Bibliei, 1455;
- 150 de ani de la nașterea chimistului **Petru BOGDAN** (3 feb. 1873, Cozmești-Miroslovesți, jud. Iași – 28 mar. 1944, Mediaș, jud. Sibiu) membru al Academiei Române, este considerat întemeietorul școlii de chimie-fizică, a publicat în patru volume, primul **Curs de chimie fizică** (1921) din România;
- 115 ani de la nașterea inginerului textilist **Ioan C. ȘTEFĂNESCU** (3 feb. 1908, București - 14 apr. 1983, București)

inventator, profesor la Facultatea de Textile a Institutului Politehnic Gh. Asachi Iași;

- 85 de ani de la nașterea poetei **Ana MÂȘLEA**, (3 feb. 1938, T. Vladimirescu, jud. Galați - 30 dec. 1980, Iași), formată în ambianța Otiliei Cazimir, a debutat în anul 1969, cu volumul **Fructul apei**, după care au urmat: **Ziua dragostei** (1972) și **În așteptarea zăpezilor** (1978), publicistă la Radio Iași;

#### 4

- 335 de ani de la nașterea dramaturgului francez **Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux** (4 feb. 688, Paris – 12 feb. 1763, Paris) cel mai important autor francez de comedii din secolul al XVIII-lea, reprezentant al iluminismului timpuriu;

#### 5

- 170 de ani de la nașterea medicului **Constantin THIRON** (5 feb. 1853 Iași – 8 aug. 1924, Iași) profesor al Facultății de Medicină din Iași, a condus primul laborator de radiologie medicală, primul român în Comitetul pentru decernarea premiului Nobel;
- 70 de ani de la moartea omului politic **Iuliu MANIU** (8 ian. 1873, Șimleu Silvaniei - 5 feb. 1953, Închisoarea Sighet) avocat, academician, președinte al Partidului Național Român, apoi al Partidului Național Țărănesc, prim-ministru în mai multe rânduri și opozant al regimului comunist;

#### 6

- Ziua Roșia Montană
- 230 de ani de la moartea dramaturgului și libretistului italian **Carlo GOLDONI** (25 feb. 1707, Veneția – 6 feb. 1793, Paris), a reformat comedia, înlăturând miraculosul, declamația, măștile tradiționale și punând accentul pe personaje, pe explorarea caracterelor acestora și a psihologicului

- 130 de ani de la nașterea actorului și dramaturgului **Sandu TELEAJEN** ( 17 feb. 1893, Hamaraciul, Prahova - 21 iun. 1963, Iași). A slujit scena Teatrului Național din Iași pe parcursul a patru decenii, interpretând sute de roluri, a făcut regie, a fost directorul teatrului (1937-1939) și secretar literar;
- 115 ani de la nașterea lui **Geo BOGZA** (6 feb. 1908, Blejoi - 14 sept. 1993, București), poet, prozator, publicist și academician, creator al reportajului literar românesc;
- 60 de ani de la moartea medicului, **Gheorghe TUDORANU** (18 mai 1892, Frunțișeni, jud. Vaslui - 6 feb. 1963, Iași) distins cu titlurile de Medic emerit și Profesor emerit pentru activitatea desfășurată la Facultatea de Medicină din Iași, între anii 1920 și 1962;

## 7

- 545 de ani de la nașterea scriitorului englez **Thomas MORUS** (7 feb. 1478, Londra - 6 iul. 1535, Londra) a introdus termenul de „UTOPIE” ( în greacă „nici un loc”, dar similar cu eu topos - „loc fericit”), numele dat de el unei națiuni insulare ideale, imagine, a cărui sistem politic a fost descris în cartea lui, publicată în 1516, executat ca urmare a refuzului său de a-l recunoaște pe Henric al VIII-lea drept cap al Bisericii Angliei;
- 120 de ani de la nașterea inginerului electrotehnician **Gheorghe VASILIU** (7 feb. 1903, Iași - 8 nov. 1989, Iași), profesor la Facultatea de Științe a Universității și la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic *Gh. Asachi*;
- 45 de ani de la moartea lui **Dimitrie CUCLIN** (24 mart. 1885, Galați - 7 feb. 1978, București), compozitor, muzician, scriitor, filozof și gânditor, a făcut Conservatorul la Iași și București, în anii Primului Război Mondial a cântat la Iași în Orchestra Simfonică condusă de George Enescu;

## 8

- 195 de ani de la nașterea scriitorului francez **Jules (Gabriel) VERNE** (8 feb. 1828, Nantes - 24 mar. 1905, Amiens) părinte al literaturii științifico-fantastice;

## 9

- Ziua siguranței pe Internet
- 160 de ani de la nașterea geologului **Teodor C. NICOLAU** ( 9 feb.1863 Tg. Neamț - 28 aug. 1913, Bonn-Germania), membru de onoare al Societății de Mineralogie din Paris, membru în Societatea Științifică din Iași și al Societății științifice și literare **Arhiva**;
- 90 de ani de la nașterea scriitoarei indiene **Amita BHOSE** (9 feb. 1933, Calcutta – 24 oct. 1992, Calcutta) eminescolog, traducătoare;

## 10

- 625 de ani de la menționarea, pentru prima oară, a orașului-cetate Suceava, viitoare capitală a statului feudal Moldova, într-un document al voievodului Moldovei Petru I Mușat (1375-1391) 10 feb. 1388;
- 160 de ani de la deschiderea ciclului de conferințe publice *prelecțiuni populare*, ținute de **Titu Maiorescu** la Iași, 10 febr.1863, ținute în clădirea **Băncii Moldovei**, din strada Cuza Vodă, nr. 3. **Casa Balș-Sturdza**, actualul sediu al Poștei Centrale din Iași
- 90 de ani de la nașterea actorului **Victor REBENGIUC**, 10 februarie 1933, București;
- 4 - Ziua Mondială de Luptă împotriva Cancerului

## 11

- Ziua Mondială a Bolnavului
- 105 ani de la moartea scriitoarei **Emilia MAIORESCU-HUMPEL** (6 aug.1838, Craiova - 11 febr. 1918, Viena-Austria), pedagogă și publicistă, sora mai mare a lui Titu Maiorescu. Împreună cu soțul ei, compozitorul Wilhelm Humpel (1831-1899), fondează la Iași **Institutul liceal de domnișoare Humpel**, care s-a deschis la 1 septembrie 1872;
- 75 de ani de la moartea cineastului rus **Serghei Mihailovici EISENSTEIN** (23 ian. 1898 - 11 feb. 1948) a revoluționat cinematografia de la începutul secolului al XX-lea prin teoria sa a montajului, pe care a concretizat-o în filme, dintre care **Crucișătorul Potemkin** este cel mai cunoscut;

## 12

- 260 de ani de la moartea dramaturgului francez **Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux** (4 feb. 688, Paris – 12 feb. 1763, Paris) cel mai important autor francez de comedii din secolul al XVIII - lea, reprezentant al iluminismului;
- 95 de ani de la nașterea inginerului constructor **Ioan DUMITRESCU** ( 12 feb. 1928, Sibiu - 29 sept. 1978, Iași) specialist în domeniul Construcțiilor metalice, profesor timp de aproape trei decenii, la Institutul Politehnic *Gh. Asachi*, la Catedra de Construcții Metalice, contribuind cu inovații la lucrările de la sala de spectacole a Teatrului Național, sala de producție a Întreprinderii Mecanice Bucium, Combinatul de Utilaj Greu din Iași;

## 13

- 140 de ani de la moartea compozitorului, dirijorului și teoreticianului muzical german **Richard WAGNER** (22 mai 1813, Lipsca, azi, Leipzig - 13 feb. 1883, Veneția);

- 135 de ani de la nașterea juristului **Nicolae DAȘCOVICI**, istoric și publicist (13 feb. 1888, Calafat, jud. Dolj - 22 feb. 1969, București), profesor la Facultatea de Drept din Iași timp de peste două decenii, titularul Catedrei de Drept Internațional Public; membru al unor societăți științifice din Colorado (S.U.A.), Londra, Haga, autor al lucrărilor: ***Despre contractul social sau Principiile Dreptului Politic (1916); Marea noastră sau regimul strămtorilor (1937); ONU (1962) .;***
- 90 de ani de la nașterea inginerului agronom **Ioan VIERU** ( 13 feb. 1933 Pomârla, jud. Botoșani - 28 nov. 2000, Iași), profesor la Universitatea Agronomică și de Medicină Veterinară *Ion Ionescu de la Brad* din Iași, la disciplina de Topografie. A fost coautor la cursul de ***Topografie și Desen Tehnic***, membru al Societății de **Știința Solului** din România;

#### 14

- 130 de ani de la nașterea fizicianului **Ioan I. PLĂCINȚEANU** ( 14 feb. 1893, Dorohoi, jud. Botoșani - 14 nov. 1960, Gherla, jud. Cluj-Napoca) membru al Academiei de Științe din România, director al Observatorului astronomic din Iași;
- 125 de ani de la nașterea actriței **Sorana ȚOPA** ( 14 feb. 1898, Podu Turcului, jud. Bacău - 1 nov. 1986, București), angajată ca stagiară a Teatrului Național din Iași (1918), unde s-a impus prin forța dramatică, armonia și profunzimea trăirii. Pe scena ieșeană i-a fost parteneră cunoscuta actriță Agatha Bârsescu. Tot din perioada de la Iași datează prietenia actriței cu George Enescu. După aproape un deceniu petrecut pe scena Naționalului ieșean, în 1926 a plecat la București, unde s-a impus printr-o creație de excepție. Membră a Societății Scriitorilor Români, a scris versuri, eseuri, piese de teatru, fiind o prezență familiară în cenaclul **Sburătorul** condus de Eugen Lovinescu.

#### 15

- 200 de ani de la nașterea episcopului ortodox **Melchisedec ȘTEFĂNESCU** (Mihail, pe nume de mirean, 15 feb. 1823, Gârcina, jud. Neamț – 16 mai 1892, Roman, jud. Neamț) istoric, politician, membru titular (1870) al Academiei Române; Elev și mai târziu profesor la Seminarul ișean Socola și la Academia duhovnicească din Kiev;
- 155 de ani de la nașterea scriitorului și filozofului **Constantin RĂDULESCU-MOTRU** (15 feb. 1868, Butoiești, jud. Mehedinți - 6 mar. 1957, București), psiholog, om politic, academician și președinte al Academiei Române între 1938 -1941;
- 90 de ani de la nașterea muzicologului **Iosif SAVA** (15 feb. 1933, Iași - 18 aug. 1998, București), scriitor, publicist;

## 16

- 120 de ani de la nașterea lingvistului și publicistului **Ioan ȘIADBEI** ( 16 feb. 1903, Lespezi, jud. Iași - 4 mar. 1977, București), profesor la Liceul Național din Iași apoi la Facultatea de Litere și Filologie a Universității din capitală
- 65 de ani de la inaugurarea **Muzeului Etnografic al Moldovei**, organizat științific și inaugurat la 16 februarie 1958 de profesorul Ion Chelcea;
- 55 de ani de la reforma administrativ - teritorială a României, Marea Adunare Națională adopta, la 16 feb. 1968, „Legea nr. 2 privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România, în județe, renunțându-se la modelul sovietic de raioane;
- 55 de ani de la transformarea Bibliotecii Regionale Iași în bibliotecă județeană, în urma reformei administrativ - teritorială a României;

## 17

- 135 de ani de la nașterea teologului **Neculai HODOROABĂ** (17 feb. 1888, Hânțești, jud. Suceava - 6 ian. 1949, București), cu trei decenii de activitate ca preot, profesor, publicist și folclorist la Iași;
- 130 de ani de la nașterea actorului și dramaturgului **Sandu TELEAJEN** ( 17 feb. 1893, Hamaraciul, Prahova - 21 iun. 1963, Iași). A slujit scena Teatrului Național din Iași pe parcursul a patru decenii, interpretând sute de roluri, a făcut regie, a fost directorul teatrului (1937-1939) și secretar literar;

## 18

- 140 de ani de la nașterea pictorului **Nicolae DĂRĂSCU** (18 feb. 1883, Giurgiu - 14 aug. 1959, București), în picturile sale se simte influența curentului impresionist;
- 105 ani de la semnarea **Păcii de la Brest-Litovsk** din 18 februarie/3 martie 1918 între Rusia sovietică și Puterile Centrale, care a lăsat România total descoperită;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Vasile BURLUI** (18 feb. 1943, Suceveni, jud. Galați) medic stomatolog, profesor universitar, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași;
- 55 de ani de la nașterea scriitorului **Șerban FOTEA** (18 feb.1973 Iași) eseist, autor al volumelor de eseuri filosofice: ***Noua paradigmă. De la lumea fantasmelor la Împărăția Cerurilor, Fulgurația iubirii, Semiotica cuantică a limbajului arhetipal;***

## 19

- Ziua Brâncuși (România)
- 550 de ani de la nașterea astronomului polonez **Nicolaus COPERNIC** (19 feb. 1473 - 24 mai 1543), matematician; a dezvoltat teoria heliocentrică a Sistemului Solar
- 145 de ani de la încheierea **Tratatului de pace ruso-turc de la San-Stefano**, 19 feb. 1878, care consemna sfârșitul războiului ruso-româno-turc și recunoașterea Independenței României față de Imperiul Otoman;

## 20

- Ziua Mondială a Justiției Sociale
- 185 de ani de la primul spectacol de operă cântat în limba română, la Iași, de elevii Conservatorului Filarmonic-Dramatic, opera **Norma** de compozitorul italian Vincenzo Bellini (1801-1835). Libretul a fost prelucrat de Gh. Asachi, 20 febr. 1838;
- 95 de ani de la nașterea teologului **Emilian POPESCU** (20 feb. 1928, Orlești, jud. Vâlcea - 25 aug. 2020, București) academician, profesor, istoric al bisericii, bizantinolog și eseist  
20 de ani de la moartea muzeografei **Olga RUSU** (26 ian. 1940, Crivești-Tutova, jud. Vaslui - 20 feb. 2013, Iași) istoric literar Muzeul Literaturii Române din Iași, autorul volumelor: **Cimitirul Eternitatea din Iași, Iașii între legendă și istorie, coautor: Ghidul Iașilor, Lumea rromilor din Moldova, Souvenir de Iassy (2000), Toamna Vaporului, Mihai Eminescu monografie în imagini, Iași - chipuri în bronz, marmură și piatră;**

## 21

- Ziua Internațională a Limbilor Materne (UNESCO)
- 175 de ani de la apariția, la Londra, la 21 feb. 1848, a „**Manifestului Partidului Comunist**”, redactat de Karl Marx și Friedrich Engels;
- 130 de ani de la nașterea virtuozului spaniol al chitarei **Andrés Segovia**, (21 feb. 1893, Linares - 2 iun. 1987, Madrid) compozitor, considerat ca fiind cel care a consacrat chitara în sala de concerte a orchestrelor simfonice;
- 55 de ani de la nașterea scriitoarei **Alfredina IACOBITZ** (21 feb. 1968, Iași) poetă și publicistă, cadru didactic al Universității de Arte *George Enescu*;

## 22

- Ziua Mondială a Cercetașilor
- 120 de ani de la nașterea scriitorului **Tudor Mușatescu**, poet, prozator și dramaturg (22 feb. 1903, Câmpulung-Muscel - 4 nov. 1970, București);
- 110 ani de la moartea lingvistului elvețian **Ferdinand de Saussure** (26 nov. 1857, Geneva - 22 feb. 1913, Vaud) considerat părintele lingvisticii moderne;
- 5 ani de la moartea arhitectului britanic de origine română **Șerban CANTACUZINO** (6 sept. 1928, Paris - 22 feb. 2018, Londra) fondator și președinte al Fundației „Pro Patrimoniul”, dedicată salvării, conservării și restaurării moștenirii arhitecturale și culturale din România. În 1988, Regina Elisabeta a II-a i-a acordat titlul de Comandor al Ordinului Imperiului Britanic, fiul arhitectului George Matei Cantacuzino;

## 23

- 160 de ani de la nașterea medicului **Gheorghe MARINESCU**, (23 feb. 1863, București – 14 mai 1938, București)academician, profesor universitar, fondator al Școlii românești de neurologie și primul din lume care a utilizat cinematografia în cercetarea științifică (1898) unele surse indică 28 februarie ca dată a nașterii;

## 24

- Sărbătoarea populară a Dragobetelui (România)
- 105 ani de la înaintarea, de către reprezentanții germani a condițiilor viitoareii păci, care vor sta la baza „**Păcii de la București**”, cedare de teritorii și resurse economice;
- 90 de ani de la moartea pictorului **Gheorghe POPOVICI**, (5 oct. 1859, Iași - 24 feb. 1933, Iași), profesor de pictură și compoziție la Școala de arte frumoase din Iași (1899-1929) și director între anii 1911- 1929;

## 25

- 120 de ani de la nașterea inginerului constructor **Emanoil MUNTEANU-ADĂSCĂLIȚEI** (25 feb. 1903, Odessa-Ucraina - 26 dec. 1980, Iași), profesor la Facultatea de Construcție a Politehnicii din Iași, din 1949 până în 1968 unde a organizat disciplina de Construcții metalice și a publicat primul curs în domeniu, la Iași;
- 100 de ani de la nașterea medicului **Constantin I. NEGOIȚĂ** (25 feb. 1923, Huși, jud. Vaslui - 31 iul. 1993, Iași). Membru al Academiei de Științe Medicale din România, profesor, cercetător de prestigiu și clinician de excepție, profesor al Facultății de Medicină din Iași din 1947 până la sfârșitul vieții, a condus Clinica I Medicală de la Spitalul *Sf. Spiridon* (1959-1993), sub redacția sa au fost realizate 10 tratate de

specialitate, între care: **Îndreptarul terapeutic** (2 vol.) și **Manualul de Clinică Medicală** (1983), **Progrese în cardiologie** (1987);

## 26

- 120 de ani de la nașterea istoricului **Constantin TURCU** (26 feb. 1903 Buhalnița, jud. Neamț - 1 dec. 1980, Iași). Membru al Societății de Științe Istorice și Filologice din România, subdirector al Arhivelor Statului din Iași, în perioada 1942-1963;
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Dan-Gheorghe DOBRINESCU** (26 feb. 1938, Vaslui) prozator, autor al volumelor: **Pescar în țara lu', Roșu spre negru - o istorie aiurea, Albumul de pictură și rememorări Mihail Mihalcea-Poiană**;

## 27

- 120 de ani de la nașterea sculptorului **Ion IRIMESCU** ( 27 feb. 1903, Fălticeni, jud. Suceava - 29 Oct. 20005, Fălticeni, jud. Suceava) și profesor, academician, șef de catedră la mai multe școli și institute de arte plastice, președinte al Uniunii Artiștilor Plastici din România (1978-1990);
- 85 de ani de la promulgarea, pe 27 februarie 1938, a **Constituției**, prin care Carol al II-lea, a impus un regim personal de autoritate și a fost abrogată Constituția democratică din 1923;
- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Mihai CONSTANTIN** (pseudonim David Alexandru, Piatra Neamț, 27 feb. 1958) membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași;

## 28

- Ziua Apărării Civile sau Ziua Protecției Civile (România)
- 490 de ani de la nașterea lui **Michel de Montaigne**, scriitor și filozof francez renașcentist (28 feb. 1533, Chateau de Montaigne, Saint-Michel-de-Montaigne, Franța - 13 sept. 1592, Chateau de Montaigne, Saint-Michel-de-Montaigne, Franța );
- 160 de ani de la nașterea dirijorului și compozitorului **Rudolf HAAS**, (28 feb. 1863, București - 23 dec. 1929, Iași) dirijor al fanfarelor de la Liceul Internat *C. Negruzzi* și Școala Normală *V. Lupu*;

## 29

- 95 de ani de la nașterea chimistei **Tatiana LIXANDRU** (29 feb. 1928, Bârlad, jud. Vaslui - 30 iul. 1993, Iași). Profesor la Catedra de Tehnologia Substanțelor Organice din cadrul Facultății de Chimie Industrială, de la Universitatea Tehnică *Gh. Asachi* din Iași, autoarea de tehnici inovative în domeniul ferocenului;

## MARTIE

### 1

- Ziua Mărțișorului (România)
- Ziua Națională A Țării Galilor
- Ziua Automobilismului Militar (România)
- Ziua Mondială a Protecției Civile
- 235 de ani de la nașterea lui **Gheorghe A. ASACHI**, cărturar enciclopedist (1 mar. 1788, Herța-Bucovina -12 nov. 1869, Iași) considerat de contemporani *„părintele școalelor din Moldova”*;
- 195 de ani de la deschiderea primei școli primare de stat, în limba română din Moldova, amplasată lângă Mănăstirea *Trei Ierarhi*, la 1 mar. 1828, întemeiată de cărturarul Gheorghe Asachi;
- 155 de ani de la nașterea botanistului **Marcel BRÂNDZĂ** (1 mar. 1868, Iași - 30 mar. 1934, București) doctor la Paris, 1891, conferențiar la Facultatea de Farmacie din București, din 1927 conservator al Ierbarului național de criptogame, administrat de Institutului Botanic;
- 105 ani de la nașterea biologului **Eliza ALEXA** (1 mar. 1918, Iași - 16 nov. 1997, Iași). Cadru didactic la Facultatea de Științe Naturale a Universității *Al. I. Cuza*, între anii 1942 și 1978;
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian PORUCIUC** (1 mar. 1948, Trifești, jud. Iași) membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, profesor universitar doctor, Universitatea „Al .I .Cuza”, Iași, Facultatea de Litere și Facultatea de Istorie, anglist, specialist în indoeuropeanism și (paleo)balcanism, a publicat în Statele Unite în 2010” *„Rădăcini preistorice ale unor tradiții românești și sud-est europene”*;

- 65 de ani de la moartea generalului **Mihai NEGRUZZI** (28 oct. 1873, Iași - 1 mar. 1958, București) scriitor, primar al Iașului;

## 2

- 175 de ani de la nașterea medicului **Aristide PERIDE** (2 mar. 1848, Bursucani, jud. Galați - 13 mai 1906, Iași), întemeietorul școlii de anatomie și al Institutului de Anatomie din Iași, profesor de Anatomie descriptivă și Histologie la Facultatea de Medicină, membru al Institutelor de Anatomie din Paris, Berlin și Viena, membru al Societății literare *Junimea* și al *Societății de Medici și Naturaliști din Iași*;
- 55 de ani de la moartea lingvistului **Grigore NANDRIȘ** (17 ian. 1895, Mahala, azi Rep. Moldova - 2 mar. 1968, Kew, Marea Britanie) filolog și memorialist, profesor la universitățile din Cernăuți, Cracovia, București, Londra și Oxford;

## 3

- Ziua Mondială a Scriitorilor
- Ziua Națională A Bulgariei
- 160 de ani de la moartea scriitorului **Iancu VĂCĂRESCU** (1792, București – 3 mar. 1863, București), poet, fiul lui Alecu Văcărescu. atras de ideile înaintate ale epocii, a salutat răscoala lui Tudor Vladimirescu și a participat la mișcarea de redeșteptare culturală și națională;

## 4

- Ziua mondială de rugăciune a femeilor
- 445 de ani de la nașterea compozitorului italian **Antonio Lucio VIVALDI** (4 mart. 1678, Veneția - 28 iul. 1741, Viena);
- 225 de ani de la nașterea filologului **Gheorghe SĂULESCU** ( 4 mar. 1798 Roșiești, jud. Vaslui - 6 sept. 1864, Corni-Albești, județul Vaslui), poet, unul dintre pionierii renașterii culturale

din Moldova, primul profesor al Gimnaziei Vasiliene din Iași, colaborator apropiat al lui Gh. Asachi, autor al unor manuale de largă circulație în epocă. A publicat volumul ***Fabule în versuri sau Poezii alegorice*** (1835) A adunat descântece, publicate apoi de Simion Florea Marian;

- 45 de ani de la moartea scriitorului **Aurel LAMBRINO** (4 apr. 1911, Iași - 4 mar.1978, București) publicist, membru al Uniunii Scriitorilor, redactor la revistele *Luceafărul* și *Viața românească*, autor al volumelor: ***Întoarcerea feciorului, Poveștile titirezului schiop și alte piruete;***

## 5

- Ziua Mondială a Eficienței Energetice
- 120 de ani de la nașterea viticultorului **Vasile JUNCU** (5 mar. 1903, Taraclia - Cașcalia, jud. Tighina - 28 apr. 1991, Iași), profesor în învățământul agronomic ieșean din 1955, fost primul director al Stațiunii de Cercetări Horti-viticole Copou, din 1957;

## 6

- 170 de ani de la premieră, la teatrul La Fenice din Veneția, a celebrei opere în 3 acte **TRAVIATA**, de Giuseppe Verdi;
- 90 de ani de la nașterea actriței de teatru și film **Margareta POGONAT** (Margareta Pogonat-Caliopi, 6 mar. 1933, Iași - 11 mai 2014, București);
- 85 de ani de la nașterea scriitoarei **Genoveva LOGAN** (6 mar. 1938, Al. I. Cuza, jud. Iași) membră a Uniunii Scriitorilor, autoarea volumelor: ***Empatii, Idolii peșterii, Alergie;***

## 7

- 40 de ani de la moartea scriitorului **Dumitru D. PANAITESCU**, eseist și traducător (7 mar. 1983, București - 9/22 iunie 1915, București);

- 55 de ani de la lansarea Festivalului muzical internațional „**Cerbul de Aur**” în Piața Sfatului din Brașov, prin editarea și difuzarea revistei manifestării în cinci limbi, 7 mar. 1968;

## 8

- Ziua Națiunilor Unite pentru Drepturile Femeilor
- 405 ani de la descoperirea, de către astronomul britanic **Johannes KEPLER** a **Legii a treia de mișcare a planetelor**;
- 175 de ani de la întrunirea revoluționarilor români, în locuința lui Nicolae Bălcescu, la 8 mar. 1848, Paris, în care se decide declanșarea revoluției în țară și se redactează programul revoluționar;
- 105 de ani de la semnalarea primului caz de **gripă spaniolă**; începutul unei pandemii devastatoare, care a făcut sute de mii de victime mortale, flagelul lovind peste tot, de la comunitățile izolate din Arctica sau Oceanul Pacific și în toată Europa, microbul fiind purtat de soldații care se reîntorceau din Primul Război Mondial;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Constantin MARINESCU** (8 mar. 1828, Galați) jurist, cadru didactic la universitățile din Iași, Galați și Bacău;

## 9

- (†) Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia calendarul creștin ortodox și romano-catolic
- Ziua Deținuților Politici Anticomuniști
- 175 de ani de la nașterea scriitorului și omului politic **Gheorghe PANU** (9 mar. 1848, Iași - 6 nov. 1910, București), a rămas în istoria literaturii mai ales ca autor al lucrării **Amintiri de la Junimea din Iași**, 2 vol. (1908-1910), dar spiritul său de observație și arta sa de portretist se găsesc și în volumul **Portrete și tipuri parlamentare** (1893);

- 70 ani de la nașterea scriitorului **Petre RĂU** (9 mar. 1953, com. Nicorești, jud. Galați) membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, informatician, conduce cenaclul literar „Noduri și Semne” în varianta online ([www.cenaclu.inforapart.ro](http://www.cenaclu.inforapart.ro)) și al editurii InfoRapArt;

## 10

- 220 de ani de la moartea teologului **Iacob STAMATI** (24 iun. 1749, Bistrița-Năsăud - 10 mart. 1803, Iași) mitropolit al Moldovei;
- 190 de ani de la nașterea istoricului și omului politic **Dimitrie A. STURDZA** (10 mar. 1833, Miclăușeni-Butea, jud. Iași - 8 oct. 1914, București), istoric și om politic, membru al Academiei, un important colecționar de carte veche;
- 135 de ani de la moartea omului de teatru **Costache BĂLĂNESCU** (1830, Focșani - 10 mart. 1888, Iași) traducător, actor și director al teatrului ieșean;

## 11

- 115 ani de la nașterea scriitorului italian **Edmondo DE AMICIS** (21 oct. 1846, Oneglia - 11 mart. 1908, Bordighera) jurnalist și pedagog, literatura sa are o tematică socială și educativă, fiind autorul volumelor: *„Cuore” și „Romanul unui învățător”*;
- 20 de ani de la moartea istoricului literar **Dan SIMONESCU** (10 dec. 1902, Câmpulung - 11 mar. 1993, București) bibliograf, membru al Academiei Române;

## 12

- 145 de ani de la nașterea matematicianului și astronomului **Constantin POPOVICI** (12 mar. 1878, Iași - 26 nov. 1956, București) academician, profesor universitar la Iași și București, director al Observatoarelor astronomice din Iași și București;

- 105 ani de când Moscova a devenit capitala Rusiei, la 12 martie 1918, după ce Sankt Petersburg a deținut acest statut timp de 315 ani;
- 90 de ani de la nașterea coreografului **Dan BREZULEANU** ( 12 mar. 1933 com. Victoria, jud. Iași - 22 ian. 1999, Iași), balerin la Opera Română din Iași, din 1957 până în 1983, în 1979 a fondat **Balet**, prima revistă de coregrafie din istoria publicisticii artistice din țara noastră, în 1992 a inițiat Festivalul **Eurodans**;

### 13

- 565 de ani de la hotărârea lui **Ștefan cel Mare și Sfânt** de a reinnoit „tuturor brașovenilor și tuturor negustorilor întregii Țări a Bârsei”, 13 mart. 1458, privilegiul pe care aceștia îl aveau de la Alexandru cel Bun;
- 320 ani de la moartea lui **Constantin Cantemir**, și alegerea lui **Dimitrie Cantemir** de către Sfatul Moldovei, ca domn, 13 apr. 1693, dar Poarta nu va aproba alegerea, numindu-l în scaun pe Constantin Duca;
- 320 ani de la plecarea lui **Dimitrie CANTEMIR** la Constantinopol, 13 mar. 1693, după alegerea sa de către boieri și neconfirmarea sa de Poartă;

### 14

- 70 ani de la nașterea scriitoarei și traducătoarei **Magda JEANRENAUD** (14 mar. 1953, Iași) membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași

### 15

- Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorilor
- 105 ani de la apariția, la Iași, a primului număr din revista **Teatrul de mâine**, sub conducerea lui Constantin Râuleț. Revista și-a propus, între 15 mar. 1918 și 15 iun. 192, să creeze o atmosferă prielnică artei interpretative și să militeze pentru

un repertoriu original;

- 80 de ani de la nașterea geografului **Nicolae LUPU-BRATILOVEANU** (1943 15 mar. 1943, Strehaia, jud. Mehedinți - 17 oct. 1998, Iași), profesor la Catedra de Geografie a Universității ieșene, coautor la volumul ***Geografia Municipiului Iași***, lucrare premiată de Academia Română în 1990;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Virgil HOMUTESCU** (15 mar. 1843, Iași - 2 iun. 2002,, Iași) poet, autorul volumului **Surâsuri triste**;

## 16

- 135 de ani de la nașterea poetului **Alexei MATEEVICI**, (16 mart. 1888, Căinari, jud. Bender - 13 aug. 1917, Chișinău, Rep. Moldova) autor al poeziei „Limba noastră”;
- 110 ani de la nașterea scriitorului **Radu BRATEȘ** (pseudonimul literar al lui Gheorghe I. Biriș, 16 mar. 1913, Ciufud, jud. Alba - 11 iulie 1973, Blaj, jud. Alba), poet, publicist și istoric literar., autor al volumelor: ***Ion Axente Sever și timpul său, Cluj, 1931, Aspecte din viața Blajului, Blaj, 1942, Oamenii din Ardeal, București, 1973, Cântece de pe coline, Cluj Napoca, 1974.***
- 110 ani de la nașterea chimistei **Elena Cocea** (16 mar. 1913, Negri, jud. Bacău - 30 nov. 1962, Iași) profesor la Facultatea de Chimie industrială de la Institutul Politehnic *Gh. Asachi* (1937-1962) și la Institutul de Chimie *Petru Poni* din Iași, lucrările sale științifice, au dus la aplicarea în practică a unor forme și metode noi: în industria uleiurilor eterice din frunze de conifere, în domeniul fenoplastelor și al cauciucurilor poliuretanic;
- 75 de ani de la nașterea chimistului **Bogdan C. SIMIONESCU** (16 mar.1948, Iași), membru titular și vicepreședinte al Academiei Române, profesor universitar, Catedra Polimeri

naturali și sintetici, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”, cercetător la Institutul de Chimie Macromoleculara "Petru Poni" Iași;

## 17

- Ziua Națională a Irlandei
- 190 de ani de la nașterea medicului și compozitorului **Gustav OTREMBĂ** (17 mar. 1833, Cracovia-Polonia - 11 feb. 1891, Iași). Stabilit definitiv în Moldova, în 1858, președinte al Societății de Medici și Naturaliști din Iași, a înființat Societatea medico-militară din Iași (1882), compozitor de prestigiu, a creat, împreună cu Eduard Caudella, muzica pentru operele Olteanca și Hatmanul Baltag;
- 75 de ani de la semnarea *Tratatul de la Bruxelles*, 17 martie 1948, de către cinci state europene - Belgia, Franța, Olanda, Luxemburg și Marea Britanie, document ce a stat la baza creării Uniunii Europene Occidentale;

## 18

- 190 de ani de la înființarea celei mai vechi societăți științifice românești, la 18 mar. 1833, purtând denumirea de **Societatea de Medici și Naturaliști din Iași**. Societatea a publicat un *Buletin științific*, iar din anul 1927 *Revista Medico-Chirurgicală*;
- 50 ani de la moartea scriitorului **Demostene BOTEZ** (2 iul. 1893, comuna Dângeni, jud. Botoșani - 18 mart. 1973, Iași) poet, prozator, publicist, academician și avocat, președinte al Uniunii Scriitorilor;

## 19

- 115 ani de la nașterea inginerului mecanic **Cezar BUDA** ( 19 mar. 1908, Sascut, jud. Bacău 27 dec. 1993, Iași). Profesor al Facultății de Mecanică a Institutului Politehnic *Gh. Asachi* timp de un sfert de veac, între 1949 și 1974, senator P.N.L. de Iași și decan de vârstă al Senatului României, în primul Parlament din

perioada postdecembristă (1990);75 de ani de la nașterea scriitorului **Filip CORNELIU** (19 mar. 1948, Botoșani) membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, reporter radio, autor al volumelor:*Secvențe botoșănene (1983); Oameni și pasiuni (1985); Bun găsit Japonie! (1994); Pasiuni și afaceri (2000); Tratatul de Varșovia (2006)*

- 65 de ani de la crearea **Parlamentului European**, for consultativ al Uniunii Europene, 19 martie 1958;
- 15 ani de la moartea scriitorului britanic de SF **Sir Arthur Charles Clarke** (16 dec. 1917 - 19 mar. 2008, Colombo, Sri Lanka), inventator și futurolog;

## 20

- Ziua Internațională a Francofoniei
- Ziua Internațională a Presei Libere
- Ziua Mondială a Teatrului pentru Copii și Tineret
- Ziua Mondială a Sănătății Orale
- 195 de ani de la nașterea dramaturgului norvegian **Henrik IBSEN** (20 mar. 1828, Skien - 23 mai 1906, Oslo);
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Vasile FILIP** (22 mar. 1933, Dancu, jud. Iași) poet prozator și eseist, autor al volumelor: *Cerbul de pâclă,, Șansa ninsorii, Tropare;*
- 80 de ani de la nașterea slavistului **Gabriel ISTRATE** (20 mar. 1943, Iași - 17 iun. 2002, la Iași) traducător;
- 75 de ani de la nașterea actorului **Dan ACIOBĂNIȚEI** (20 mar. 1948 - 10 iul. 1996, Iași), pe scena Teatrului Național V. Alecsandri din Iași, timp de peste două decenii (1975-1996). Între 1992-1996, a fost lector la Facultatea de Teatru a Academiei de Arte George Enescu din Iași, secția Arta actorului mânuitor de păpuși și marionete;

## 21

- Ziua Mondială a Poeziei (UNESCO)
- Ziua Internațională a Copiilor Străzii
- Ziua Internațională de Combatere a Insomniei
- Ziua Internațională pentru Eliminarea tuturor Formelor de
- Rasism și Discriminare (O.N.U.)
- Ziua Internațională a Sindromului Down
- Ziua Mondială a Marionetei
- 30 de ani de la moartea medicului **Ioan LUNGU** (14 dec. 1924, Fântâna Mare, jud. Suceava - 21 mar. 1988, Iași);
- 80 de ani de la nașterea actorului Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași **Gelu Zaharia** (21 mar. 1943, Iași);
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Ion BORODA** (7 nov. 1938, Grivița, jud. Vaslui - 21 mar. 2003, Iași) poet,, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor de versuri: *Scrisori din Salina, Corabia subpământeană, Pământ fără somn Troparele Galatei*;

## 22

- Ziua Mondială a Apei
- 85 de ani de la moartea generalului **Scarlat PANAITESCU** (30 ian. 1867, Iași - 22 mar. 1938, Câmpulung Moldovenesc, jud. Suceava) geograf, academician, conferențiar la Secția de Geografie a Facultății de Științe a Universității „Al. I. Cuza” din Iași în perioada 1920-1938.
- 70 de ani de la nașterea preotului **Vasile V. NECHITA** (22 mar. 1953, Dolhasca, jud. Suceava), scriitor, profesor la Facultatea de Teologie din Constanța, redactor al revistei *„Cuvânt și suflet”*;

## 23

- Ziua Internațională a Meteorologiei
- 125 de ani de la adoptarea **Legii învățământului secundar și superior**, elaborată de Spiru Haret și C. Dimitrescu-Iași, 23 mar. 1898, care instituie învățământul secundar de opt clase, în două cicluri (inferior și superior) și în secții (modernă, reală și clasică), gimnazii și școli normale și organizează mai temeinic învățământul superior;
- 80 de ani de la nașterea criticului de artă și publicistului **Valentin CIUCĂ** (23 mar. 1943, Botoșani) membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, al Uniunii Artiștilor Plastici, al Asociației Internaționale a criticilor de artă -Unesco,, redactor șef adjunct al Studioului de radioteleviziune Iași și director al Studioului de Radio Iași autor al volumelor: **Vernisaje electiv, Impresii europene, Pictori și capodopere;**
- 45 de ani de la nașterea scriitoarei **Elena DĂNILĂ** (23 mar. 1978, Bacău) traducătoare, istoric literar în cadrul colectiv la Institut de Filologie Română „A. Philippide“, al Filialei din Iași a Academiei Române;

## 24

- Ziua Mondială a Luptei împotriva Tuberculozei
- 205 ani de la numirea lui **Gheorghe LAZĂR** ca „dascăl” de aritmetică, geometrie și geografie la Școala de la „Sfântul Sava” din București, 24 mar.,1818, unde a inaugurat cursurile în limba română;

## 25

- (†) Buna Vestire calendarul creștin ortodox și romano-catolic
- Ziua Națională A Republicii Elene
- Ziua Poliției Române

- Ora Pământului
- 105 ani de la moartea compozitorului francez **Achille-Claude Debussy** (22 aug. 1862, Saint-Germain-en-Laye - 25 mar. 1918, Paris), creatorul unui stil inovativ;

## 26

- 100 de ani de la votarea în Parlament a primei Constituții democratice a României întregite, 26 mar. 1923;
- 100 de ani de la moartea actriței franceze **Sarah Bernhardt** (Henriette-Rosine Bernard 23 oct. 1844, Paris - 26 mar. 1923, Paris), considerată cea mai cunoscută actriță din secolul al XIX-lea, a jucat de trei ori în Iași, în 1881, 1893, 1904;

## 27

- Ziua Internațională a Teatrului
- Ziua Unirii Basarabiei cu România (1918)
- 320 de ani de la fondarea orașul Sankt Petersburg 1703 de către împăratul Petru cel Mare;
- 175 de ani de la începutul revoluției pașoptiste în Moldova, întrunirea tinerilor revoluționari, Iași, 27 mar. 1848;
- 105 ani de la Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România, prin decizia Sfatului Țării din 27 mar. 1918, începutul procesului de formare a României Mari;
- 15 ani de la moartea filologului **George-Mihail PRUTEANU** (15 dec. 1947, București - 27 mar. 2008, București) student și cadru didactic la Facultatea de Litere (franceză-română) din Iași;

## 28

- 155 de ani de la nașterea scriitorului rus **Maxim GORKI** (Alexei Maximovici Peșkov, (16 mar. 1868, Nijni Novgorod - 18 iun.

1936, Moscova) fondator al realismului socialist în literatură și activist politic. Din 1906 până în 1913 și din 1921 până în 1929 a trăit în străinătate, în special pe Insula Capri. După reîntoarcerea în Uniunea Sovietică, a acceptat politica culturală a vremii, dar nu i s-a mai permis să părăsească țara;

- 175 de ani de la emiterea "**Petițiunii Proclamațiune" de la Iași**, redactată de Vasile Alecsandri, document al Revoluției pașoptiște, 28 mar. 1848;
- 145 de ani de la nașterea pedagogului **Vladimir GHIDIONESCU** (28 mar. 1878, Iași - 1 sept. 1948, Sibiu), primul reprezentant al pedagogiei experimentale din România, a fost fondator al **Asociației Internaționale de Pedagogie** (1906);
- 80 de ani de la moartea muzicianului rus **Serghei RAHMANINOV** (1 apr. 1873, Novgorod, - 28 mar.1943, Beverly Hills, SUA) considerat unul dintre cei mai mari compozitori și pianiști din secolul al XX-lea;

## 29

- 135 de ani de la nașterea poetei **Elena FARAGO** (Elena Paximide, 29 mar. 1878, Bîrlad – 4 ian. 1954, Craiova) a compus poezii pentru copii precum cunoscutele: „**Cățelușul șchiop**”, „**Gândăcelul**”, „**Cloșca**”, „**Sfatul degetelor**” și „**Motanul pedepsit**”;
- 20 ani de la moartea entomologului **Mihai CONSTANTINEANU** (11 oct. 1894, Nicșeni-Dorobanți, jud. Botoșani - 29 mar. 1993, Iași);

## 30

- 390 de ani de la nașterea cronicarului **Miron COSTIN** (30 mar. 1633 Iași - 18 dec. 1691, Roman, jud. Neamț), este autorul **Letopisețului Țării Moldovei de la Aron Vodă încoace** (1675), povestind evenimentele din istoria Moldovei dintre 1595 și

1661, îndeosebi domnia lui Vasile Lupu, *Viața lumii* (1671-1673), poem filosofic, *De neamul moldovenilor* (1686-1691), lucrare despre originea romană a poporului român, și câteva opere de prezentare a țărilor românești peste hotare, în limba polonă: *Cronica țărilor Moldovei și Munteniei* (1677), *Istorie în versuri polone despre Moldova și Țara Românească* (1684), *Cronica Polonă* (1684);

- 160 de ani de la nașterea geografului și matematicianului **Ștefan POPESCU** ( 30 mar. 1863, Râmnicu Sărat, jud. Buzău - 11 sept. 1911, Iași). A fost întâiul profesor de Geografie al Universității din Iași;
- 100 de ani de la nașterea muzicologului **Viorel COSMA** (30 mar. 1923, Timișoara - 15 aug. 2017, București), Premiul Academiei Române, 1974 și Premiul Național pentru Artă în anul 2008, titlul de Doctor Honoris Causa al Academiei de Muzică din Chișinău și al Universității de Arte George Enescu din Iași în anul 2013;
- 85 ani de la nașterea filozofului **Tudor GHIDEANU** (30 mar. 1938, Cordun, Neamț) eseist, profesor la Universitatea „Al. I. Cuza”, conduce masterul de „Filosofie creștină și dialog cultural”, autor al volumelor: *Percepție și morală în fenomenologia franceză*, *Anamnesis sau Treptele aducerii aminte*; *Terra Genitrix*;

### 31

- 155 de ani de la apariția, la Iași, a primului număr din ziarul politico-administrativ și de informații cultural-literare **Curierul de Iassi**, 31 mar.1868 - sept. 1884, sub redacția lui Th. Balassan. Între iun. 1876 și oct. 1877, Mihai Eminescu a fost redactor al cotidianului;

- 90 de ani de la nașterea poetului **Nichita STĂNESCU**, (Hristea 31 mar. 1933, Ploiești – 13 dec. 1983, București) membru post-mortem al Academiei Române;
- 85 de ani de la instaurare dictaturii regale (31 martie 1938) prin emiterea, de către **Carol al II-lea**, a decretului regal, prin care s-au desființat toate partidele politice și s-a instituit Consiliul de Coroană, ca organ de stat consultativ, cu caracter permanent, alcătuit din „consilieri regali” numiți de monarh, cu rang de miniștri de stat;
- 20 de ani de la moartea pictorului și graficianului **Eugen DRĂGULESCU** (19 mai 1914, Iași - 31 mar. 1993, Roma-Italia);

## APRILIE

### 1

- Ziua Internațională a Păsărilor
- Ziua Mondială a Păcălelilor
- Ziua Națională de cinstire a memoriei românilor - victime ale masacrelor de la Fântâna Albă
- 155 de ani de la nașterea dramaturgului francez **Edmond ROSTAND** (1 apr. 1868, Marsilia, - 2 dec.1918, Paris) membru al Academiei Franceze, autor al pieselor ***Mănușa roșie, Romantșii, Cyrano de Bergerac, Chantecler, Ultima noapte a lui Don Juan***;
- 150 de ani de la apariția în revista **Convorbiri literare** a poeziilor ***Înger și demon*** și ***Floare albastră*** de **Mihai Eminescu**, 1 apr. 1873;
- 150 de ani de la nașterea muzicianului rus **Serghei RAHMANINOV** (1 apr. 1873, Novgorod - 28 mar.1943, Beverly Hills, SUA) considerat unul dintre cei mai mari compozitori și pianiști din secolul al XX-lea;
- 145 de ani de la apariția în revista **Convorbiri literare** a poveștii ***Ivan Turbincă*** de **Ion Creangă**, 1 apr. 1878;
- 115 ani la nașterea psihologului american **Abraham MASLOW** (1 apr. 1908, Brooklyn - 8 iun. 1970, Menlo Park) cunoscut pentru teoriei sa privind ierarhia nevoilor umane;
- 110 ani la nașterea chimistului **Gheorghe LUPUȘOR** (1 apr. 1913, Cerlenca Mare, jud. Hotin - 13 iul. 1997, Iași), profesor la Facultatea de Chimie Industrială, titularul cursului de Chimia și tehnologia coloranților și a intermediarilor organici;
- 100 de ani de la apariția, la Iași, de la 1 apr. 1923, până în februarie 1928, a revistei culturale **Daruri**, la care au colaborat:

M. Sadoveanu, D. D. Pătrășcanu, Ion Simionescu, August Scriban, Traian Bratu, O. Tafrali;

- 100 de ani la nașterea energieticianului **Traian GIOSAN** (1 apr. 1923, Albești, jud. Vaslui - 16 nov. 1990, Iași), profesor la Facultatea de Electromecanică a Institutului Politehnic *Gh. Asachi*, unde a realizat Laboratorul de Centrale și rețele electrice (1950), primul de acest fel din țară;
- 95 de ani la nașterea sopranei **Bernadeta SIMON** (1 apr. 1928, Valea Seacă, jud. Bacău - 9 oct. 1994, Iași), solistă a Operei Române din Iași, profesoară la Catedra de Canto a Facultății de Muzică din Iași;
- 85 de ani la nașterea economistului **Gheorghe DAN** (1 apr. 1938, Humulești, jud. Neamț - 19 ian. 1980, Iași), profesor la Catedra de Contabilitate, Informatică de gestiune și Analiză economică din cadrul Facultății de Științe Economice din Iași;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Mircea D., ROTARU** (1 apr. 1953, Bârlad, jud. Vaslui – 2017) psiholog, poet, publicist și dramaturg, bibliograf la Biblioteca Județeană *Gh. Asachi*, autorul volumelor: **Corabia Sinelui**, **Casa dintre lumi**;
- 55 de ani de la nașterea filologului **Gabriela HAJA** (1 apr. 1968, Ostra, jud. Suceava) traducător, cercetător, istoric literar în cadrul colectiv la Institut de Filologie Română „A. Philippide”, al Filialei din Iași a Academiei Române;
- 15 ani de la moartea pictorului și scriitorului **Sabin BĂLAȘA** (17 iun.1932, Dobriceni, jud. Olt – 1 apr. 2008, București); autorul galeriei de picturi murale de la Universității Al. I. Cuza din Iași, înmormântat în cimitirul ieșean Eternitatea;

## 2

- (†) Sărbătoarea Floriilor, Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim, calendarul creștin romano-catolic

- Ziua Internațională a Cărții pentru Copii
- Ziua NATO
- 25 de ani de la moartea geografei **Maria PANTAZICĂ** (30 mai 1928, Iași - 2 apr. 1998, Iași), profesoară la Catedra de Geografie a Universității ieșene, autoarea lucrării de referință *Contribuții la studiul hidrologic al regiunii orașului Iași* (1956);

### 3

- Ziua Jandarmeriei Române
- 370 de ani de la sfârșitul primei domnii a lui **Vasile Lupu** în Moldova (27 apr. 1634 - 3 apr. 1653);
- 105 ani de la înființarea, la Iași, 3/16 apr. 1918, a formațiunii politice **Liga Poporului** (transformată în 1920 în Partidul Poporului), constituită în jurul personalității generalului Alexandru Averescu, aureolat de succesele repurtate în bătăliile din anul 1917. Formațiunea politică devine, în 1920, primul partid din România întregită cu reprezentare națională;
- 70 de ani de la moartea lui **Carol al II-lea**, (15 oct. 1893, Sinaia – 3 apr.1953, Portugalia).rege al României între 8 iun. 1930 și 6 sept. 1940;

### 4

- Ziua Academiei Române
- *Ziua martirilor orașului Beiuș pentru Unirea de la 1918*
- 90 de ani de la nașterea actorului **Ștefan Tapalagă** (4 apr. 1933, Dorohoi - 21 mai 1994, București);
- 20 de ani de la deschiderea, la 4 apr. 2003, la București, a: Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi

## 5

- Ziua Automobilistului (România)
- 95 de ani de la moartea medicului, publicistului și omului politic **Nicolae QUINEZU** (7 mar. Iași - 5 apr. 1928, Roman, jud. Neamț), unul dintre fondatorii publicațiilor *Lumea nouă*, *Evenimentul literar* și *Viața românească*;
- 90 de ani de la nașterea istoricului **Constantin V. CLOȘCĂ** (5 apr. 1933, la Cotu-Vameș, jud. Neamț) publicist, profesor la Institutul Politehnic Iași și Universitatea Galați, autorul volumelor: *Ateneul Tătărași din Iași - așezământ de cultură națională, Iași - itinerar cultural-istoric, Istoria învățământului tehnic superior ieșean*;
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Romulus VULPESCU** (5 apr. 1933, Oradea - 18 sept. 2012, București) poet, scriitor, traducător, editor, publicist și politician;

## 6

- 355 de ani de la nașterea scriitorului francez **Alain-René LESAGE** (Le Sage, 6 mai 1668 - 17 nov. 1747) prozator și dramaturg, unul din precursorii romanului realist;
- 95 de ani de la nașterea biologului american **James WATSON** (6 apr. 1928, Chicago) unul din descoperitorii structurii acidului dezoxiribonucleic (ADN), i-a fost acordat Premiul Nobel pentru Medicină în 1962, împreună cu Francis Crick și Maurice Wilkins;

## 7

- Ziua Mondială a Sănătății
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Daniel CORBU** (7 apr. 1953, Târgu Neamț) poet, eseist, critic literar, editor, membru al Uniunii Scriitorilor din România director al Muzeului Literaturii române din Iași, autorul volumelor: *Refugii*

*postmoderne, Noi vești despre pasărea oarbă Dali, Documentele Haosului, Ferestrele oarbe, Lecția de Abis, Scrisori către cei singuri, Manualul Bunului Singuratic;*

- 55 de ani de la moartea dramaturgului **George CIPRIAN** (5 iun. 1883, Buzău - 7 apr. 1968, București), considerat un precursor al teatrului absurdului și cunoscut mai ales pentru piesa sa **Capul de rățoi**;
- 25 de ani de la moartea farmacistului-toxicolog **Marțian COTRĂU** (31 aug. 1923, Fizis, jud. Bihor - 7 apr. 1998, Iași), scriitor, membru al Academiei de Științe Medicale din România, profesor la Institutul de Igienă și la Facultatea de Farmacie a Institutul de Medicină și Farmacie din Iași, din 1949 și până în 1993, autor al volumelor: „**Otravă și viață**” (1993) și „**1.001 gânduri pentru cumpătare**” (1997);
- 20 de ani de la moartea pictorului și graficianului **Constantin RADINSCH** (21 iun. 1920, Brăiești, jud. Botoșani - 7 apr. 2003, Iași);

## 8

- Ziua Internațională a Rromilor
- 185 de ani de la nașterea scriitorului **Scarlat CAPȘA** (8 apr. 1838, Iași - 26 mart. 1870, Pisa-Italia) membru, din 1865, al Societății literare *Junimea* din Iași, publicat în revista *Convorbiri Literare*;
- 125 de ani de la nașterea sociologului și poetului **Alexandru CLAUDIAN** (8 apr. 1898, Cernavoda, jud. Constanța - 16 oct. 1962, Iași), profesor la Facultatea de Litere și Filosofie și la Catedra de Psihologia copilului de la Facultatea de Medicină din Iași;
- 50 de ani de activitate a **cvartetului "Voces"**. La 8 aprilie 1973, în sala Filarmonicii din Iași răsuna cel dintâi concert al

formației camerale constituite în jurul fraților Bujor și Dan Prelipcean;

## 9

- (†) sărbătoarea Înălțării Domnului, calendarul creștin ortodox romano-catolic
- (†) Sărbătoarea Floriilor, Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim, calendarul creștin ortodox și greco-catolic
- 105 ani de la reunirea, la Roma, la 9 apr. 1918, a **Congresului națiunilor asuprite din Austro-Ungaria**, care a decis ca fiecare națiune componenta a imperiului să se constituie în stat național sau să se unească cu statul său național;
- 25 de ani de la dezvelirea, la 9 apr. 1998, la Chișinău a statuii lui Mihai Eminescu, din fața Universității;
- 80 ani de la nașterea scriitorului **Gheorghe DRĂGAN** (9 apr. 1943, Viișoara, Tg. Trotuș, jud. Bacău) publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, redactor la Editura *Junimea*, la Radio Iași, autorul volumelor: ***Corabia argonauților, Titlul la alegere, Ioana din primăvară, Poetică eminesciană-temeiuri folclorice, Contemporanii noștri, Așa se scrie istoria!***;

## 10

- 125 de ani de la nașterea avocatului **Stejar IONESCU** (10 apr. 1898, Corbu, jud. Brăila - 28 iun. 1928, Slănic-Moldova, jud. Bacău) activ în Baroul și în publicistica din Iași, colaborator la **Opinia, Adevărul și Dimineața, Însemnări ieșene, Viața românească**, autorul volumului de proză, ***Domnul de la Murano*** (1928);
- 105 ani de la nașterea lingvistului, **Romulus TODORAN** (10 apr. 1918 - 16 ian. 1993, București), dialectolog, lexicolog, autor al Atlasului român, folclorist;

## 11

- 165 de ani de la nașterea scriitorului, avocatului și omului politic **Barbu ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA** (11 apr. 1858, București - 29 apr. 1918, Iași);
- 135 de ani de la nașterea geografului și publicistului **Gheorghe M. RAȘCU** (11 apr. 1888, Iași - 11 oct. 1962, Iași), autor de manuale didactice;

## 12

- Ziua Mondială a Aviației și Cosmonauticii
- 90 de ani de la nașterea sopranei spaniolă de origine catalană **Montserrat Caballé** (12 apr. 1933, Barcelona) renumită pentru tehnica ei bel canto
- 85 de ani de la moartea bas-baritonului rus **Feodor I. Șaliapin** (13 feb.(stil vechi: 1 feb.) 1873 la Kazan - 12 apr. 1938, Paris ) unul din cei mai renumiți cântăreți de operă din prima jumătate a secolului al XX-lea;
- 30 de ani de la moartea naturalistului **Dimitrie CĂRĂUȘU** (26 oct. 1908, Ișnovăț, jud. Orhei - 12 apr. 1993, Iași) profesor la Catedra de genetică și ameliorarea plantelor de la Facultatea de agronomie și la Universitatea *Al. I. Cuza*;

## 13

- 425 de ani de la promulgarea, de către regele Franței Henric al IV-lea, la 13 apr. 1598, a **Edictului de Nantes**, care a reglementat situația reformatărilor, garantându-le independența socială și religioasă, acordând o amnistie deplină și totală pentru trecut, iar pentru viitor libertatea conștiinței și a exercitării cultului;
- 320 ani de la plecarea la Constantinopol, la 13 apr. 1693, a lui **Dimitrie CANTEMIR** (1673-1723) unde, cu intermitențe, a stat aproape 17 ani, desăvârșindu-și formația enciclopedică;

- 115 ani de la apariția, la Iași, de la 13 apr. 1908, până la 6 septembrie 1909, a revistei culturale și politice, naționalist-democratică, **Frăția Românească**. Colaboratori: N. Iorga, Elena Farago, Ștefan Bârsănescu, August Scriban;

#### 14

- 90 ani de la nașterea juristului **Octavian LOGHIN** (14 apr. 1933, Rădăuți, jud. Suceava - 14 mai 1994, Iași), profesor la Facultatea de Drept a Universității din Iași, în perioada 1956-1994, decan al Facultății de Drept și prorector al Universității Al. I. Cuza, specialist în domeniul criminologiei și a dreptului penal;
- 75 ani de la nașterea teatrologului **Florin Faifer** (14 apr. 1948, Iași - 6 iul. 2020, Iași) membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, autor al volumelor: *Semnele lui Hermes. Memorialistica de călătorie (până la 1900) între real și imaginar (1993); Cordonul de argint (1997); Pluta de naufragiu (2002). Ediții: Antim Ivireanul, Didahii (1983); Laurențiu Faifer, Teatru (1994); I. L. Caragiale, Teatru și proză (2000)*

#### 15

- Ziua Mondială a Diagnosticării Diabetului
- 120 de ani de la nașterea pianistei **Rodica SUȚU** (15 apr. 1913, Iași - 8 mai 1979, București), fiica publicistului Rudolf Suțu.. A compus lieduri pe versuri de Eminescu și Otilia Cazimir, membră a Uniunii Compozitorilor din România;
- 105 ani de la deschiderea primului muzeu literar din România, **Bojdeuca lui Ion Creangă din Țicău** 15 apr. 1918;

#### 16

- (†) Învierea Domnului, Paștele, calendarul creștin ortodox și greco-catolic

- 100 de ani de la moartea lui **Constantin DIMITRESCU-Iași**, filosof, sociolog și estetician (25 feb. 1849, Iași - 16 apr. 1923, Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți)
- 80 de ani de la sfințirea **Bisericii Sf. Nicolae** din Copou, 16 apr. 1943, construită în perioada 1937-1943, avândul ca principal ctitor al pe cărturarul Nicolae Iorga. Icoanele catapetesmei și ale iconostaselor sunt opera pictorului Corneliu Baba;

## 17

- Ziua Bancherului (România)
- 120 de ani de la nașterea zoologului **Zicman FEIDER** (17 apr. 1903, Roman, jud. Neamț - 27 sept.1979, Iași). A fost primul profesor de zoologia vertebratelor la Universitatea din Iași și creator al școlii de Acarologie din țara noastră. A publicat peste 170 de lucrări științifice în domeniul zoologiei. A făcut parte din colectivul de redacție al revistei **Acarologia**, din Franța;
- 95 de ani de la nașterea inginerului chimist **Gheorghe ROZMARIN** (17 apr.1928 Zubrești, jud. Lăpușna - 7 mar. 1997, Iași) Profesor la Catedra de Celuloză și Hârtie de la Institutul Politehnic *Gh. Asachi* din Iași;
- 70 de ani de la nașterea poetului și filosofului **Paul BALAHUR** (17 apr. 1953, Timișoara) membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: ***Anotimpul corăbiilor, Făt-Frumos din grai, Noaptea de zburător, Filosofie socială, Fundamente ale științelor sociale;***
- 25 de ani de la moartea agronomului **Ionel TOMOZEI** (14 mar. 1922, Gârleni, jud. Bacău - 17 apr. 1998, Iași), profesor la Facultatea de Horticultură a Institutului Agronomic *Ion Ionescu de la Brad*;

- 25 de ani de emisie, pe frecvența 92,7 F.M., a postului Radio Trinitas, al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, în prezent mutat la București, 17 apr. 1998;
- 15 ani de la moartea filologului **Paul MIRON** (13 iun. 1926, Giulești, jud. Baia - 17 apr. 2008, Freiburg, Germania) lingvist, profesor universitar de limbă și literatură română la Universitatea Freiburg, colaborator constant al Universității Al. I. Cuza;

## 18

- Ziua Internațională de Conservare a Monumentelor, Siturilor Arheologice și Patrimoniului Industrial
- Ziua Europeană a Drepturilor Pacienților
- 70 de ani de la înființarea **Corului „Gavriil Musicescu”**, ansamblu coral ieșean, creat prin eforturile profesorului George Pascu, primul său dirijor, și ale directorului Filarmonicii – compozitorul Achim Stoia;

## 19

- 175 de ani de la nașterea scriitorului **Calistrat HOGAȘ**, (19 apr. 1848, Tecuci, jud. Galați - 28 aug. 1917, Roman, jud. Neamț);
- 115 ani de la nașterea inginerului **Nicolae CALINICENCO** (19 apr. 1908, Cacenaucă, jud. Orhei - 16 iun. 1997, Iași). Profesor pe parcursul a peste patru decenii (1931-1973), la Facultatea de Științe a Universității Al. I. Cuza și la Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic Gh. Asachi din Iași;
- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Olga Alexandra DIACONU** (19 apr. 1948, Moreni, jud. Dâmbovița) membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași autoare a volumelor: **„Dreptul la nemurire-poezii”; „Creație și creativitate în**

*viziunea lui Mircea Eliade", "Hora stihilor", "Așteptând să vină un val", "Ochiul de veghe;"*

## 20

- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Lucian MERIȘCA** (20 apr. 1958, Tg. Frumos, jud. Iași) animator în domeniul science-fiction-ului, în 1979, împreună cu fratele său, Dan, înființează **Cenaclul de anticipație** din Iași, devenit ulterior Clubul UNESCO **Quasar**;
- 25 de ani de la moartea scriitoarei **Monica LOVINESCU**, (19 nov. 1923, București – 20 apr. 2008, Paris) eseistă și critic literar;

## 21

- 100 de ani de la nașterea poetului **Mircea POPOVICI** (21 apr. 1923, București - 31 mar. 2014, Iași) ofițer, jurist, autorul volumului de versuri **Izobare** (1946) Premiul Fundațiilor Regale; a publicat volumele: **Licențe emotive, Tempera, Paletă de amurg**, pentru care a obținut Premiul Asociației Scriitorilor Iași (1991);
- 85 de ani de la nașterea muzicianului **Vasile SPĂTĂRELU** (21 apr. 1938, Tâmba, jud. Caraș-Severin - 24 mar. 2005, Iași) compozitor, profesor la catedra de Contrapunct și forme muzicale la Conservatorul *George Enescu* din Iași, a fost distins cu importante premii ale Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și ale Academiei;
- 15 ani de la moartea poetului **Adi CUSIN** (26 ian. 1941, Gleiwitz, Germania - 21 apr. 2008, București) debutează în ambianța boemei literare a Iașului anilor 60, ca student al Facultății de filologie (secția română-franceză) a Universității „Al. I. Cuza”;

## 22

- Ziua Planetei Pământ
- 110 ani de la apariția primului număr din cotidianul "**Pravda**", „vocea” Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Petersburg, 22 apr. 1913;

## 23

- Ziua Bibliotecarului (România)
- Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor (UNESCO)
- Ziua Forțelor Terestre din România
- Ziua Feroviarului (România)
- 185 de ani de la premiera absolută a pastoralei **Între văile înflorite** de Elena Asachi, Iași, 23 apr. 1838
- 90 ani de la moartea medicului legist și farmacistului **Mina MINOVICI** (30 apr. 1858, Brăila - 25 apr. 1933, București) fondatorul școlii române de medicină judiciară și directorul primului Institut de Medicină Legală din România;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Gheorghe FĂRTĂIȘ** (23 apr. 1943, Rădăuți, jud. Suceava - 15 mai 1998, Iași), prozator, redactor la Studioul de Radio Iași, a publicat volumele: **Vieți pe scara de serviciu**, **Ancheta**;
- 15 ani de la moartea artistului plastic **Marcel CHIRNOAGĂ** (17 aug. 1930, Bușteni, jud. Prahova - 23 apr. 2008, București) a realizat, de-a lungul vieții sale, peste 3.000 de lucrări, excelând în desene, gravuri, picturi și sculpturi, fiind în același timp și autorul ciclului de gravuri "Apocalipsa";

## 24

- Ziua Justiției Militare (România)
- Ziua Mondială a Protecției Animalelor de Laborator

- 105 ani de la încheierea Tratatului de Pace de la București, 24 apr.2018, dintre România, pe de o parte, și Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia, pe de altă parte. Tratatul, cunoscut și ca „**Pacea de la Buftea-București**” nefavorabil României, nu a fost niciodată ratificat, dispozițiile sale nu au intrat în vigoare decât timp de șase luni, în octombrie 1918, înțelegerile au fost anulate de guvernul Marghiloman, România reluând ostilitățile, cu ajutorul armatei franceze condusă de generalul Berthelot;
- 70 de ani de la moartea istoricului **Gheorghe I. BRĂȚIANU** (21 ian. 1898, Ruginoasa, jud. Iași - 24 apr. 1953, penitenciarul din Sighet), om politic, profesor universitar, membru al Academiei, victimă a regimului comunist;
- 50 de ani de la nașterea actorului Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași **Doru Aftanasiu** (24 apr. 1973, Iași);
- 15 ani de la moartea scriitorului **Cezar IVĂNESCU** ( 6 aug. 1941, Bârlad, jud. Vaslui – 24 apr. 2008, Iași) poet, prozator, dramaturg, ziarist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, director al editurii Junimea din Iași, autorul unor volume precum: **Rod, La Baaad, Muzeon;**

## 25

- 165 de ani de la nașterea medicului legist și farmacistului **Mina MINOVICI** (30 apr. 1858, Brăila - 25 apr. 1933, București) fondatorul școlii române de medicină judiciară și directorul primului Institut de Medicină Legală din România;
- 80 de ani de la nașterea istoricului **Valeriu Florin DOBRINESCU** (25 apr. 1943, Ianca, jud. Brăila - 27 dec. 2003, Pitești); profesor la Facultatea de Istorie și Filozofie a Universității Craiova cercetător în cadrul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol, autor al volumelor: **Relații româno-engeleze.1914-1933, România și organizarea postbelică a lumii Nicolae Titulescu și Marea Britanie, Emigrația**

**română din lumea, anglo-saxonă, Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial, România la Conferința de la Paris;**

- 50 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian Radu GRĂJDEANU** (25 apr. 1973, Iași) informatician, eseist, autorul volumului **Argonaut în America;**
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Liviu ANTONESEI** (25 apr.1953, Vlădeni, jud. Iași. psiholog, poet, eseist și cercetător, profesor al Universității Al. I. Cuza, autorul volumelor: **Semnele timpului, Pharmakon, Căutarea căutării, Vremea în schimbare, Jurnal din anii ciumei, Încercări de sociologie;**

## 26

- Ziua Proprietății Intelectuale
- 225 de ani de la nașterea artistului plastic romantic francez **Ferdinand Victor Eugène DELACROIX** (26 apr. 1798, Charenton Saint-Maurice - 13 aug.1863, Paris) pictor, desenator, gravor și litograful francez,autor al operelor: **“Dante și Vergiliu în Infern”, “Intrarea cruciaților în Constantinopol”, “Autoportret cu vestă verde”, “Răpirea Rebecăi”;**
- 100 de ani la nașterea fizicianului **Gheorghe SAVIN**(26 apr. 1923 Iași - 13 feb. 1987, Iași) creatorul disciplinei de circuite electrice neliniare și parametrice la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic Gh. Asachi din Iași;
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Eugen DEUTSCH** (26 apr. 1933, Iași). poet și epigramist., membru senior al Academiei Libere Păstorel Iași și al cenaclului ALPI, premiat în concursurile naționale de gen, autor al volumelor: **Ospățul Zâmbetelor Nonconformiste, Magia numerelor, Vânătorul de răs, Par...rodii;**

- 60 ani de la moartea scriitorului **Vasile VOICULESCU** (27 nov. 1884, Pârscov, Buzău - 26 apr. 1963, București) medic, poet, prozator și publicist;

## 27

- Ziua Mondială a Orașelor Înfrățite
- 520 de ani de la începerea zidirii, la 27 apr. 1503, a **Mănăstirii Dobrovăț**, terminate în 1504. Este ultima ctitorie a lui Ștefan cel Mare și Sfânt; valoarea excepțională a monumentului este dată de pictura realizată între anii 1527-1531, în timpul domniei lui Petru Rareș. Situată în comuna Dobrovăț, județul Iași, are hramul **Pogorârea Sf. Duh.**;
- 55 de ani de la nașterea regizorului **Cristian MUNGIU** (27 apr. 1968, Iași) premiat cu Marele Premiu al Festivalului de la Cannes, în 2007;
- 20 de ani de la moartea istoricului **Valeriu Florin DOBRINESCU** 25 apr. 1943, Ianca, jud. Brăila - 27 dec. 2003, Pitești); profesor la Facultatea de Istorie și Filozofie a Universității Craiova cercetător în cadrul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol;

## 28

- Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă
- 185 de ani de la fondarea Societății Oamenilor de Litere (Société des Gens de Lettres) din Paris, 28 aprilie 1838;
- 115 ani de la Adunarea de constituire a Societății Scriitorilor Români, București, 28 apr. 1908;
- 80 de ani de la inaugurarea **Muzeului Etnografic al Moldovei**, sediul său fiind la Facultatea de Geografie a Universității ieșene, la 28 apr. 1943, prin strădania etnografului Ion Chelcea. Acesta a stat la baza actualului muzeu, organizat științific și inaugurat la 16 februarie 1958;

## 29

- Ziua Veteranilor de Război (România)
- Ziua Mondială a Dansului
- 155 de ani de la înființarea Filarmonicii Române din București, astăzi **Filarmonica George Enescu**;
- 105 ani de la moartea scriitorului, avocatului și omului politic **Barbu ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA** (11 apr. 1858, București - 29 apr. 1918, Iași);

## 30

- Ziua Infanteriei Române
- 385 de ani de la ctitorirea, de către domnitorul Vasile Lupu și familia sa a **Bisericii Sf. Atanasie**, din Copou, strada Podgoriilor, nr. 1, 30 apr. 1638. Astăzi biserica este inclusă în perimetrul Grădinii Botanice din Copou. Are hramul **Sf. Atanasie**;
- 165 ani de la nașterea medicului **Mina MINOVICI** (30 apr. 1858, Brăila - 25 apr. 1933, București), medic legist și farmacist, recunoscut pe plan internațional pentru studiile aprofundate privind alcoizii cadaverici, putrefacție, simularea bolilor mintale și antropologie medico-legală, fondatorul școlii române de medicină judiciară, directorul primului Institut de Medicină Legală din România, construit în 1892;
- 140 ani de la nașterea scriitorului satiric ceh **Jaroslav HAŠEK** (30 apr. 1883, Praga - 3 ian.1923, Praga), cunoscut, în special, pentru romanul său **Peripețiile bravului soldat Švejk**;
- 140 ani de la moartea pictorului francez **Edouard MANET**, (23 ian. 1832, Paris - 30 apr. 1883, Paris) precursor al impresionismului;

- 80 de ani de la moartea scriitoarei franceze **Annei Elizabeth NOAILLES** (Principesa Brâncoveanu, 15 nov. 1876, Paris - 30 apr. 1933, Paris) poetă, s-a născut în familia boierească Brâncoveanu, vedetă a saloanelor mondene din Paris la începutul secolului al XX-lea, devine la data de 25 iunie 1925 prima femeie admisă în Academia Română;

## MAI

### 1

- Ziua Internațională a Muncii
- 100 de ani de la nașterea inginerului constructor **Nicolae ORLOVSCHI** (1 mai 1923, Atachi, jud. Soroca - 20 apr. 1995, Iași), profesor al Facultății de Construcții a Institutului Politehnic Gh. Asachi din Iași timp de peste 35 de ani
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Ion HURJUI** (1 mai 1933, satul Ploscuțeni, comuna Homocea, jud. Vrancea - 15 sept. 2021, Iași) medic și poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: ***Noaptea Pandorei (1969); Ornicul tăcerii (1971); Poemia (1980); April (1986); Limba Hu (2001); Sunetul cheamă auzul (2001); Recurs la Poemia (2003);*** (1 mai 1933, satul Ploscuțeni, comuna Homocea, jud. Vrancea) medic și poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: ***Noaptea Pandorei (1969); Ornicul tăcerii (1971); Poemia (1980); April (1986); Limba Hu (2001); Sunetul cheamă auzul (2001); Recurs la Poemia (2003);***
- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Valeriu MARDARE** (1 mai 1958, Berești jud. Galați) publicist și traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: ***Vocabular român-grec (1987); Ghid de conversație român-grec (1999). Traduceri: Kostas Uranis, De la Atlantic la Marea Neagră (1999); E.N. Moshos, Neliniștea metafizică în opera lui Kostis Palamas (2001);***

### 2

- Ziua Națională a Tineretului (România)
- Ziua Mondială a Astmului (anual, prima marți a lunii mai)

- 135 de ani de la nașterea arheologului **Ioan ANDRIEȘESCU**, (2 mai 1888, Iași - 17 dec. 1944, București) academician, ctitorul preistoriei din România, organizatorul primelor catedre universitare de profil la Iași și București, director al Muzeului național de Antichități;
- 105 ani de la prezentarea, la Teatrul Național din Iași, pe 2 mai 1918, a **primul film documentar, *Frontul român***, realizat de Serviciul foto-cinematografic al armatei române;

### 3

- Ziua Mondială a Libertății Presei (UNESCO)
- 175 de ani de la începerea ***Marii adunări naționale de la Blaj***, Transilvania, 3/15 mai 1848, cu participarea a 40 000 oameni, preponderent țărani. Adunarea a avut loc pe Câmpia Libertății, fiind prezidată de episcopii Ioan Lemeni și Andrei Șaguna. Adunarea a ales un Comitet Național, din care făceau parte și Avram Iancu;
- 155 de ani de la ***Conferința de la Blaj***, a fruntașilor politici ai românilor din Transilvania, 3 mai 1868, unde se adoptă un act de protest împotriva alipirii Transilvaniei la Ungaria (Pronunciamentul de la Blaj);

### 4

- Ziua Națională a Inimii (România)
- 135 de ani de la nașterea medicului ftiziolog **Corneliu GANCEVICI** (4 mai 1888, Dorobanțu, jud. Teleorman - 11 dec. 1962, Botoșani), a organizat și condus Sanatoriul T.B.C. Bârnova, județul Iași (1922-1952);

### 5

- 210 ani de la nașterea filozofului, scriitor și teolog danez **Søren KIERKEGAARD** (5 mai 1813, Copenhaga - 11 nov.1855, Copenhaga)

- 30 de ani de la moartea filologului **Ioan LĂZĂRESCU** (9 apr. 1907, Herța-Bucovina - 5 mai 1993, Iași), lingvist și istoric literar;
- 15 ani de la moartea juristei **Teodora IRINESCU** (17 oct. 1950, Iași - 5 mai 2008, Iași) specialistă în lingvistică juridică: autoarea volumelor: *Lingvistică juridică, Normă și abatere de la normă în terminologia juridică penală și civilă românească, Dicționar de drept comunitar european, Elemente de limbă, cultură și civilizație românească pentru străini, Enciclopedie juridică;*

## 6

- Ziua Astronomiei (sâmbătă din mai, când Luna este în preajma fazei de Primul Pătrar)
- 135 de ani de la primele vaccinări antirabice la București, de către Victor Babeș, la 6 mai 1888, la numai trei ani de la inițierea acesteia de către Louis Pasteur; este considerat al doilea rabiolog din lume, după L. Pasteur;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Laurențiu ULICI** (6 mai 1943, Buzău - 16 nov. 2000, Făgăraș) critic literar și om politic, președinte al Uniunii Scriitorilor;

## 7

- Ziua Mamei (România) (anual, prima duminică a lunii mai)
- Ziua Mondială a Râsului (anual, prima duminică a lunii mai)
- 190 de ani de la nașterea compozitorului romantic german **Johannes BRAHMS** (7 mai 1833, Hamburg - 3 apr. 1897, Viena);
- 85 de ani de la moartea pictorului **Ștefan DIMITRESCU**, (18 ian. 1886, Huși, jud. Vaslui - 7 mai 1933, Iași), profesor și director al Școlii de Arte Frumoase și al Pinacotecii din Iași;

- 85 de ani de la moartea poetului **Octavian Goga** (1 apr. 1881, Rășinari - 7 mai 1938, Ciucea) prim-ministrul României din 28 decembrie 1937 până la 11 februarie 1938. Membru al Academiei Române din anul 1920;

## 8

- Ziua Mondială a Crucii Roșii și a Semilunii Roșii
- Ziua Internațională a Comerțului Liber
- 120 de ani de la moartea pictorului postimpresionist francez **Eugène Henri Paul GAUGUIN** (7 iun. 1848, Paris - 8 mai 1903, Atuona, Polinezia Franceză);

## 9

- Ziua Uniunii Europene (Ziua Schuman)
- Ziua Victoriei asupra Fascismului (1945)
- 170 de ani de la apariția, la Iași, a, la 9 mai. 1853, a revistei **Săptămâna**, subintitulată **Foaie sătească**, redactată de Costache Negruzzi. Subvenționată de Departamentul Cultului și Învățăturilor Publice, realizată după program iluminist, revista s-a distribuit gratuit la sate, conținând învățături morale și religioase, sfaturi practice de economie casnică și rurală;
- 95 de ani de la nașterea actorului **George MACOVEI** (9 mai 1928, Iași - 4 oct. 1996, Iași), nume marcant al Teatrului Național V. Alecsandri din Iași, actor, regizor și director artistic și la Teatrul Luceafărul din Iași;
- 15 ani de la moartea psihologului **Steluța TEODORESCU** (9 iul. 1926, Moinești – 9 mai, 2008, Iași) prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” între 1976 -1981;

- Ziua Românității balcanice (România)
- 185 de ani de la votarea, sub presiunea Porții Otomane, de către Adunarea Obștească a Țării Românești a introducerii în Regulamentul Organic a „articoului adițional” care prevedea obligativitatea aprobării puterii suzerane (Poarta) și puterii protectoare (Rusia) pentru orice modificare constituțională; acest fapt a semnat o restrângere a autonomiei Țării Românești și o întărire a protectoratului Rusiei asupra acesteia, (10/22 mai 1838 );
- 175 de ani de la constituirea (10/22 mai 1848) în Țara Românească a Comitetului revoluționar, compus din Ion Ghica, Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, Dumitru și I. C. Brătianu, Cezar Bolliac, Ștefan și Nicolae Golescu, Ion Heliade Rădulescu, Ion Cămpineanu, eveniment în cadrul Revoluției de la 1848;
- 165 de ani de la nașterea istoricului și publicistului **Nicolae BOGDAN Andriescu**, istoric și publicist (**N. A. BOGDAN** 10 mai 1858, Iași - 17 apr. 1939, Iași). Autorul primei monografii documentate despre Iași (*Orașul Iași, odinioară și astăzi*, 1904), este cunoscut mai cu seamă prin amintirile despre Ion Creangă și Mihai Eminescu, director al Bibliotecii municipale;
- 165 de ani începea, la Paris, (10/22 mai 1858) a Conferinței celor șapte puteri (Marea Britanie, Franța, Austria, Prusia, Rusia, Turcia, Regatul Sardiniei) privind organizarea Principatelor Române. Prin Convenția semnată în ultima zi a Conferinței (7/19.aug. 1858) se stabilea că, împreună, cele două țări vor purta numele de Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești, fiecare cu domn, guvern și adunare legiuitoare proprie. Convenția de la Paris a devenit legea fundamentală a Principatelor (rămânând în vigoare până în 1864;

## 11

- 120 de ani de la nașterea actorului **Constantin PROTOPOESCU** (11 mai 1903, Iași - 17 aug. 1977, Iași) cu o carieră artistică de patru decenii (1925-1965), pe scena Teatrului Național din Iași;
- 55 de ani de la începerea construcției primului autoturism românesc, Dacia;

## 12

- Ziua Internațională a Asistentului Medical
- 1910 ani de la inaugurarea **Columnii lui Traian** la 12 mai 113, la Roma, operă atribuită lui Apollodor din Damasc, construită din ordinul împăratului Traian, pentru comemorarea victoriei sale în Dacia, în 106, care s-a păstrat până azi în Forul lui Traian;
- 175 de ani de la acțiunea revoluționarilor moldoveni de la 1848, refugiați în Transilvania care elaborează, la Brașov, programul-legământ **„Printipiile noastre pentru reformarea patriei”**. Este documentul care sintetizează dezideratele românești pornind de la „Unirea Moldovei și Țării Românești într-un singur stat neatârnat românesc”;
- 90 de ani de la moartea prozatorului **Jean BART, (Eugeniu P. BOTEZ** (28 nov. 1874, Burdujeni, jud. Suceava - 12 mai 1933, Sulina, jud. Tulcea) format spiritual în atmosfera revistei **Contemporanul** din Iași, semnând cu pseudonimul Jean Bart, după numele celebrului corsar francez din timpul lui Ludovic al XIV-lea, cel dintâi dintre scriitorii români care a ales ca temă marea, punând bazele unei literaturi închinată vieții pe mare și marinarilor, încununată cu apariția romanului **Europolis** (1933, membru al Academiei;

- 75 de ani de la nașterea filologului **Manuela MACARIE** (12 mai 1948, Iași) traducătoare, cercetătoare a literaturii engleze și americane;

### 13

- 180 de ani de la moartea juristului **Christian FLECHTENMACHER** (25 sept. 1785, Brașov, - 13 mai 1843, Iași) unul dintre cei mai de seamă juriști români din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Timp de trei decenii 1812-1843, a ocupat funcția de pravilist al statului, profesor de Drept la Academia Mihăileană, a elaborat primul dicționar juridic românesc, tipărit în anul 1815 la Iași, principal autor al **Codului Calimach**

### 14

- „Ziua Adolescenților” (România) (a doua duminică a lunii mai)
- Ziua Tatălui (România) (a doua duminică a lunii mai)
- 150 de ani de la nașterea matematicianului **Constantin I. NICOLAU** (14 mai 1873, Iași - 11 mar. 1947, Iași), doctor în matematici de la Universitatea Sorbona din Paris (1912), a funcționat la Universitatea ieșeană, ca profesor de Matematici generale și Geometrie, între anii 1912-1938;
- 85 ani de la moartea medicului **Gheorghe MARINESCU**, (23 feb. 1863, București - 14 mai 1938, București) academician, profesor universitar, fondator al Școlii românești de neurologie și primul din lume care a utilizat cinematografia în cercetarea științifică (1898);
- 85 de ani de la nașterea pictorului **Nicolae MATYUȘ** (14 mai 1938, Jibou, jud. Cluj-Napoca - 29 ian. 1981, Iași), profesor la Conservatorul *George Enescu*, la Secția de Arte plastice
- 75 de ani (14 mai 1948) de la înființarea Clubului Sportiv Dinamo București, prin fuziunea echipelor Unirea Tricolor MAI

cu Ciocanul București. Numele său provine din vechiul cuvânt grecesc „dinamikos”, care înseamnă mișcare;

- 25 de ani de la moartea cântărețului și actorului american **Francis „Frank” SINATRA** (12 dec.1915, New Jersey - 14 mai 1998, Los Angeles);

## 15

- Ziua Picturii Naționale (185 de ani de la nașterea pictorului Nicolae Grigorescu)
- Ziua Internațională a Medicului Veterinar
- Ziua Poliției Militare (România)
- Ziua Chimiștilor Militari (România)
- Ziua Internațională a Familiei
- Ziua Latinității
- 235 de ani de la moartea Sfântului mitropolit **Iacob PUTNEANUL** (20 ian. 1719, Rădăuți, jud. Suceava - 15 mai 1778, Putna, jud. Suceava) s-a preocupat de tipărirea de cărți teologice, de slujbă și de învățatură în limba română, de educarea copiilor, sprijinind școlile din Moldova, fiind canonizat în 2017;
- 185 de ani de la nașterea pictorului **Nicolae Grigorescu** (15 mai 1838, Pitaru, jud. Dâmbovița – 21 iul. 1907, Câmpina) unul dintre fondatorii picturii române moderne;
- 150 de ani de la moartea lui **Alexandru Ioan CUZA**, primul domnitor al Principatelor Unite și al statului național România (20 mar. 1820, Bârlad - 15 mai 1873, Heidelberg, Germania);
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Valentin TALPALARU** (15 mai 1953, Tg. Frumos jud. Iași) poet, publicist, muzeograf și bibliograf, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: **Întoarcerea menestrelului, Ghemuit**

***într-un sîmbure, Commedia dei media, Intonații, Noaptea condeierilor;***

- 60 de ani de la lansarea navei cosmice americane „Mercury 9”, (15 mai 1963) la bordul căreia se afla astronautul Gordon Cooper, primul american care a rămas pe orbită mai mult de 24 de ore;
- 25 de ani de la moartea scriitorului **Gheorghe FĂRTĂIȘ** (23 apr. 1943, Rădăuți, jud. Suceava - 15 mai 1998, Iași), prozator, redactor la Studioul de Radio Iași, a publicat volumele: ***Vieți pe scara de serviciu*** (1978) și ***Ancheta*** (1983);

**16**

- 320 de ani de la moartea scriitorului francez **Charles PERRAULT** (12 ian. 1628, Paris - 16 mai 1703, Paris) membru al Academiei Franței, celebru prin poveștile lui pentru copii: ***Contes de ma mère l'oye Barbă albastră (poveste), Tom Degețelul (1697, Poveștile mamei mele gâsca;***
- 320 de ani de la fondarea, de către Țarul Petru cel Mare, a orașului Sankt Petersburg, 16 mai 1703, pentru a devenii capitală a Rusiei

**17**

- Ziua Mondială a Societății Informaționale
- 635 de ani de la sfințirea bisericii Cozia, ctitorie a domnitorului Mircea cel Bătrân, 17 mai 1388;
- 100 de ani de la inaugurarea Mormântul Ostașului Necunoscut în Parcul Carol din București, 17 mai 1923;

## 18

- (†) sărbătoarea Înălțării Domnului, calendarul creștin romano-catolic
- Ziua Eroilor
- Ziua Internațională a Muzeelor
- 1975 de ani de la nașterea poetului persan **Omar Khayyam** (18 mai 1048, Nișapur - 4 dec. 1131) matematician, astronom și filosof;
- 635 de ani de la sfințirea bisericii mari a Mănăstirii Cozia (jud. Vâlcea), 18 mai 1388, importantă ctitorie a lui Mircea cel Bătrân, domn al Țării Românești între anii 1368 și 1418, a fost principalul model al arhitecturii religioase din Țara Românească vreme de patru secole;
- 175 de ani de la votul Dietei de la Cluj, prin care avea loc „unirea” Transilvaniei cu Ungaria (18/30 1848)
- 135 de ani de la nașterea poetului estetician și eseist **Eugeniu SPERANTIA** (18 mai 1888 București - 12 ian. 1972, București);
- 40 de ani de la moartea filozofului **Ion BANU** (16 iun. 1913, București - 12 mai 1993, București), membru corespondent al Academiei Române;

## 19

- Ziua pictorilor (România)

## 20

- Ziua Internațională a Educației Non-Formale
- Ziua Mondială a Albinelor
- 385 de ani de la încheierea construcției Mănăstirii Căldărușani, 20 oct. 1638 ctitorie a lui Matei Basarab, domnul Țării Românești între 1632 și 1654;

- 105 ani de la înființarea, la Iași, la 20 oct. 1918, a **Societății simfonice „George Enescu”**, maestrul este ales președinte de onoare pe viață;
- 105 ani de la nașterea poetului **George MENIUC** (20 mai 1918, Chișinău - 8 feb. 1987, Chișinău) dramaturg și traducător;
- 85 de ani de la nașterea filologului **Dan MĂNUCĂ** (20 mai 1938, Dolhești, jud. Suceava - 7 mai 2017, Iași) critic și istoric literar, membru al Uniunii Scriitorilor, cercetător științific
- la Institutul de Filologie Română A. Philippide al Academiei Române, profesor al Facultății de Litere din Iași;
- 35 de ani de la moartea medicului și academicianului **Ana ASLAN** (14 ian. 1897, Brăila – 20 mai 1988, București);
- 25 de ani de la promulgarea Legii nr. 96 din 20 mai 1998, care stabilește ca în fiecare an, pe 26 iunie, este marcată Ziua Drapelului Național;
- 10 ani de la moartea istoricului **Gheorghe BUZATU** (6 iun. 1939, Vrancea – 20 mai 2013, Iași) academician, politician, cercetător științific la Institutul de istorie și arheologie „A.D. Xenopol” din Iași, conducător al Centrului de istorie și civilizație europeană, autor a peste 50 de volume: **Războiul Marilor spioni, Din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial, România și războiul mondial din 1939-1945', Radiografia dreptei românești. 1927-1941, O istorie a petrolului românesc, Istoria Românilor în secolul XX. 1918-1948, România și Marile Puteri (1939-1947);**

## 21

- Ziua Mondială pentru Diversitatea Culturală, pentru Dialog și Dezvoltare (UNESCO)
- Ziua Internațională a Lumânărilor Aprinse (comemorarea victimelor SIDA) (anual, a treia duminică a lunii mai)

- 100 de ani de la nașterea traducătoarei și memorialistei **Iulia TRANCU-IAȘI** (21 mai 1923, Iași - 30 nov. 2008, București);
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Horia ZILIERU** (Gh. Iancu; 21 mai 1933, Racovița-Argeș) poet, traducător, eseist, membru al Uniunii Scriitorilor Iași, autor al volumelor: *Orfeu îndrăgostit, Iarnă, Umbra paradisului (Iași, Nunțile, Cartea de copilărire*

## 22

- Ziua Internațională a Biodiversității Biologice (ONU)
- 210 ani de la nașterea compozitorului, dirijorului și teoreticianului muzical german **Richard WAGNER** (22 mai 1813, Lipsca, azi, Leipzig - 13 feb. 1883, Veneția);
- 45 de ani de la moartea lui **Gheorghe ZANE** (11 apr. 1897, Galați - 22 mai 1978, București), economist, membru al Academiei Române;

## 23

- 90 de ani de la nașterea chimistului **Eugen SEGAL** (23 mai 1933, Iași - 9 oct. 2013, București), membru al Academiei Române;
- 50 de ani de la moartea scriitorului **Isac LUDO** (4 nov. 1894, Iași - 23 mai 1973, București) publicist, romancier și traducător, autor al unor volume precum: *Paravanul de aur, Domnul general guvernează, Stare de asediu, Regele Palaelibus, Salvatorul, Ultimul bastion, Hodje-Podje, nuvele umoristice), Mesia poate să aștepte, Domnișoara Africa;*
- 35 de ani de la moartea medicului **Petru I. BALMUȘ**, cercetător și profesor universitar (14 iul. 1914, Bârlad - 23 mai 1988, Iași); a înființat Spitalului de recuperare Nicolina, și Clinica Balneologică de la Spitalul C. I. Parhon, fundamentând,

în perioada 1954-1979, disciplina Balneologie-Reumatologie din Iași

## 24

- Ziua Europeană a Parcurilor Naționale
- 480 de ani de la moartea astronomului polonez, **Nicolaus COPERNIC** (19 feb. 1473 - 24 mai 1543), matematician; a dezvoltat teoria heliocentrică a Sistemului Solar;
- 140 de ani de la inaugurarea celebrul pod suspendat de peste East River, „Brooklyn Bridge”, 24 mai 1883, care face legătura între insula Manhattan (New York City) și Brooklyn;
- 120 de ani de la inaugurarea Castelului Peleşor, Sinaia, 24 mai 1903, reședință princiară și regală. A fost construit între anii 1899-1902, din dorința regelui Carol I, ca reședință a principilor moștenitori, Ferdinand și Maria, de către arhitectul ceh Karel Liman
- 115 ani de la inaugurarea actualului sediu al Muzeului de Istorie Naturală din București;
- 110 ani de la nașterea economistului **Anghel RUGINĂ** (24 mai 1913, Vizurești, jud. Galați - 15 dec. 2008, Boston, S.U.A.) membru de onoare al Academiei Române;
- 90 de ani de la nașterea criticului de artă **Claudiu PARADAIS** (24 mai 1933, Bucium, jud. Iași - 18 mai 2006, Iași) director al Complexului Muzeal Moldova;
- 75 de ani de la alegerea lui Iustinian Marina (1901-1977), mitropolitul Moldovei și Sucevei, ca patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (înscăunat la 6 iunie același an, păstorind până la moartea sa, în martie 1977);

## 25

- (†) sărbătoarea Înălțării Domnului, calendarul creștin ortodox și greco-catolic
- Ziua Eroilor
- Ziua Internațională a Copiilor Dispăruți
- Ziua Africii
- 125 de ani de la nașterea filologului clasicist **Constantin BALMUȘ**, (25 mai 1898, Murgeni, Vaslui - 13 iul. 1957, București), academician, profesor la universitățile din Iași și București;
- 95 de ani de la nașterea inginerii **Nina POEATĂ** (25 mai 1928, Ghermănești-Goginești, jud. Orhei, Republica Moldova - 7 sept. 1998, Iași), prima femeie profesor de profil electric din învățământul superior tehnic ieșean, este socotită inițiatoarea școlii de Calculatoare din Iași și autoarea primului manual din domeniu în limba română. A funcționat la Facultatea de Electrotehnică a Universității Tehnice *Gh. Asachi* din 1951 și până în 1993. Din 1962 a lucrat în disciplina de **Calculatoare automate și programare**, înființând secția de Automatizări și Calculatoare la Facultatea de Electrotehnică;
- 90 de ani de la nașterea lui **Eugen SIMION** (25 mai 1933, Chiojdeanca, Prahova), critic și istoric literar, editor, eseist, profesor universitar, academician;
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Ștefan Augustin DOINAȘ (Ștefan Popa)** (26 apr. 1922, Cherechiu, jud. Bihor - 25 mai 2003, București), poet, eseist, traducător, academician;

## 26

- 535 de ani de la **finalizare mănăstirii Voroneț**, ctitorie a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, cu hramul „Sfântului și Slăvitului Marelui Purtător de Biruință Gheorghe;

## 27

- Ziua Psihologului (România)
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Dumitru DONESCU** ( 26 oct. 1938, Șuieii, jud. Argeș - 27 mai 2003, Iași) poet, autorul volumelor: ***Umbra dulce a lucrurilor, Vulnerabila amiază, Respirația cuvintelor;***

## 28

- 125 de ani de la nașterea matematicianului și astronomului **Vintilă Gh. ȘIADBEI** (27 mai 1898, Fălticeni, jud. Suceava - 27 apr. 1944, Zlatna, jud. Alba), inițiatorul școlii ieșene de astronomie, profesor la Facultatea de Științe din Iași;
- 95 de ani de la nașterea omului politic **Constantin Ticu DUMITRESCU**, (27 mai 1928, Ciumați, jud. Prahova – 5 dec. 2008, București); președinte al Asociației Foștilor Deținuți Politici din România și al PNȚCD;
- 90 de ani de la nașterea criticului de artă **Radu NEGRU** (27 mai 1933, Cernăuți - 11 mar. 1997, Iași), titularul cursurilor de Estetică și Artă contemporană la Universitatea ieșeană și Academia de Arte *George Enescu*;
- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Viorica CONSTANTINESCU** (27 mai 1943, Berești-Bistrița, jud. Bacău – 22 oct. 2021, Iași) profesoară universitară, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: ***Clasicismul, Povestiri biblice, Studii eminescologice, traduceri: Poesiás, Poveștile Fraților Grimm, Arta gradinii, Evreul stereotip. - schita de istorie culturală;***
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Dumitru DONESCU** ( 26 oct. 1938, Șuieii, jud. Argeș - 27 mai 2003, Iași) poet, autorul

volumelor: *Umbra dulce a lucrurilor, Vulnerabila amiază, Respirația cuvintelor;*

## 28

- (†) Rusaliile, calendarul creștin romano-catolic, prima zi
- Ziua Românilor de pretutindeni (România)
- 115 ani de la nașterea geografului **Alexandru OBREJA** (28 mai 1908, Guguești, jud. Vaslui - 1 oct. 1985, Iași), profesor la Catedra de Geografie a Universității ieșene, autor al lucrării de referință **Dicționar geografic al județului Iași** (Junimea, 1973);
- 70 de ani de la cucerirea vârfului Everest (8.848 m.) din lanțul muntos Himalaya (28 mai 1953) de către Sir Edmund Hilary (1919-2008), diplomat, cercetător și alpinist neo-zeelandez și de șerpașul nepalez Tenzing Norgay (1914-1986);
- 60 de ani de la moartea scriitorului **Ion AGÂRBICEANU** (12 sept. 1882, Cenade, Alba de Jos - 28 mai 1963, Cluj) preot, ziarist și prozator, parlamentar, academician, prezent în timpul primului război mondial în Moldova ca preot militar în corpul voluntarilor ardeleni (1917 - 1918) autor al volumelor: *File din cartea naturii, București, 1959; Faraonii, București, 1961, Strigoii, București, 1968; Din pragul mării treceri, Cluj, 1978; Fața de lumină a creștinismului; Intâiul Drum;*

## 29

- (†) Rusaliile, calendarul creștin romano-catolic, a doua zi
- 150 de ani de la înmormântarea domnitorului **Alexandru Ioan Cuza**. La 29 mai 1873, în prezența a peste 30.000 de oameni, a la capela castelului de la Ruginoasa, jud. Iași, conform dorinței lui. În prezent se află la biserica *Trei Ierarhi* din Iași;
- 100 de ani de la nașterea inginerului textilist **Florin VĂLU** (29 mai 1923, Coteana, jud. Olt - 14 mai, 1994, Coteana, jud. Olt),

profesor și cercetător la Universitatea Tehnică Gh. Asachi din Iași în specialitatea Tehnologie Chimică Textilă;

- 100 de ani de la nașterea medicului **Gheorghe PENDEFUNDA** (29 mai 1923, Ungheni-Basarabia - 5 nov. 1999, Iași). Membru al Academiei de Științe Medicale din România, cercetător, profesor, clinician, a condus Clinica Neurologică a Spitalului Socola din Iași (1954-1972), șef al Clinicii de Neurologie din noul Spital de Neurologie, Neurochirurgie și Oftalmologie (1972-1993);
- 85 de ani de la dezvelirea bustului în bronz al lui **Gheorghe Ghibănescu**, istoric (1864-1936), realizat de Ion Mateescu, amplasat la Școala Normală *Vasile Lupu*

### 30

- Ziua Gardianului Public (România)
- 435 de ani de la semnarea, la 30 mai 1598 a Tratatului dintre împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg și Mihai Viteazul, încheiat la Mănăstirea Dealu, domnitorul român recunoștea suzeranitatea împăratului, iar acesta se obliga să-i asigure subsidii pentru întreținerea armatei (30.V/9.VI)
- 245 de ani de la moartea scriitorului francez **VOLTAIRE** (François-Marie Arouet, 21 nov. 1694, Paris - 30 mai 1778 Paris) filosof al Iluminismului;
- 95 de ani de la nașterea geografei **Maria PANTAZICĂ** (30 mai 1928, Iași - 2 apr. 1998, Iași), profesoară la Catedra de Geografie a Universității ieșene, autoarea lucrării de referință ***Contribuții la studiul hidrologic al regiunii orașului Iași***;
- 95 de ani (30 mai 1928) avea loc premiera dramei lirice „Năpasta” de Sabin Drăgoi, la „Opera Română” din București. Libretul, după drama cu același titlu a lui I. L. Caragiale, este semnat tot de compozitor;

- 55 de ani de la nașterea scriitoarei **Oana LAZĂR** (30 mai 1968, Iași) poetă, publicistă tv., membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: *Vitrina cu promisiuni*, *55 de poeme*, *Casa cu Matei*;
- 30 de ani de la moartea actriței **Rella GHÎTESCU** (25. iul. 1913, Fălticeni, județul Suceava - 30 mai 1993, Iași) cu 30 de ani și peste 50 de roluri de carieră artistică pe scena Teatrului Național *V. Alecsandri*

### 31

- Ziua Geniştilor (România)
- Ziua Mondială fără Tutun
- 140 de ani de la nașterea pedagogului **Onisifor GHIBU** (31 mai 1883, Săliște, Sibiu - 31 oct. 1972, Cluj), membru corespondent al Academiei Române și politician, unul dintre participanții importanți la realizarea Marii Uniri de la 1918;
- 110 ani de la nașterea muzicianului **Constantin SILVESTRI** (31 mai 1913, București - 23 feb. 1969, Londra) dirijor, compozitor și pianist, dirijor principal la Bournemouth Symphony Orchestra (Anglia) a dirijat în principalele centre muzicale din Europa, precum și în Japonia, Australia și America de Sud

## IUNIE

### 1

- Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor
- 65 de ani de la moartea clasicistului **Constantin FEDELEȘ** (2 mar. 1877, Bădeni-Scobinți, jud. Iași - 1 iun. 1958, București) profesor la Facultatea de Filologie a Universității *Al. I. Cuza*;

### 2

- Ziua Adopției (România)
- 135 de ani de la nașterea biologului **Ștefan POPESCU** (2 iun. 1888, Colacu, jud. Dâmbovița - 4 mai 1961, Iași) profesor la Catedra de genetică și ameliorarea plantelor de la Facultatea de agronomie din Iași. a condus Stațiunile de ameliorare a plantelor Iași și Târgu Frumos;
- 55 de ani de la nașterea regizorului de teatru și film **Radu AFRIM** (2 iun. 1968, Beclean, jud. Cluj); a montat și pe scenele din Paris, Luxembourg, Munchen și Iași, laureat al festivalul de la Lausanne, Elveția și UNITER;

### 3

- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Petruța SPÂNU** (3 iun. 1943, Câmpulung-Moldovenesc), traducătoare, profesoară universitară, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Catedra de limba și literatura franceză și la a Universitatea „Marie Curie-Sklodowska” din Lublin (Polonia) membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: ***Albert Thibaudet ou Le sens de l'autre (1997); Rațiune și sentiment (1999); Prințul și poezii (1999); Prozatori belgieni (1999). Traduceri din: Jerzy Falicki, Henri Cornélus, Carlo Masoni, Michel Lambert, Marcel Pagnol;***

#### 4

- (†) Rusaliile, calendarul creștin ortodox și greco-catolic, prima zi
- 240 de ani de la **primul zbor cu un balon cu aer cald**; francezii Joseph și Étienne Montgolfier s-au ridicat pentru prima oară în atmosferă într-un balon de 35 de metri, confecționat din hârtie, care s-a înălțat până la aproximativ 1.000 de metri și a zburat doi kilometri (4 iun. 1783);
- 105 ani de la moartea actriței **Aristizza ROMANESCU** (24 dec. 1854, Craiova - 4 iun. 1918, Iași); una dintre cele mai mari personalități din istoria teatrului românesc.
- 85 de ani de la nașterea teologului romano-catolic **Eduard FERENȚ** (4 iun. 1938, Dărmănești, jud. Bacău) preot-profesor și eseist, doctor în Teologie dogmatică, (Roma, 1979), profesor la Institutul Teologic Romano-Catolic din Iași, autorul volumelor: *Misterul Bisericii locale, Trecerea de la conștiința botezuală la conștiința profetică, Euharistia. Sacramentul sacrificiului lui Cristos, Cultul Sfintei Fecioare Maria,, Inițiere pascală. Considerații pentru Postul Mare*;
- 55 de ani, la vernisarea la sediul ONU din New York, (4 iun. 1968) a tapiseriei „Cântare omului” (operă a artistului plastic Ion Nicodim, oferită de Guvernul României. Tapiseria este expusă pe peretele vestic al principalului hol al delegațiilor de la etajul 1 al clădirii Adunării Generale a ONU. Sub tapiserie este fixată o placă conținând traducerea în limba engleză a unui fragment din poezia „Cântare omului” de Tudor Arghezi;

#### 5

- (†) Rusaliile, calendarul creștin ortodox și greco-catolic, a doua zi
- Ziua Învățătorului (România)

- Ziua Geografiei (România)
- Ziua Mondială a Mediului Înconjurător
- Ziua împotriva Violenței asupra Copilului (România)
- 140 de ani de la dezvelirea **Statuiei lui Ștefan cel Mare**, amplasată în fața Palatului Culturii, realizată de către sculptorul francez Emmanuel Frémiet, 5 iunie 1883, în prezența Regelui Carol I;
- 140 de ani de la nașterea economistului britanic **John Maynard KEYNES**, (5 iun. 1883, Cambridge - 21 apr. 1946, Tilton); adept al rolului statului în asigurarea folosirii depline a forței de muncă; fondator al unei doctrine economice ce-i poartă numele, „keynesismul”;
- 125 de ani de la nașterea poetului și dramaturgului spaniol **Federico García LORCA** (5 iun. 1898, Fuente Vaqueros, - 19 aug. 1936, Alfacar);
- 140 de ani de la nașterea dramaturgului **George CIPRIAN** (5 iun. 1883, Buzău - 7 apr. 1968, București), considerat un precursor al teatrului absurdului, cunoscut mai ales pentru piesa sa **Capul de rățoi**;
- 50 de ani de la câștigarea turneului de tenis de la Roland Garros de către **Ilie Năstase**;

## 6

- Ziua Mondială a Limbii Ruse (O.N.U.)
- 140 de ani de la moartea compozitorului **Ciprian PORUMBESCU** (14 oct. 1853, Șipotele Sucevei – 6 iun. 1883, Stupca);
- 175 de ani de la moartea inventatorului și cineastului francez **Louis Lumiere**;

## 7

- 175 de ani de la nașterea pictorului postimpresionist francez **Eugène Henri Paul GAUGUIN** (7 iun. 1848, Paris - 8 mai 1903, Atuona, Polinezia Franceză);
- 155 de ani de la nașterea arhitectului englez **Charles Rennie MACKINTOSH** (7 iun. 1868, Townhead – 10 dec.1828, Londra) pictor, designer, promotor al mișcării artistice Art Nouveau pe plan european;

## 8

- Ziua Mondială a Ocenelor
- 185 de ani de la deschiderea uneia dintre primele biblioteci publice din București, la Colegiul Sf. Sava, 8 iun. 1838;
- 120 de ani de la nașterea scriitoarei franceze **Marguerite Yourcenar** (Cleenewerck de Crayencour, 8 iun. 1903, Bruxelles - 17 dec. 1987, SUA);
- 115 de ani de la nașterea chimistului **Radu RALEA** (8 iun. 1908, Bârlad, jud. Vaslui – 30 oct. 1966, Iași) profesor la Universitatea Al. I. Cuza și Institutul Politehnic Gh. Asachi din Iași, a amenajat a organizat Laboratorul de Radiochimie de la Facultatea de Chimie, împreună cu academicianul Radu Cernătescu, a înființat școala română de polarografie;
- 55 de ani de la moartea juristului **Paul I. DEMETRESCU** (29 iun. 1900, Craiova - 8 iun. 1968, Iași) profesor la Facultatea de Drept din cadrul Universității ieșene, pe o perioadă de peste două decenii, între 1947 și 1968;
- 55 de ani de la nașterea filologului **Codrin Liviu CUȚITARU** (8 iun. 1968, Iași) critic, traducător, cercetător al literaturii engleze și americană, profesor al Facultății de Litere Iași membru al Uniunii Scriitorilor; autor al volumelor: *Istoria depersonalizată*, *Jurnalul Vestului sălbatic*, *Un studiu de Mentalități*, *Transcendentalism și ascendentalism*;

- 15 ani de la întronizarea **Înalt Preasfințitului Mitropolit Teofan** ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, la Catedrala Mitropolitană, 8 iun.2008;

## 9

- Ziua Internațională a Arhivelor
- 175 de ani de la începutul revoluției pașoptiste în Muntenia, **Adunarea de la Islaz**. Ion Heliade Rădulescu citește **Proclamația de la Islaz**, programul revoluției din Țara Românească;
- 100 de ani de la moartea prozatorului **Nicolae N. BELDICEANU** (15 mai 1881, Rădășeni, jud. Suceava - 9 iun. 1923, Iași);
- 85 de ani de la moartea filologului **Ovid Aron DENSUȘIANU** (29 dec. 1873, Făgăraș - 9 iun. 1938, București), lingvist, folclorist, istoric literar și poet, membru titular al Academiei și profesor la Universitatea din București; a studiat la Facultatea de Litere din Iași sub îndrumarea profesorilor Alexandru Philippide și A.D. Xenopol, a publicat la Paris primul volum al operei „Histoire de la langue roumaine”, al doilea apărând ulterior în 1932, iar al treilea în 1938. În 1913 a întemeiat la București Institutul de Filologie și Folclor și, în cadrul acestei instituții, a înființat revista „Grai și suflet” (1923);
- 75 de ani de la nașterea filologului **Iulian POPESCU** (9 iun. 1948, Constanța – 19 sept. 2020, Iași) critic, traducător, cercetător al literaturii franceze, profesor și decan al Facultății de Litere Iași membru al Uniunii Scriitorilor; autor al volumelor: **Stil și mentalități, Sensuri și forme, Sémantiques, Timp și Limbaj;**

## 10

- Ziua Parașutiștilor Militari (România)
- 105 ani de la moartea scriitorului **Ion (Iancu) C. BACALBAȘA** (24 iul. 1863, Brăila - 10 iun. 1918, București), dramaturg, cronicar dramatic și ziarist, director general al teatrelor și director la Teatrul Național din București, „tatăl” celebrului personaj din viața cazonă Moș Teacă;
- 15 ani de la moartea scriitorului kirghiz **Cinghiz Aitmatov** (12 dec. 1928, Șeker, Kirghizia, URSS - 10 iun. 2008, Nürnberg, Germania), cunoscut pentru cartea sa ***O zi mai lungă decât veacul;***

## 11

- 175 ani de la succesul revoluției pașoptiste în Muntenia, domnitorul Gheorghe Bibescu este silit să semneze „Constituția” (proclamația și programul de la Islaz) și să recunoască guvernul revoluționar provizoriu;
- 140 de ani de la nașterea folcloristului **Tudor PAMFILE** (11 iun. 1883, Țepu, jud. Galați - 31 oct. 1921, Chișinău) scriitor, etnolog, laureat al premiul „Neuschotz” al Academiei Române în anul 1909;
- 45 de ani de la moartea actorului **Nicolae VENIAȘ** (5 dec. 1902, Iași - 11 iun. 1978, București) pe scena Teatrului Național Vasile Alecsandri din Iași timp de peste patru decenii, între anii 1925 și 1967;
- 45 de ani de la câștigarea turneului de tenis de la Roland Garros de către **Virginia Ruzici**

## 12

- Ziua Mondială împotriva Exploatării Copiilor prin Muncă
- 135 de ani de la punerea pietrei de temelie a statuii lui Miron Costin de la Iași, 12 iun. 1888, executată de către sculptorul Wladimir C. Hegel (1839-1918), prilej cu care au fost puse la baza monumentului osemintele celor doi frați Velicico și Miron Costi;

## 13

- 175 de ani de la succesul de moment al Revoluției de la 1848, Gheorghe Bibescu, domnul Țării Românești a abdicat și a plecat la Brașov;
- 140 de ani de la nașterea medicului **I. I. (Eugen) MIRONESCU** (13 iun. 1883, Tazlău, jud. Neamț - 22 iul. 1939, Tazlău, jud. Neamț) profesor la Facultatea de Medicină din Iași în domeniul dermatologiei și al imunologiei, format ca prozator în cercul *Vieții românești*;
- 115 ani de la nașterea scriitorului **Alexandru P. POGONAT** (13 iun. 1908, Iași - 8 aug. 1941, Vesselja- Ucraina) poet, avocat, autorul volumul *Sfat de taină*;
- 10 ani de la moartea pictoriței, **Elena UȚĂ CHELARU** (14 feb. 1930, Chișinău – 13 iun. 2013, București), membră Honoris Causa a Academiei Internaționale „Mario Gori” – Gela (Italia), academiciană de merit a Academiei Internaționale de Litere, Știință și Artă „Pontzen” (Napoli), membră onorifică a Academiei Internaționale „Lutece” din Paris. Expoziții personale în România: la București (1964, 1968, 1972, 1976, 1979, 1982), Iași (1985), și în străinătate: la Roma (1970, 1974, 1991), Modena (1978), Napoli (1972), Belgia (1990) ș.a. Expoziții de grup în Italia, Israel, Rusia (1969), Franța (1970), Italia (1971), San Marino, Italia, Austria (1973), Italia, Cehoslovacia (1974, 1975, 1977), Italia (1981) ș.a. Achiziții: în

muzee și colecții de artă din România, Italia, Belgia, Austria, Israel, San Marino. Distincții: Premiul CIAC pentru pictură și Cupa de Argint „Aldo Moro” (Roma), Medalia de Argint a Academiei Europene de Artă (Charleroi – Belgia), medaliile de Vermeil (Paris), Premiul „Cocoșul de platină” al Academiei Waleone de Artă (Charleroi);

## 14

- Ziua Silviculturilor (România)
- Ziua Internațională a Donatorilor de Sânge
- 205 ani de la nașterea scriitorului **Vasile ALECSANDRI** (14 iun. 1818 sau 21 iul./2 aug.1821 - 22 aug./3 sep.1890, Mircești) poet, prozator, dramaturg, om politic și diplomat; membru fondator (1866) și membru de onoare (1871) al Societății Academice Române. Vasile Alecsandri susținea că s-a născut pe 21.VII.1821, dar de la descoperirea actului de naștere, lucrările de istorie literară indică data 14 iun. 1818;
- 175 de ani de la publicarea de către **Vasile Alecsandri**, în revista brașoveană „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, a poeziei ***Hora Ardealului***, 14 iunie 1848;
- 175 ani de la Unirea guvernelor constituite la Islaz și București și formarea **Guvernului provizoriu al Revoluției de la 1848**;
- 10 de ani de la prima ediție a ***Festivalului Internațional al Educației***, Iași, 14 – 23 iunie 2013, manifestare anuală ce reunește absolvenții tuturor universităților ieșene;

## 15

- Ziua Internațională a Energiei Eoliene
- Ziua Mondială de conștientizare a abuzurilor față de persoanele în vârstă

- 180 de ani de la nașterea compozitorului și pianistului norvegian **Edvard Hagerup GRIEG** (15 iun. 1843, Bergen – 4 sept. 1907, Bergen) cel mai de seamă muzician din școala națională norvegiană și unul din reprezentanții de frunte ai muzicii romantice europene;
- 165 de ani de la apariția primei mărci poștale emisă în sud-estul Europei, de către Principatul Moldovei; vestitul și prețiosul Cap de bou, 15 iun. 1858;
- 130 ani de la încoronarea ca împărat al Germaniei a lui **Wilhelm al II-lea** (15 iun. 1888 - 9 nov. 1918);
- 130 de ani de la nașterea scriitorului **Ion Marin SADOVEANU** (pseudonimul literar al lui Iancu-Leonte Marinescu, 15 iun. 1893, București - 2 feb. 1964, București), romancier, dramaturg, poet și eseist, autorul romanului “*Sfârșit de veac în București*”;
- 120 de ani de la nașterea pictorului și poetului suprealist **Victor BRAUNER** (15 iun. 1903, Piatra Neamț - 12 mar. 1966, Paris);
- 110 ani de la nașterea pictorului **Petru HÂRTOPEANU** (15 iun. 1913, Hulub-Dângeni, jud. Botoșani - 22 mar. 2001, Freiburg-Germania); format sub îndrumarea profesorului și pictorului N. N. Tonitza, a fost coleg și prieten cu Ion Irimescu, Corneliu Baba, Călin Alupi, Iftimie Bârleanu, profesor universitar la Facultatea de Arte Plastice din Iași, în 1975 s-a stabilit în Germania;

## 16

- Ziua Mondială a Limbii Rromani (UNESCO)
- 710 ani de la nașterea scriitorului italian **Giovanni BOCCACCIO** (16 iun. 1313 - 21 dec. 1375, Certaldo/Florența) poet și umanist, povestirile sale reunite în Il Decamerone

(„Decameronul”, 1470); a influențat dezvoltarea literaturii italiene și creat modelul de nuvelă;

- 110 ani de la declanșarea celui de-al doilea război balcanic, între foștii aliați (Bulgaria împotriva Greciei, Serbiei și Muntenegrului), cărora li se va alătura România și Turcia;
- 110 ani de la nașterea filozofului **Ion BANU** (16 iun. 1913, București - 12 mai 1993, București), membru corespondent al Academiei Române;
- 10 ani de la moartea **arhimandritului Iustin Pârvu**, stareț al Mănăstirii Petru Vodă (1919 - 16 iun. 2013, Petru Vodă );

## 17

- Ziua Aviației Militare (România)
- Ziua Mondială pentru Combaterea Deșertificării și a Secetei
- 550 de ani de la terminarea de scris și de decorat a vestitului „**Tetraevanghel de la Humor**”, lucrare de mare valoare artistică, realizată de ieromonahul Nicodim de la Putna, renumit miniaturist, (17 iun. 1473) lucrare în care se află și chipul lui Ștefan cel Mare;
- 135 de ani de la nașterea scriitorului **Victor C. PAPILIAN** (17 iun. 1888, Galați - 15 aug. 1956, Cluj), cunoscut ca un apreciat medic anatomist, autor de romane ***Ne leagă pământul, nuvele Sufletul lui Faust, Generalul Frangulea***, piese de teatru; a fost și director al Filarmonicii și al Teatrului din Cluj;
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Ion BERGHIA** (17 iun. 1948, com. Hristici, jud. Soroca) poet și epigramist, premiat în concursurile de gen, autor al volumelor: ***Metamorfoză cu bucluc, Floare a românității, Elogiu limbii române***;
- 10 ani de la moartea scriitorul **Ion SÎRBU** (13 aug. 1930, Cluj - 17 iun. 2013, Iași), critic și istoric literar, profesor la Facultatea de Filologie din Iași (1985-1993) autor al volumelor: ***Camil***

**Petrescu, studiu monografic, Proza artistică a lui Tudor Arghezi, studiu critic**, lector de limba română la Universitatea Marie Curie-Sklodovska din Lublin (Polonia) și la Universitatea Jean Moulin din Lyon (Franța);

## 18

- Ziua Constructorilor Militari (România)
- 120 de ani de la nașterea inginerului electrotehnic **Simion OPRÎȘOR** (18 iun. 1903, Ocna Sibiului, jud. Sibiu – 29 oct. 1991, Iași); și-a închinat viața energiei și școlii de energetică din Iași. A activat la Institutul Politehnic *Gh. Asachi*, din 1959 până în 1979;
- 80 de ani de la nașterea medicului cardiolog **George I. M. GEORGESCU** (18 iun. 1943, Timișoara - 30 oct. 2005, Iași), creator de școală medicală la Iași; a înființat, în 1997, Centrului de Cardiologie Iași, pe care l-a condus ca director, în 2004 a primit titlul de Fellow of the European Society of Cardiology;
- 25 de ani de la moartea scriitorului **Corneliu POPEL** (19 ian. 1950, Dărăbani, jud. Botoșani, 18 iun. 1978, Iași), poet, prezent în revistele *Cronica* și *Iașul literar*, autorul unor volume precum: ***Frații mei blânzi, Aurea saecula, Elogiul înțelepciunii***;

## 19

- 400 de ani de la nașterea filozofului francez **Blaise PASCAL** (19 iun. 1623, Clermont-Ferrand – 19 aug. 1662, Paris) moralist, matematician, inventator;
- 145 de ani de la prezentarea, prin I. C. Brătianu și M. Kogălniceanu, Congresului de la Berlin, la 19 iunie 1878, a **Memorandumului privind poziția României**, sintetizat în următoarele cinci puncte: nicio parte a teritoriului să nu fie dezlipită de la statul român; teritoriul național să nu servească

ca drum de trecere a trupelor rusești din Bulgaria; România, în virtutea drepturilor ei seculare, să ia din nou în stăpânire gurile Dunării, inclusiv Insula Șerpilor; să primească despăgubiri proporționale forțelor angajate în luptă; independența ei să fie solemn recunoscută și teritoriul ei declarat neutru;

- 95 de ani de la nașterea juristului **Paul OLCESCU** ( 19 iun. 1928, Iași - 5 apr. 2000, Iași), profesor la Facultatea de Drept a Universității ieșene, la disciplinele de Drept internațional public și Drept financiar, prodecan;
- 95 de ani de la nașterea biologului **Corneliu ZOLYNEAC** (19 iun. 1928, Pașcani, jud. Iași - 16 oct. 1985, Iași), titularul cursului de Biologie și genetică a Facultății de Biologie din cadrul Universității Al. I. Cuza, specialist în Radiogenetică;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Vasilian DOBOȘ** (19 iun. 1953, Costești – Vaslui), grafician, poet și muzeograf, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: *Dumnezeu în direct, poezii, Ed. Timpul, Iași, 1999, Despărțirea de om (Ed. Junimea, Iași, 2001, Turnul de pîndă, Ed. Junimea, Colectia „Dictatură și scriitură”, Iași, 2004, Despărțirea de Tom și Jerry, Ed. Opera Magna, Iași, 2009;*

## 20

- Ziua Mondială a Refugiaților
- 175 de ani de la nașterea folcloristului **Miron POMPILIU** (20 iun. 1848, Ștei, județul Bihor - 19 nov. 1897, Iași), colaborator permanent al revistei *Convorbiri literare*, profesor la diferite școli din Iași;

## 21

- Ziua Muzicii Europene
- Ziua Mondială a Soarelui (O.N.U.)

- Solstițiul de vară, cea mai lungă zi a anului, începutul verii astronomice
- 175 de ani de la publicarea de către **Andrei MUREȘANU**, în revista brașoveană „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, a poeziei **Un răsunet**, din 24 ian. 1990. Aceasta, pe muzica lui Anton Pann, a devenit Imnul de Stat al României, cunoscut sub titlul **Deșteaptă-te, române!**;
- 95 de ani de la nașterea inginerului chimist **Neculai ASANDEI**, academician (21 iun. 1928, Timișești, jud. Neamț - 15 feb. 1999, Iași), profesor și cercetător la Institutului Politehnic *Gh. Asachi* din Iași și la Institutul de Chimie Petru Poni, profesor-invitat la instituții academice din Cehoslovacia, Cuba și China;
- 80 de ani de la nașterea regizorului **Andrei ȘERBAN** (21 iun. 1943, București), scriitor și profesor; a montat piese de teatru și operă pe principalele scene ale lumii și la Iași;
- 50 de ani de la moartea actorului și dramaturgului **Sandu TELEAJEN** (17 feb. 1893, Hamaraciul, Prahova - 21 iun. 1963, Iași). A slujit scena Teatrului Național din Iași pe parcursul a patru decenii, interpretând sute de roluri, a făcut regie, a fost directorul teatrului (1937-1939) și secretar literar;
- 25 de ani de la moartea filologului **George IVAȘCU** (22 iul. 1911, Certești, jud. Galați - 21 iun. 1988, București); publicist, critic și istoric literar, membru al Uniunii Scriitorilor din România, autor al volumelor: **Confruntări literare, Jurnal ieșean, 101 tablete**;
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Costin MERIȘCA** (21 mar. 1927, Miclăușeni, jud. Iași - 21 iun. 2003, Iași), autorul volumelor: **Tărâmul Gheenei, Castelul Miclăușeni în cultura română, Cartea Miclăușenilor și a satelor înconjurătoare, Tragedia Pitești**;

## 22

- 80 de ani de la nașterea teatrologului **George Banu**, 22 iun. 1943, Buzău, scriitor și profesor;
- 80 de ani de la nașterea pianistei **Iulia Doina DINU** (22 iun. 1943, com. Șiria, jud. Arad), muzicolog și eseist; publică în revista Cronica, autoarea volumelor: *Sfânta cărare a muzicii, Sunetul era lumina..., Solilocuri*;
- 60 de ani de la moartea **Mariei TĂNASE**, (25 sept. 1913, București - 22 iun. 1963, București), una dintre cele mai cunoscute interprete ale cântecului popular românesc;

## 23

- 455 de ani de la nașterea filosoful italian **Giovanni Batista VICO** (23 iun. 1668, Napoli - 23 ian. 1744, Napoli);

## 24

- (†) Nașterea Sf.-lui. Ioan Botezătorul, calendarul creștin ortodox romano și greco-catolic
- Sărbătoarea populară Sânzienele (Dragaica) (România)
- „Ziua Internațională a lei” (România)
- Ziua avocatului (România)
- 205 ani de la nașterea agronomului **Ion IONESCU DE LA BRAD** (24 iun. 1818, Roman, jud. Neamț - 16 dec. 1891, Brad, jud. Bacău), membru al Academiei, întemeietor al științelor agricole din România; a pus bazele primelor cursuri de agronomie la Academia Mihăileană (1842) a înființat și condus Jurnalul de agricultură (1857-1859). Devenind sfetnic al domnitorului Al. I. Cuza, a fost numit inspector general de agricultură (1864), însărcinat cu controlul aplicării Legii Rurale, notă: unele surse indică decesul în 17 dec.;

- 35 de ani de la moartea poetului și prozatorului **Mihai BENIUC** (20 nov. 1907, Sebiș, Arad - 24 iun. 1988, București);

## 25

- 120 de ani de la nașterea scriitorul și publicistul britanic **George Orwell**. ( 25 iun. 1903, Motihari, India - 21 ian. 1950, Londra);

## 26

- Ziua Drapelului Național al României
- Ziua Internațională pentru Sprijinirea Victimelor Torturii
- Ziua Internațională împotriva Abuzului și Traficului Ilicit de Droguri
- Ziua Internațională de colaborare în favoarea păcii și democrației;
- 175 de ani de la decretul Guvernului revoluționar din Muntenia, din 26 iunie 1848, care stabilea ca tricolorul, - roșu, galben și albastru, să reprezinte steagul național al românilor;

## 27

- 150 de ani de la nașterea medicului **Panait ZOSIN** (27 iun. 1873, Gorbănești, jud. Botoșani – 1 ian. 1942, Iași), profesor de psihiatrie al Facultății de Medicină, primar al Iașului;
- 100 de ani de la nașterea scriitorului **Costache PLĂCINTĂ** (27 iun. 1923, com. Belcești, jud. Iași – 27 aug. 1995, Iași), umorist și epigramist, premiat în concursurile de gen, autor al volumului: *Umor pe toate fețele*;
- 100 de ani de la moartea omului politic **Constantin C. ARION** (18 iun. 1855, București - 27 iun, 1923, București), ministru de externe, membru de onoare al Academiei, ministru al cultelor și al instrucțiunii publice în perioada 7.7.1900 - 13.2.1901, în guvernul Petre P. Carp;

## 28

- 665 de ani de la emiterea, la 28 iunie 1358, a primului privilegiu comercial cunoscut în spațiul românesc, acordat negustorilor brașoveni pentru Muntenia. Documentul confirma existența drumului comercial care pornea din Transilvania spre teritoriul cuprins între râurile Prahova și Buzău, până unde se vărsa Siretul (se va numi mai târziu „drumul Brăilei”). Se presupune că acest drum a fi unul din cele mai vechi drumuri comerciale care legau Transilvania de Muntenia;
- 175 de ani de la ocuparea Iașului de către trupele rusești, 28, 29 iun. 1848, ca urmare a mișcărilor revoluționare pașoptiste din Muntenia și Moldova;
- 145 de ani de la moartea **Sfântului Andrei Șaguna** (20 dec. 1808, Mișcolț, Ungaria - 28 iun. 1873, Sibiu), mitropolit ortodox al Transilvaniei, militant pentru drepturile românilor din Transilvania, fondator al Gimnaziului Românesc din Brașov (1851), membru de onoare al Academiei Române;
- 95 de ani de la moartea avocatului **Stejar IONESCU** (10 apr. 1898, Corbu, jud. Brăila - 28 iun. 1928, Slănic-Moldova, jud. Bacău), activ în Baroul și în publicistica din Iași, colaborator la **Opinia, Adevărul și Dimineața, Însemnări ieșene, Viața românească**, autorul volumului de proză, **Domnul de la Murano** (1928);

## 29

- Ziua Dunării
- Ziua Penitenciarelor din România
- 150 de ani de la nașterea etnologului german **Leo FROBENIUS** (29 iun. 1873, Berlin - 9 aug. 1938, Biganzolo, Lacul Maggiore, Italia) autorul teoriei difuzionistă a culturii, „Istoria culturală a Africii”, care a fost preluată și de Lucian Blaga;

## 30

- 175 de ani de la organizarea primului corp de dorobanți și panduri voluntari care ulterior va constitui baza unei armate populare, hotărâre a Guvernul provizoriu al Valahiei, 30 iunie 1848, unitatea militară constituită sub comanda lui Gheorghe Magheru, numit ad-hoc căpitan general;
- 35 de ani de la moartea arhitectului **Vsevlad CARMAZINU-CACOVSKI** (16 sept. 1898, Cristești-Holboca, jud. Iași - 30 iun. 1988, Iași) creatorul școlii românești de Arhitectură Peisagistă. ) specialist cu o reputație mondială în domeniul esteticii mediului ambiant;

## IULIE

### 1

- Ziua Muzicilor Militare (România)
- Ziua Mondială a Arhitecturii
- 145 de ani de la încheierea **Congresului de pace de la Berlin**, 1 iul. 1878, prin Tratatul de pace s-a recunoscut independența României și drepturile ei asupra Dobrogei
- 115 ani de la adoptarea oficială, la 1 iul. 1908, a **SOS** („save our souls”) ca semnal morse internațional pentru cazurile de urgență înlocuind CQD „seek you, danger”);
- 25 de ani de la moartea istoricului **Dumitru Berciu** (27 ian. 1907, Mehedinți – 1 iul. 1998, București), arheolog, academician;

### 2

- Ziua Internațională a Ziaristului Sportiv
- Ziua Justiției române
- Ziua comemorării lui Ștefan cel Mare și Sfânt (sărbătoare națională Republica Moldova)
- 345 de ani de la moartea filozofului, scriitorului iluminist, pedagogului și compozitorului francez de origine geneveză **Jean Jacques ROUSSEAU** (28 iun. 1712 - 2 iul. 1778);
- 130 de ani de la nașterea scriitorului **Demostene BOTEZ** (2 iul. 1893, com. Dângeni, jud. Botoșani - 18 mart. 1973, Iași), poet, prozator, publicist, academician și avocat, președinte al Uniunii Scriitorilor; a făcut parte din cercul revistei *Viața românească*, unde a publicat o mare parte a creației sale;
- 55 de ani de la moartea filosofului **Dan A. BĂDĂRĂU** (6 dec. 1893, Iași - 2 iul. 1968, București), membru corespondent al

Academiei Române, doctor în filosofie de la Sorbona (1925), profesor la Facultatea de Litere și Filosofie de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași., autor în colaborare cu prof. Ioan Caproșu, a volumului *Iașii vechilor zidiri*;

### 3

- 95 de ani de la transmiterea primei emisiuni TV color din lume, de către John Logie Baird, în Londra, 3 iul. 1928;
- 80 de ani de la nașterea Istoricului **Vasile CHIRICA** (3 iul. 1943, Vișani, com. Bârnova, jud. Iași – 16 apr. 2021, Iași), editor al Seriei științifice „Bibliotheca Archaeologica Iassiensis” din cadrul Institutului de Arheologie Iași. Autor al volumelor: *Cu femeia prin milenii. Mit și realitate (1996)*, *Podgorii ieșene (în colab., 2000)*, *Gisements paleolitiques de Mitoc (2001)*;
- 80 de ani de la nașterea bibliografului **Iancu BRAUȘTEIN** (3 iul. 1943, Ștefănești, jud. Botoșani) specialist în domeniul cărții vechi la Biblioteca Academiei, Filiala Iași, autor al volumelor: *Catalogul cărților românești vechi. 1643-1839 (1981)*, *Evreii în prima Universitate din România (2001)*, *Întreprinzători evrei din Moldova. 1874-1950 (2002)*;
- 50 de ani de la moartea compozitorului **Vasile POPOVICI** (21 ian. 1900, Vărzărești, jud. Orhei - 3 iul. 1973, Iași);

### 4

- Ziua Crucii Roșii Române
- 175 de ani de la moartea scriitorului romantic francez **François-Rene, viconte de CHATEAUBRIAND** (4 sept. 1768 - 4 iul. 1848, Paris), inițiator al curentului romantic, autorul volumelor: *Geniul creștinismului*, *Atalà*, *Martirii*, *Memorii dincolo de mormânt*;
- 100 de ani de la nașterea scriitorului **Haralamb ZINCĂ**, (pseudonimul literar al lui Hary Isac Zilberman, 4 iul. 1923,

Roman - 24 dec. 2008, București), popular prin povestirile și romanele sale polițiste și de aventuri: ***Cazul E-16, Atac la obiectivul 112, Moartea spionului fantomă, Ochii doctorului Ring;***

## 5

- Ziua Internațională a Cooperăției
- 1695 de ani de la inaugurarea podului construit peste Dunăre între Sucidava (Celei) și Descus (Ghighen-Bulgaria) de către arhitectul roman Theophilus Patricius, 5 iul. 328 d.Hr;
- 170 de ani de la apariția, la Paris, a volumului ***Doine și lacrimioare*** de **Vasile Alecsandri**
- 30 de ani de la moartea actorului și regizorului **Manole FOCA** (1902, Galați - 5 iul. 1983, Iași), primul director al Teatrului de Păpuși din Iași (1950-1972);

## 6

- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian ALUI GHEORGHE** (6 iul.1958, Topolița–Grumăzești, jud. Neamț), poet, prozator, publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: ***Ceremonii insidioase*** (1985); ***Poeme în alb-negru*** (1987); ***Supraviețuitorul și alte poeme*** (1997); ***Goliath*** (1999); ***Bătrânul și Marta*** (2002); ***Gloria milei*** (2003). ***Ediții: Aurel Dumitrașcu, Carnete maro (2001-2003), Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru romanul Laika(2013);***

## 7

- 100 de ani de la nașterea regizorului **Liviu CIULEI** ( Ioan Liviu, 7 iul. 1923, București - 25 oct. 2011, München, Germania), actor, scenograf, arhitect și profesor universitar;
- 100 de ani de la nașterea scriitorului **George POPA** (7 iul. 1923, Crucea de Sus-Neicu, jud. Vrancea - 16 ian. 2021, Iași),

medic, poet, eseist și traducător, membru al Uniunii Scriitorilor, profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie Iași și Universitatea M. Kogălniceanu din Iași, autorul volumelor: *Omar Khayyam - Catrene, Laudă forme, Constelația Hyperion, Orfeu și Euridice (1989), apoi volumele de eseuri Semnificațiile spațiului în pictură, Auguste Rodin Spațiul poetic eminescian* și volume de specialitate medicală;

- 35 de ani de la moartea scriitorului **Mihail CRUCEANU** (13 dec. 1887, Iași - 7 iul. 1988, București), poet și om politic;

## 8

- 120 de ani de la nașterea clasicistului **Petre STATI** (8 iul. 1903, Tăutești, jud. Iași - 29 nov. 1978, Iași), poet, publicist;
- 90 de ani de la nașterea pictorului **Ion NEAGOE** (8 iul. 1933, Curtea de Argeș, jud. Argeș - 20 oct. 1991, Iași), profesor la Facultatea de Arte plastice de la Academia de Arte George Enescu, apreciat pentru portretele sale;
- 55 de ani de la moartea scriitorului **Petre PANDREA** (26 iun. 1904, Balș, Oltenia - 8 iul. 1968, București), avocat, deținut politic, sociolog, eseist, memorialist și traducător; membru post-mortem al Academiei Române, autor al volumelor: *Portrete și controverse, Pomul vieții, Brâncuși. Amintiri și exegeze, Memoriile mandarinului valah, Procedura penală, Criminalogia dialectică, Psihanaliza judiciară*;

## 9

- 35 de ani de la moartea lingvistului **Alexandru GRAUR** (9 iul. 1900, Botoșani - 9 iul. 1988, București); contribuții în domeniul lingvisticii generale, al foneticii, gramaticii și lexicologiei limbii latine și române; studii de onomastică; membru titular al Academiei Române Membru al Societății de Lingvistică din Paris;

## 10

- 150 de ani de la nașterea academicianului **Ion SIMIONESCU** (10 iul. 1873, Fântânele, jud. Bacău – 7 ian. 1944, București), geolog, geograf și biolog, profesor universitar; a slujit universitatea ieșeană vreme de trei decenii, la catedră, în senat sau ca rector;
- 15 ani de la moartea economistului **Vasile TURLIUC** (4 feb. 1931, Vășcăuți-Mușenița, jud. Suceava - 10 iul. 2008, Iași), titularul cursului Circulație bănească și credit la Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor din Iași

## 11

- Ziua Mondială a Populației
- 110 ani de la nașterea fizicianului **Teofil VESCAN** (11 iul. 1913, Bratislava-Slovacia - 9 dec. 1963, Iași), profesor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Universitatea din Cluj director al Institutului de fizică și științe tehnice din Iași;
- 50 de ani de la moartea scriitorului **Radu BRATEȘ** (pseudonimul literar al lui Gheorghe I. Biriș, 16 mar. 1913, Ciufud, jud. Alba - 11 iulie 1973, Blaj, jud. Alba), poet, publicist și istoric literar, autor al volumelor: *Ion Axente Sever și timpul său, Cluj, 1931, Aspecte din viața Blajului, Blaj, 1942, Oameni din Ardeal, București, 1973, Cântece de pe coline, Cluj Napoca, 1974;*

## 12

- 110 ani de la nașterea medicului **Mircea MUNTEANU** (12 iul. 1913, Păstrăveni, jud. Neamț - 24 sept. 2002, Iași), profesor și cercetător în domeniul dermatologiei la Facultatea de medicină din Iași, membru al Academiei Române de Științe Medicale și al Societății de Medici și Naturaliști din Iași;

- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Radu F(eldman)ALEXANDRU** (12 iul. 1943, București) dramaturg, prozator și politician; autor al volumelor: *Cu fața spre ceilalți, Reîntâlnirea, Ultima șansă, O șansă pentru fiecare, București, 1980; Buna zi de mâine, București, 1980; La capătul liniei, București, 1981, Magdaleno!... Magdaleno!..., Candidul, Punct. Și de la capăt, „Cel care trebuie să vină” sau „Câți bărbați încăpem în casa asta, Maria?, Cei care plătesc cu viața, Mlaștina, Omul zilei; Nimic despre Hamlet, Gimnastica de dimineață, Damen Tango; Second hand, Poveste despre tatăl meu; Tsunami; Șarada;*

### 13

- Ziua Statisticianului (România)
- 75 ani de la nașterea scriitorului **Dumitru SPĂȚARU** (13 iul. 1948, Brașov - 8 aug. 2016, Iași), poet, prozator, publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor de versuri: *Colocvii, Calul troian, Rugă pentru anotimpurile din noi, Ultimul paradis, Clondirul cu mastică;*

### 14

- Ziua Transmisioniștilor Militari (România)
- Ziua națională a Franței
- 340 de ani de începerea *asediului Vienei* de către Armatele otomane, 14 iulie 1683, domnitorii Moldovei și Valahiei, Gheorghe Duca (1678 – 1683) și Șerban Cantacuzino (1679 – 1688), ca vasali ai Imperiului Otoman, ei au participat la campanie; Asediul Vienei a durat până la 12 sep. 1683 când trupele de eliberare ale Ligii Creștine aflate sub conducerea regelui polonez Jan Sobieski au înfrânt oastea otomană;
- 140 de ani de la nașterea muzicianului **Alexandru ZIRRA** (14 iul. 1883, Roman, jud. Neamț - 23 mar. 1946, Sibiu),

compozitor, profesor la Conservatorul de Muzică din Iași (1907-1924); a desfășurat o bogată activitate componistică, interpretativă și pedagogică;

## 15

- Ziua Mărcii Poștale Românești
- 65 de ani de la apariția a revistei *Luceafărul*, organ de presă al Uniunii Scriitorilor din România, București, 15 iulie 1958, sub conducerea lui Mihai Beniuc;

## 16

- 90 de ani de la nașterea pictorului **Ștefan ȘOLDĂNESCU** (16 iul. 1863, Fălticeni, jud. Suceava - 22 oct. 1899, Iași), profesor la Liceul Național și la Școala de Arte Frumoase, apreciat pentru portretele sale;
- 90 de ani de la nașterea actorului **Gheorghe Cozorici** (16 iul. 1933, Arbore, jud. Suceava - 18 dec. 1993, București);

## 17

- 200 de ani de la nașterea poetului **Gheorghe TĂUTU** (17 iul. 1823, Botoșani - 8 aug. 1885, Tg. Frumos, jud. Iași); a participat la mișcarea de la 1848, a publicat volume precum: *Poezii (1862)*, *Brândușe române (1868)*, *Poezii – epistole (1871)*, *Fabule, glume, anecdote (1873)*
- 100 de ani de la moartea juristului **Theodor G. ROSETTI** (4 mai 1837, Iași - 17 iul. 1923, București), jurist și om politic, membru al Academiei Române. Unul dintre întemeietorii societății literare *Junimea* din Iași (1863), fiind cel care i-a dat numele;

## 18

- 150 de ani de la nașterea matematicianului **Ioan I. RAIANU** (iul. 1873, Murgeni, jud. Vaslui - 10 oct. 1939, Iași), licențiat în

matematici la Universitatea Sorbona din Paris (1914), profesor la Liceul Internat din Iași, autor de manuale didactice; a editat ***Geometria plană pentru clasa a V-a liceală***, premiată de Academia Română, colaborator al revistei ***Însemnări ieșene***, unele surse indică data morții în 8 oct. 1939;

- 130 de ani de la nașterea medicului **Emil HURMUZACHE** (18 iul. 1893, Huși, jud. Vaslui - 24 iul. 1979, Iași), profesor; a condus Centrul pentru ocrotirea copilului din Iași, a activat la dispensarele pentru profilaxia tuberculozei și la primele dispensare de puericultură. A contribuit științific și organizatoric la înființarea primelor sanatorii din țară pentru combaterea reumatismului la copii;
- 85 de ani de la moartea **Reginei Maria** (29 oct. 1875, Eastwell Park, Kent, Anglia - 18 iul. 1938, castelul Peleşor-Sinaia), a doua regină a României, în calitate de soție a regelui Ferdinand I al României, mamă a regelui Carol al II-lea, supranumită și ***mama răniților***, pentru modul exemplar în care s-a implicat în timpul primului război mondial
- 75 de ani de la moartea medicului și scriitorului **Grigore T. POPA** (1 mai 1892, Șurănești-Dănești, jud. Vaslui - 18 iul. 1948, București), membru al Academiei Române, personalitate de prestigiu internațional, creator al școlii de anatomie ieșene, unul dintre fondatorii revistei ***Însemnări ieșene*** (1936). Universitatea de Medicină și Farmacie din Iași îi poartă numele din anul 1992;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **VAL MĂNESCU** (18 iul. 1953, Comănești, jud. Bacău), poet, publicist, membru al Uniunii Scriitorilor, filiala Iași, autor al volumelor: ***Delict de memorie***, ***Visând o corabie***;
- 25 de ani de la moartea medicului **Mihai DUCA**, ( 17 nov. 1922, Ripiceni, jud. Botoșani - 18 iul. 1998, Iași);

## 19

- 130 de ani de la nașterea poetului și dramaturgului rus **Vladimir Vladimirovici Maiakovski** (19 iul. 1893, Bagdadi, Georgia - 14 apr. 1930, Moscova);
- 100 de ani de la nașterea inginerului constructor **Longhin MACAREVICI** (19 iul. 1923, Laschinca, Cernăuți - 21 apr. 1981, Iași) profesor la Catedra de Hidrotehnică a Facultății de Construcții din Iași, din 1949 și până în 1981;

## 20

- Ziua energeticianului (România)
- Ziua Aviației și a Apărării Antiaeriene (România)
- Ziua Mondială a Șahului
- 335 de ani de la înființarea **Școlii de la Sf. Sava**, București, 20 iul. 1688, de Constantin Cantacuzino împreună cu fratele său, Șerban Cantacuzino;
- 110 ani de la nașterea pictorului **Ștefan SZÖNYI** (20 iul. 1913, Banloc, jud. Timiș - 4 dec. 1967, București); acceptat în grupul de la Lugoj în spiritul Școlii de la Barbizon;
- 110 ani de la nașterea filozofului francez, originar din România **Lucien GOLDMANN** (20 iul. 1913, Botoșani - 3 oct. 1970, Paris), sociolog marxist; a efectuat cercetări de sociologie a literaturii, aplicând metodele dialecticii marxiste și ale structuralismului genetic (***Dumnezeul ascuns; Pentru o sociologie a romanului***);
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian PĂUNESCU** (20 iul. 1943, Copăceni - 5 nov. 2010, București), director de reviste, poet, publicist și om politic;

## 21

- 305 ani de la semnarea **Tratatul de la Passarowitz**, 21 iul. 1718; Imperiul Otoman cedează Austriei Banatul, Oltenia, nordul Serbiei și al Bosniei;

## 22

- 15 ani de la moartea filologul **Dan SLUȘANSCHI** (12 sept. 1943, Sibiu - 22 iul. 2008, București), specialist în filologie clasică, indo-europeanistică și lingvistică comparată; a tradus din marii autori greci și latini; editor al operei lui Dimitrie Cantemir;

## 23

- Ziua Presei Militare Române
- 115 ani de la nașterea scriitorului și traducătorului italian **Elio VITTORINI** (23iul.908, Syracuse - 12 feb. 966, Milano);

## 24

- Ziua Grănicerilor (România)
- 220 de ani de la nașterea compozitorului francez **Adolphe Charles ADAM** (24 iul. 1803, Paris - 3 mai, 1856, Paris), autor al baletelor **Giselle** și **Corsarul**;
- 160 de ani de la nașterea scriitorului **Ion (Iancu) C. BACALBAȘA** (24 iul. 1863, Brăila - 10 iun. 1918, București), dramaturg, cronicar dramatic și ziarist, director general al teatrelor și director la Teatrul Național din București, „tatăl” celebrului personaj din viața cazonă Moș Teacă;

## 25

- Ziua Radiolocației (România)
- 110 ani de la nașterea actriței **Rella GHIȚESCU** (25 iul. 1913, Fălticeni, județul Suceava - 30 mai 1993, Iași), cu 30 de ani și

peste 50 de roluri de carieră artistică pe scena Teatrului Național *V. Alecsandri*.

- 85 de ani de la nașterea muzicianului **Vasile Victor TARNAVSCI** (25 iul. 1938, Cernăuți - 26 ian. 1991, Iași), pianist, profesor la Conservatorul *George Enescu*;
- 70 de ani de la începerea la București a **Congresului mondial al tineretului**, patronat de mișcarea comunistă și de țările socialiste (25 iulie - 16 august, 1953);
- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Varujan VOSGANIAN** (25 iul. 1958, Craiova), economist, om politic, autor al volumelor: *Cartea șoaptelor, Iisus cu o mie de brațe, Ochiul alb al reginei, Statuia Comandorului (Premiul Asociației Scriitorilor din București), Șamanul Albastru, Copiii războiului*;

## 26

- Ziua Arhivelor Militare (România)
- 100 de ani de la nașterea inginerului constructor și inventator **Virgil FOCȘA** (26 iul. 1923, Huși, jud. Vaslui - 5 oct. 1987, Iași), profesor și cercetător în domeniul construcțiilor civile și industriale la Facultatea de Construcții a Institutului Politehnic *Gh. Asachi* din Iași, în perioada 1947-1987;
- 80 de ani de la nașterea filologului **Constantin PAVEL** ( 26 iul. 1943, Fălticeni - 16 nov. 2006, Iași), critic, traducător, cercetător al literaturii franceze, profesor al Facultății de Litere Iași membru al Uniunii Scriitorilor; autor al volumelor: *André Malraux. Literatura, Genres et technique littéraires dans la France médiévale, Direcții în critica și poetica franceză contemporană, Terminologie poetică și retorică*;

- 40 de ani de la moartea lui **Ilie POPA**, matematician (20 iul. 1907, Iași - 26 iul. 1983, Iași);

## 27

- 205 ani de la nașterea mitropolitului Moldovei **Iosif NANIESCU** (27 iul. 1818, Răzălăi, jud. Soroca - 26 ian. 1902, Iași), academician, ctitor al Catedralei mitropolitane Iași;

## 28

- Ziua Ambulanței (România)
- 555 de ani de la încheierea **Tratatul moldo-polon**, 28 iul. 1468 care a confirmat vechile raporturi politice dintre Moldova și Polonia. Cazimir al IV-lea, regele Poloniei, se obliga să nu ocrotească în țara sa nici un pretendent la scaunul Moldovei

## 29

- Ziua Imnului Național al României
- 175 de ani de la prima intonare a imnului **Deșteaptă-te, române!**, în parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea, la 29 iul. 1848. În fața unei numeroase asistențe, după ce s-a citit noua Constituție, un grup de tineri, avându-l în frunte pe Anton Pann, a intonat pentru prima oară imnul Revoluției pașoptiste *Deșteaptă-te, române*, devenit după Revoluția anticomunistă din 1989, imnul național actual al României;

## 30

- 205 ani de la nașterea scriitoarei engleze **Emily Jane BRONTË** (30 iul. 1818 Thorton - 19 dec. 1848), cunoscută pentru romanul său, **La răscruce de vânturi** (*Wuthering Heights*);
- 160 de ani de la nașterea lui **Henry FORD** (30 iul. 1863, Michigan - 7 apr. 1947), fondator al industriei americane de automobile, a întemeiat Ford Motor Company (1903);

- 30 de ani de la moartea chimistei **Tatiana LIXANDRU** (29 feb. 1928, Bârlad, jud. Vaslui - 30 iul. 1993, Iași), profesor la Catedra de Tehnologia Substanțelor Organice din cadrul Facultății de Chimie Industrială, de la Universitatea Tehnică *Gh. Asachi* din Iași, autoarea de tehnici inovative în domeniul ferocenului;

### 31

- 525 de ani de la descoperirea insulei Trinidad din Marea Caraibilor, de către Cristofor Columb, la 31 iul. 1498, în cea de-a treia călătorie a sa;
- 320 de ani de la punerea scriitorului englez **Daniel DEFOE** (13 sept. 1660, Londra - 24 apr. 1731, Moorfields, Londra) la stâlpul infamiei din centrul Londrei, 31 iulie 1703, pentru infracțiunea de calomnie, după publicarea unui pamflet politico-satiric, dar mulțimea adunată îl bombardează cu flori, transformându-l în erou;

## AUGUST

### 1

- Ziua Tanchiștilor (România)
- 550 de ani de la declararea Zalăului oraș-târg, „Oppidum Zilah”, privilegiu acordat de Matei Corvin, regele Ungariei și Boemiei, la 1 aug.1473, care scotea orașul de sub dominația comitatului acordând dreptul de comerț liber cu toată țara, oferindu-i independență economică;
- 140 de ani de la nașterea omului politic, **Pantelimon HALIPPA** (sau **Pan Halippa**, 1 aug. 1883, Cubolta, ținutul Soroca - 30 apr. 1979, București), publicist, unul dintre cei mai importanți militanți pentru afirmarea spiritului românesc în Basarabi și pentru unirea acestei provincii cu România. A fost președintele Sfatului Țării care a votat unirea în 1918. A ocupat funcții de ministru în diferite guverne. A fost persecutat politic de regimul comunist și închis la Sighet. Membru al Academiei Române. A urmat, între 1908 și 1912, cursurile Facultății de litere și filosofie din Iași, a colaborat la revista *Viața românească*, în care a publicat **Scrisorile din Basarabia**;
- 80 de ani de la moartea arhitectului **Horia CREANGĂ** (20 iul 1892, București – 1 aug. 1943, București), promotor al arhitecturii moderne în România; a proiectat imobilul ARO (azi, blocul Patria) din București, hotelul ARO din Brașov, teatrul Giulești din București, (nepotul scriitorului Ion Creangă);

### 2

- Ziua Europeană de Comemorare a Holocaustului Împotriva Romilor
- 215 ani de la nașterea omului politic, filosof, jurist **Simion BĂRNUȚIU** (2 aug. 1808, Bocșa, jud. Sălaj - 28 mai 1864, Valea Almașului, jud. Sălaj), economist, estetician și orator, fruntaș al

Revoluției de la 1848, profesor de Filosofie și Drept la Academia Mihăileană și Universitatea Iași, unde a publicat principalele sale opere: Dreptul public al românilor (1867), Dreptul privat (1868), Dreptul natural public (1870);

### 3

- 245 de ani de la **inaugurarea „Teatrului Scala” din Milano**, cu opera „Europa riconosciuta”, de Antonio Salieri, (3 aug.1778), unul dintre cele mai renumite teatre de operă din lume;
- 60 de ani de la moartea actorului și dramaturgului **Sandu TELEAJEN** ( 17 feb. 1893, Hamaraciul, Prahova - 21 iun/ 3 aug.. 1963, Iași). A slujit scena Teatrului Național din Iași pe parcursul a patru decenii, interpretând sute de roluri, a făcut regie, a fost directorul teatrului (1937-1939) și secretar literar; unele surse indică decesul în 21 iunie;
- 15 ani de la moartea romancierului rus **Aleksandr Isaievici SOLJENIȚÎN** (11 dec. 1918, Kislovodsk, Rusia - 3 august 2008, Moscova), activist și dizident anticomunist; a făcut cunoscută lumii întregi existența gulagurilor și a lagărelor de muncă forțată din Uniunea Sovietică, autor al volumelor: **Arhipelagul Gulag, O zi din viața lui Ivan Denisovici sau Pavilionul canceroșilor**; a primit Premiul Nobel pentru Literatură în 1970;

### 4

- 35 de ani de la nașterea actorului Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași, **Radu Homiceanu** (4 aug. 1988, Iași);

### 5

- 185 de ani de la nașterea istoricului **Constantin ERBICEANU** (5 aug. 1838, com. Erbiceni, jud. Iași - 7 mar. 1913, București), teolog, bizantinolog, muzicolog academician, vicepreședintele Academiei, 23 martie 1904 și 18 aprilie 1907;

- 140 de ani de la nașterea fizicianului **BEDREAG. C. G.** (5 aug. 1883, Rusca, jud. Vaslui - 23 ian. 1963, Iași), profesor la Facultatea de Științe a Universității din Iași;
- 50 de ani de la nașterea actriței Teatrului Național *Vasile Alecsandri* din Iași, **Oana Sandu** (5 aug. 1973, Vaslui);

## 6

- Ziua Minerului (România)
- Ziua Hiroshimei. Ziua Mondială de Luptă pentru Interzicerea Armelor Nucleare
- Ziua Internațională „Medicii Lumii pentru Pace”
- 185 de ani de la nașterea scriitoarei **Emilia MAIORESCU-HUMPEL** (6 aug. 1838, Craiova - 11 febr. 1918, Viena-Austria), pedagog și publicist; sora mai mare a lui Titu Maiorescu, împreună cu soțul ei, compozitorul Wilhelm Humpel (1831-1899), fondează la Iași **Institutul liceal de domnișoare Humpel**, care s-a deschis la 1 septembrie 1872;
- 120 de ani de la nașterea zoologului **Filimon CÂRDEI** (6 aug. 1903, Bilca, jud. Suceava -13 nov. 1971, Iași), profesor la Facultatea de Biologie-Geografie de la Universitatea din Iași, cu o activitate legată de biologia animală;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Pavelescu Marian** (6 aug. 1943, Cernăuți), membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: ***Omul dublu***, povestiri, Editura Cartea Românească, București, 1980, ***Povestiri***, Editura Hestia, Timișoara, 1997, ***Într-o singură dimineață***, povestiri cu antracte, Editura Hestia, Timișoara, 1999, ***Soldatule, mergi îndărăt***, roman, Editura Art Press Augusta, Timișoara, 2004, ***Dascălii, dascălii***, roman, Editura Eubeea, Timișoara, 2012, ***În drum spre Nisa; povestiri cu antracte***, Editura eLiteratura, București, 2013;

## 7

- 165 de ani de la semnarea **Convenției de la Paris**, (7 aug. 1858); reprezentanții celor șapte puteri (Marea Britanie, Franța, Austria, Regatul Sardiniei, Prusia, Rusia, Imperiul Otoman) au semnat documentul potrivit căruia cele două Țări Române urmau să poarte numele de Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești (fiecare cu domn, guvern și adunare legiuitoare proprii), rămânând sub suzeranitatea Porții Otomane, stabilind un regim parlamentar și censitar și se desființau privilegiile mării boierimi. Convenția a devenit legea fundamentală a țării până în 1864;
- 40 de ani de la moartea compozitorului și dirijorului **Nicolae BRÂNZEU** (28 dec. 1907, Pitești - 7 aug. 1983, Arad);
- 15 ani de la moartea scriitorului **Traian CANTEMIR** (7 sept. 1907, Pătrăuți, jud. Suceava - 7 aug. 1998, Iași), publicist, critic și istoric literar;
- 10 ani de la moartea profesorului **Petru URSACHE** (15 mai 1931, comuna Popești, jud. Iași - 7 aug. 2013, Iași), etnolog, estetician antropolog și istoric literar, profesor la Catedra de Literatură română și la Catedra de Literatură Comparată a Universității *Al. I. Cuza*, autor al unor lucrări precum: **Poetică folclorică, Prolegomene la o estetică a folclorului, Eseuri etnologice, Titu Maiorescu. Esteticianul, Camera Sambô. Introducere în opera lui Mircea Eliade, Etnoestetica, Mic tratat de estetică teologic**);

## 8

- Ziua Mondială a Piscicilor
- 180 de ani de la nașterea scriitorului **Ioan POP-FLORANTIN** (8 aug. 1843, Popteleac, Jud. Sălaj - 29 aug. 1936, București), estetician, profesor de Filosofie și director la Liceul Național; a

editat primul manual românesc modern de Filosofie, intitulat ***Fundament de filosofie*** (1871);

- 40 de ani de la moartea actorului **Emanoil PETRUȚ** (8 feb. 1932, Mărășești, Vrancea – 8 aug. 1983); roluri de referință în ***Porto-Franco, Tinerete fără bătrânețe, Ciprian Porumbescu, Frații Jderi***;

## 9

- Ziua Mondială a Grădinilor Zoologice
- 140 de ani de la nașterea creatoarei franceze de modă „**Coco Chanel**” (Gabrielle Bonheur 9 aug. 1883, Saumur - 10 ian. 1971, Paris); cu un stil revoluționar pentru anii '20, a creat nu doar haine noi ci un nou stil de viață, pălării, gențile gigantice, parfumuri (de amintit istoricul Chanel n 5), încălțăminte bicoloră, ceasuri unisex și bijuterii, însumează spiritul modernist al epocii imaginea de femeie liberă și independentă. Considerată „femeia care a coborât moda în stradă”;
- 85 de ani de la moartea etnologului german **Leo FROBENIUS** (29 iun. 1873, Berlin - 9 aug. 1938, Biganzolo, Lacul Maggiore, Italia), autorul teoriei difuzionistă a culturii, „Istoria culturală a Africii”, care a fost preluată și de Lucian Blaga;
- 75 de ani de la nașterea juristului **Antonie IORGOVAN** (9 aug 1948, com. Sichevița, jud. Caraș-Severin - 4 oct. 2007, Viena), jurist, profesor universitar; a fost numit „Părintele Constituției”, îndeplinind funcția de Președinte a Adunării Constituante;
- 50 de ani de la nașterea scriitoarei **Cristina Elena PÎRĂU** (9 aug. 1973, Iași), poetă, medic, autoare a volumelor: ***I, Tânăr acum, Drumul pajului, Jocul cu umbrele***;

## 10

- 110 ani de la semnarea „*Păcii de la București*”, 10 aug. 1913, care consfințește sfârșitul războiului balcanic cu înfrângerea Bulgariei. Grecia și Serbia își împart Macedonia, iar România anexează Cadrilaterul;
- 20 de ani de la moartea teologului **Constantin GALERIU** (21 nov. 1918, Răcătău, Bacău - 10 aug. 2003, București), preot, profesor de teologie, deținut politic, autorul volumelor: *Război moralei* (1945); *Sensul creștin al pocăinței* (1967); *Paștele în viziunea ortodoxă* (1989);

## 11

- 110 ani de la nașterea omului de teatru polonez **Jerzy GROTOWSKI** (11 aug. 1933, Rzeszów - 14 ian. 1999, Pontedera, Italia), regizor, teoretician al teatrului, pedagog, creator de metodă actoricească, unul din cei mai importanți reformatori în teatru ai secolului al XX-lea;

## 12

- Ziua Internațională a Tineretului
- 115 ani de la lansarea primului model al mașinii Ford "T", care a ieșit, pe 12 aug. 1908, pe porțile uzinei din Detroit;

## 13

- 160 de ani de la moartea artistului plastic romantic francez **Ferdinand Victor Eugène DELACROIX** (26 apr. 1798, Charenton Saint-Maurice - 13 aug.1863, Paris), pictor, desenator, gravor și litograful francez, autor al operelor: *Dante și Vergiliu în Infern*, *Intrarea cruciaților în Constantinopol*, *Autoportret cu vestă verde*, *Răpirea Rebecăi*;

- 95 de ani de la nașterea scriitorul **Ion LĂNCRĂNȚAN** (13 aug. 1928, Oarda de Sus, jud. Alba - 4 mar. 1991, București), laureat al Premiului Uniunii Scriitorilor pentru proză în 1963, autorul volumelor: *Cordovanii, Caloianul, Fiul secetei*;

#### 14

- 135 de ani de la nașterea inginerului scoțian **John Logie BAIRD** (14 aug. 1888, Helensburgh - 14 iun. 1946 la Bexhill-on-Sea), cunoscut pentru faptul că a inventat primul sistem de televiziune mecanică și primul tub electronic pentru televiziunea color;
- 85 de ani de la reorganizarea administrativ-teritorial a României printr-un decret-lege (14 aug. 1938) înființându-se ținuturile conduse de un rezident regal;

#### 15

- Ziua Marinei Române
- (†) Adormirea Maicii Domnului calendarul creștin ortodox, romano și greco catolic
- 175 de ani de la nașterea medicului **Gabriel SOCOR** (15 aug. 1848, Iași - 29 aug. 1928, Iași) unul dintre ctitorii Facultății de Medicină din Iași, primul profesor de Fiziologie umană, în 1889 a organizat Laboratorul de Fiziologie din Iași;
- 95 de ani de la nașterea istoricului **Adrian FLORESCU** (15 aug. 1928, Glăvăneștii Vechi-Andrieșeni, jud. Iași - 11 sept. 1986, Iași) arheolog, specialist în Epoca Bronzului și cea dacică;

#### 16

- 120 de ani de la nașterea scriitorului **Pan M. VIZIRESCU** (6 aug. 1903 - satul Brăneț, comuna Bârza, jud. Olt - 26 ian. 2000, București), poet și eseist din cercul revistei „Gândirea”;

- 100 de ani de la nașterea inginerului mecanic **Constantin HUIU** (16 aug. 1923, Pietrari, jud. Dâmbovița -15 nov. 1977, Iași) cadru didactic al Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” Iași;

## 17

- 535 de ani de la dania lui Ștefan cel Mare dăruiește mănăstirii Voroneț, prin actul de la 17 august 1488, moșia Știlbicani. Odată cu încheierea construcției biserica a preluat vechiul hram al „Sfântului și Slăvitului Marelui Purtător de Biruință Gheorghie;
- 70 de ani de la nașterea scriitoarei **Herta MÜLLER** (17 aug. 1953, com. Nițhidorf, jud. Timiș) laureată a Premiului Nobel pentru Literatură în 2009;
- 65 de ani de la plecarea ultimului contingent al Armatei Roșii staționate în România încă de la sfârșitul războiului (17 aug. 1958);
- 60 de ani de la nașterea scriitoarei **Ruxandra CESERIANU** (17 aug. 1953, Cluj-Napoca), poetă, prozatoare, publicistă și eseistă;
- 55 de ani de la moartea actorului francez de origine română **Jean YONNEL**, societar al Comediei Franceze (Jean-Estève Schachmann, (21 iul. 1891, București - 17 aug. 1968, Paris) unul din ultimii actori ce făceau parte din marea tradiție de artiști ai începutului de secol, jucat cu Mounet Sully și Sarah Bernhardt;

## 18

- 165 de ani de la moartea cântărețului și cobzarului **BARBU LĂUTARUL** (1780, Iași - 18 aug. 1858, Iași) intrat în legendă ca simbol al afirmării geniului muzical românesc;
- 140 de ani de la nașterea medicului **Mihai CIUCĂ** (18 aug. 1883, Săveni, jud. Botoșani - 20 feb. 1969, București), profesor la Facultatea de Medicină din Iași (1922-1934) și la

Universitatea din București. În istoria igienei românești, numele lui este legat de primele vaccinări antirabice, de eradicarea malariei, de organizarea primului centru de malarioterapie (la Iași) și-a adus contribuția la înființarea Spitalului Izolarea din Iași, a fost distins cu titluri: Legiunea de Onoare (Franța), Universalis Meritis, Laureat al Premiului de Stat (România);

- 85 de ani de la semnarea, la Sinaia (18 aug. 1938), a unui acord între România, Marea Britanie și Franța (la care au aderat Germania și Italia), privind **controlul navigației pe Dunărea maritimă** (de la Brăila la Marea Neagră) acesta era lăsat exclusiv în grija Guvernului român;
- 75 de ani de la adoptarea „*Convenției privind regimul navigației pe Dunăre*” și Protocolul-anexă, la sfârșitul conferinței privind regimul navigației pe Dunăre (Belgrad, 30 iulie - 18 august). Principiul fundamental al Convenției îl constituie respectarea dreptului popoarelor de a dispune de bunurile lor, în conformitate cu interesele lor, regimul stabilit prin convenție aplicându-se părții navigabile a Dunării de la Ulm la Marea Neagră, urmând brațul Sulina, cu acces la mare prin Canalul Sulina. Prin articolul 5 al Convenției era înființată Comisia Dunării. Convenția a fost semnată de URSS, Bulgaria, Ungaria, România, Ucraina, Cehoslovacia, Iugoslavia și a intrat în vigoare la 11 iun. 1949;
- 70 de ani de la nașterea filologului **Eugen MUNTEANU** (18 aug. 1953, Seimeni, jud. Constanța), profesor universitar și conducător de doctorat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, domeniul filologie, lingvistică. Printre volume publicate se numără „*Lexicologie biblică românească*”, „*Introducere în lingvistică*” și „*Aeterna Latinitas. Mică enciclopedie a gândirii europene în expresie latină*” (1997, în colaborare), precum și o suită de traduceri în ediții bilingve, cu ample studii

introdutive, note și comentarii, din literatura latină antică sau medievală (Sf. Augustin, Thomas de Aquino, Carmina Burana), dar și din literatura franceză (J. J. Rousseau, Rivarol, Ernest Renan) ori din cea germană (J. Grimm, W. von Humboldt, Eugenio Coseriu);

- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Constantin HREHOR** (18 aug. 1953, Sucevița, jud. Suceava), preot, poet, publicist și grafician membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: *Prier (1988)*; *Târziu înclinat (1991)*; *Ninsori providențiale (1994)*; *Păstorul viziunilor (1996)*; *Pseudonimele îngerilor (1999)*; *Privirea zidită (2000)*; *Pianul înzăpezit (2003)*; *Iarba din roata amurgului (2001)*; *Tămâie și exil (2003)*; *Muntele mărturisitor. Anii rezistenței/Anii suferinței (2002)*;
- 65 de ani de la publicarea, în S.U.A. a romanului *Lolita*, de scriitorul american de origine rusă **Vladimir NABOKOV** (23 apr. 1899, Sankt Petersburg, Rusia - 2 iul. 1977, Montreux, Elveția), cea mai cunoscută carte a sa (18 aug. 1958);
- 60 de ani de la desfășurarea *Marșului de protest de la Washington împotriva discriminării rasiale* (18 aug. 1963) **Martin LUTHER** își rostește celebrul discurs care începe cu „I have a dream...”
- 25 de ani de la moartea muzicologului **Iosif SAVA** (15 feb. 1933, Iași - 18 aug. 1998, București), scriitor, publicist;
- 25 de ani de la moartea chimistul ceh **Otto WICHTERLE**, inventatorul lentilelor de contact (27 oct. 1913, Prostějov - 18 aug. 1998, Stražisko);

## 19

- Ziua Internațională a Fotografiei
- 195 de ani de la nașterea omului politic **Ioan RAȚIU** (19 aug. 1828, Turda, jud. Cluj – 4 dec. 1902, Sibiu) avocat, revoluționar pașoptist din Transilvania, deputat, memorandist;

## 20

- 130 de ani de la nașterea chimistului **Eugen PAPA FIL** (20 aug. 1893, Iași - 7 apr. 1967, Iași) profesor la Facultatea de Științe a Universității din Iași și la Institutul Politehnic *Gh. Asachi*,
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Ion DUMBRAVĂ** (20 aug. 1943, la Rușii-Munți, jud. Mureș poet, membru al Uniunii Scriitorilor Iași, autor al volumelor: *Argument pentru ziua ce vine, Poeme din mileniul trecut, Pur și simplu, Vară și joi*;
- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Angela TRAIAN** (născută Talabă, căsătorită Moraru) (20 aug. 1948, Sibiu - 5 iul. 2021, Mălini, jud. Suceava), poetă, bibliografă, autoare a volumelor: *Iată-mă în lumină, Colindul boabelor de rouă, Moarte ușoară*, Cu o activitate deosebită în domeniul bibliografiei locale;
- 55 de ani de la invadarea Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de la Varșovia, cu excepția celor române (20 aug. 1968);

## 21

- Ziua Medicinii Militare (România)
- 300 de ani de la moartea domnitorului cărturar **Dimitrie CANTEMIR** (26 oct. 1673 Siliștea, jud. Vaslui - 21 aug. 1723 Dimitrievka, Rusia);
- 205 ani de la promulgarea *Codului de Legi al lui Caragea ("Legiuirea Caragea")*, inspirat de Codul Civil austriac din

1811 și de Codul lui Napoleon, ultimul act al epocii fanariote din Țara Românească;

- 95 de ani de la nașterea actorului de comedie **Jean CONSTATIN** (21 aug.1928, Techirghiol, jud. Constanta - 26 mai 2010, la Constanța);
- 55 de ani de la desfășurarea, la București, a unui mare miting de protest împotriva ocupării Cehoslovaciei de către trupele a Tratatului de la Varșovia, România condamna public invazia sovietică și trecea la înarmarea populației, ca răspuns la posibilele represalii sovietice;
- 15 ani de la moartea lui **Iosif Constantin DRĂGAN** (20 iun. 1917, Lugoj – 21 aug. 2008, Palma de Mallorca), istoric, om de afaceri român, stabilit în Italia;

## 22

- 115 ani de la nașterea fotografului și pictorului francez **Henri CARTIER -BRESSON** (22 aug. 1908, Chanteloup-en-Brie - 3 aug. 2004 Montjustin). A fost primul fotograf „capitalist” acceptat să fotografieze liber în Blocul Sovietic, făcând reportaje fotografice în România, în 1975;

## 23

- Ziua europeană a comemorării victimelor stalinismului și ale nazismului
- Ziua Mondială a INTERNETULUI
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Corneliu ȘTEFANACHE** (23 aug. 1933, Panciu, jud. Vrancea - 12 ian. 2009, Iași), romancier, membru al Uniunii Scriitorilor din România redactor la Radio Iași, redactor șef adjunct la revista *Cronica*, redactor șef la revista *Convorbiri literare*, director al Bibliotecii Centrale Universitare M. Eminescu Iași. Cofondator al revistei *Biblos*; autor al unor volume precum: **Cercul deochi**

(București, E.P.L., 1968), **Zeii oboșiți** (1969), **Dincolo** (1970), **Paralele** (1970), **Ziua uitării** (1972), **În așteptarea aproapelui** (1974), **Speranța care ne rămâne** (vol. 1- 2, 1974), **Miezul și coaja** (1975), **Dimineața** (1977), **Când vine umbra** (1979), **Sărutul pământului** (1980), **După echinocșiul de primăvară** (1981), **Ruptura** (1983), **Drumuri de fum** (1985), **Și mâine, și poimâine** (1988), **Spovedania valetului** (2002;

- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Andrei PLEȘU** (23 aug. 1948, București), filosof, eseist, critic și istoric de artă; director fondator al publicației „Dilema” (din 2004, „Dilema veche”); președinte al Fundației „Noua Europă”; fost ministru al culturii (dec.1989-oct.1991) și al afacerilor externe (dec. 1997- ian. 1999); fost membru în CNSAS (2000-2004); fost consilier prezidențial pentru relații internaționale (dec. 2004-mai 2005)
- 60 de ani de la nașterea scriitorului **Pompiliu CRĂCIUNESCU** (23 aug. 1963, Brătuiua, jud. Gorj), critic și istoric literar membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor: ***Eminescu – Paradisul infernal și Transcosmologia, Prefată de Basarab Nicolescu, Iasi, Editura Junimea, 2000, Colectia „Eminesciana”;*** –***Strategiile fractale, Iasi, Editura Junimea, 2003;*** – ***Vintila Horia. Translittérature et réalité, Editions L’Homme indivis, 2008***
- 30 de ani de la moartea matematicienei **Florica T. CÂMPAN** (13 nov. 1906, Iași - 23 aug. 1993, Iași);
- 15 ani de la declararea de către Parlamentul European a zilei de 23 august ca fiind **Ziua europeană a comemorării victimelor stalinismului și ale nazismului**, amintind de semnarea, la 23 aug. 1939, a Tratatului de Neagresiune Sovieto-German, cunoscut publicului larg sub numele de Pactul Ribbentrop-Molotov;

## 24

- 155 de ani de la moartea scriitorului pașoptist **Constantin (Costache) NEGRUZZI** (1808, satul Hermeziu, jud. Iași - 24 aug.1868, Iași), părintele nuvelei istorice românești;
- 105 ani de la constituirea, la Paris, a Consiliului Național al Unității Românești, avându-l ca președinte pe Take Ionescu (24 aug. 1918), recunoscut de guvernul francez, SUA, englez și italian (24.08 – 6.09.1918) începe a publica ziarul “La Roumanie”
- 95 de ani de la nașterea matematicianului **Constantin BORSȘ**, (24 aug. 1928, Războieni, jud. Neamț - 27 apr. 1996, Iași), profesor de matematică și mecanică al Universității Al. I. Cuza din Iași, între 1957 și 1996;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Florin GHEORGHITĂ** (24 aug. 1928, Tg. Neamț), inginer electronist, prozator, eseist, autorul volumelor: *Incursiuni în alte Lumi, Seniorii Cosmosului, Revenirea Zeilor, Karma și taina reîncarnării, Veghetorii Terrei, Nevăzuții de lângă noi, Lumea de Dincolo;*
- 45 de ani de la nașterea etnologului **Adina HULUBAȘ CIUBOTARU** (24 aug 1978, Suceava), cercetător științific la Institutul de Filologie Română A. Philippide din Iași, autoare a volumelor: *Trasee inițiatice în folclorul literar românesc, Structuri stilistice;*

## 25

- 150 de ani de la nașterea actriței **Lucia STURDZA-BULANDRA** (25 aug. 1873, Iași - 19 sept. 1961, București);
- 105 ani de la nașterea muzicologului american **Leonard BERNSTEIN** (25 aug. 1918, Lawrence, Massachusetts - 14 oct. 1990, New York), pianist, dirijor și compozitor;

- 60 de ani de la nașterea teologului **Viorel SAVA** (25 aug. 1963, Grajduri, jud. Iași), profesor al Facultății de teologie ortodoxă, Universitatea *Al. I. Cuza* Iași, decan, autorul volumelor: *Taina Mărturisirii în riturile liturgice actuale*, *Ghidul mamei creștine*, *Ostenitori și rodiri în ogrorul Teologiei practice*;
- 50 de ani de la nașterea actriței **Raluca BUJOREANU** (25 aug. 1973, Iași), eseistă, profesor la Facultatea de Teatru a Academiei de Arte *George Enescu* din Iași, secția Arta actorului mânăitor de păpuși și marionete, autoarea volumelor: *O modalitate de predare a artei actorului păpușar* (Iași, Artes, 2005), *Repere psihopedagogice în formarea creatorului de limbaj păpușăresc* (Iași, Artes, 2007), *Autonomia limbajului păpușăresc* (Iași, Artes, 2008);

## 26

- 85 de ani de la nașterea balerinei **Natalia VRONSCHI-GAȘLER**, (26 aug. 1938, Chișinău – 21 apr. 1982, Iași);
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian-Mihai VOICA** (26 aug. 1938, Ploiești), poet, critic și istoric literar membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; autor al volumelor de poezie: *Anotimp cu zăpadă*; *Davnici Ana*; *De vorbă cu Poesis*; *Hanul cuvintelor*; *Distihuri*. Teorie și istorie literară: *Etape în afirmarea sonetului românesc*; *Versificație eminesciană*; *Repere în interpretarea prozodică*; *Poezii cu formă fixă. Aplicații eminesciene*; *Deschiderea cercului*;

## 27

- 105 ani de la nașterea filologului anglist **Leon D. LEVIȚCHI** (27 aug. 1918, Edineț, jud. Hotin - 16 oct. 1991, București);

## 28

- 190 de ani de la abolirea sclaviei în Imperiul Britanic (***The Slavery Abolition Act***, 28 aug. 1833);
- 110 ani de la moartea geologului **Teodor C. NICOLAU** (9 febr. 1863, Tg. Neamț - 28 aug. 1913, Bonn-Germania), membru de onoare al Societății de Mineralogie din Paris, membru în Societatea Științifică din Iași și al Societății științifice și literare **Arhiva**;

## 29

- 95 de ani de la moartea medicului **Gabriel SOCOR** (15 aug. 1848, Iași - 29 aug. 1928, Iași) unul dintre ctitorii Facultății de Medicină din Iași, primul profesor de Fiziologie umană, în 1889 a organizat Laboratorul de Fiziologie din Iași;
- 95 de ani de la nașterea inginerului textilist **Aurel MARCHIȘ** (29 aug. 1928, Strâmtura, jud. Maramureș - 22 feb. 1986, Iași) profesor și cercetător din 1955 până în 1996, la Facultatea de Industrie Ușoară a Institutului Politehnic *Gh. Asachi* la disciplina Țesătorie, specialist în proiectare;
- 65 de ani de la nașterea cântărețului american **Michael (Joseph) JACKSON** (29 aug. 1958, Gary - 25 iun. 2009, Los Angeles), supranumit Regele muzicii pop, a adus contribuții importante muzicii, dansului și modei cu un mare succes comercial;

## 30

- 325 de ani de la tipărirea la Iași a primei cărți de filosofie românească „***Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul***” de Dimitrie Cantemir;
- 85 de ani de la nașterea psihologului **Adrian NECULAU** (30 aug. 1938, Ungureni-Botoșani - 20 dec. 2012, Iași), profesor

universitar, inițiator de școală în psihologia socială, prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza”;

- 50 de ani de la nașterea actriței Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași **Livia Iorga** (30 aug. 1973, Timișoara);
- 20 de ani de la moartea filosofului american, specializat în filosofia minții și a limbajului **Donald Herbert DAVIDSON** (6 mar. 1917 - 30 aug. 2003);

### 31

- 115 ani de la nașterea scriitorului american de origine armeană **William SAROYAN** (31 aug. 1908, Fresno, California- 18 mai 1981, Fresno), autor de povestiri scurte, romancier și dramaturg;
- 100 de ani de la nașterea farmacistului-toxicolog **Marțian COTRĂU** (31 aug.1923, Fiziș jud. Bihor - 7 apr. 1998, Iași) scriitor, membru titular al Academiei de Științe Medicale din România, profesor la Institutul de Igienă și la Facultatea de Farmacie a Institutul de Medicină și Farmacie din Iași, din 1949 și până în 1993, autor al volumelor: **Otravă și viață** (1993) și **1.001 gânduri pentru cumpătare** (1997);

## SEPTEMBRIE

### 1

- Ziua Informaticienilor Militari (România)
- 345 de ani de la moartea pictorul flamand **Jan Brueghel cel Tânăr** (13 sept. 1601 – 1 sept. 1678);
- 130 de ani de la înființarea **Jandarmeriei Române**: Parlamentul României a promulgat la 1/13 sept. 1893 **Legea asupra Jandarmeriei Rurale**, actul de naștere al Jandarmeriei Române, care prevedea instituirea unui Corp de pază și ordine cu caracter militarizat în toate localitățile rurale din țară;
- 155 de ani de la nașterea pedagogului **Ion I. ONU** (1 sept. 1868, Bădeni-Scobinți, jud. Iași - 13 feb. 1937, Bădeni-Scobinți, jud. Iași), fondatorul, în 1920, al Școlii normale mixte de la Bădeni, care a reprezentat un experiment pedagogico-social de largă influență, autor de manuale: **Geografia României** (1893), prima geografie școlară, abecedare, cărți de citire, a contribuit la înființarea Revistei pedagogice literare, foaia ilustrată **Vulturul, Convorbiri didactice**;
- 75 de ani de la înființarea, la 1 sept. 1948, a Casei de Economii și Consemnațiuni (CEC), prin fuziunea Casei de Depuneri și Consemnațiuni (fondată în 1864) cu Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale (înființată în 1880);
- 10 ani de la moartea scriitorului **Ion CHIRIAC** (5 oct. 1941, Caraculău, com. Bârsănești, jud. Bacău - 1 sept. 2013, Iași), poet și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, autor al volumelor de versuri: **Răsărit de fată mare, Lumina pământului, Nopti cu Ștefan cel Mare, Liniștea dintre nori**,

### 2

- 65 de ani de la inaugurarea, la 1 sept. 1958, la București, a Muzeului „George Enescu”;

- 50 de ani de la moartea lui **John Ronald Reuel TOLKIEN** (3 ian. 1892 – 2 sept. 1973), scriitor, poet, filolog și universitar englez, foarte cunoscut pentru cărțile sale devenite clasice ale genului fantasy: *Hobbitul* și *Stăpânul Inelelor*;

### 3

- 140 de ani de la moartea scriitorului rus **Ivan Sergheievici TURGHENIEV** (28 oct. /9 nov. 1818, Oriol, Rusia - 22 aug./3 sept. 1883, Bougival, lângă Paris), maestru al realismului rus, prieten cu Gustave Flaubert; cel mai cunoscut roman al său, *Părinți și copii*, publicat în 1862;
- 105 de ani de la nașterea lui **Leonid Barbu TEODORESCU** (3 sept. 1918, Petruseni, jud. Bălți - 1992, Iași), medic O.R.L. la Spitalul CFR din Iași (1960), pe care a transformat-o în Clinica a II-a ORL, pe care a condus-o timp de un sfert de veac;
- 105 ani de la nașterea artistei plastice **Ada ZEVIN** (sau Ada Mironovna Zevina, 3 sept. 1918, Chișinău - 23 sept. 2005, Chișinău), absolventă a Academiei de Belle Arte din București, clasa profesorului Francisc Șirato; s-a revendicat din post-expresionism, din pictura franceză și cea română, realizând o operă originală prin combinarea mijloacelor de expresie clasice cu cele moderne și cu cele specifice creației populare;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Ion DRUȚĂ** (3 sept. 1928, Horodiștea Soroca, Rep. Moldova), membru de onoare al Academiei Române (1990), autor de nuvele (*Dor de oameni*), romane lirice despre satul moldovean tradițional (*Clopotnița*), piese de teatru (*Casa cea mare*);
- 95 de ani de la nașterea prozatoarei **Silvia Obreja CERNICHEVICI** (3 sept. 1928, Todireni, jud. Botoșani – 2 aug. 2017, Iași), membră a Uniunii Scriitorilor din România, filiala

Iași, autoare a volumului *Frescă Efemeride*, vol. I-IV, *Clubul senatorilor; Castelul libertății, Moștenirea*, roman;

#### 4

- 255 de ani de la nașterea scriitorului romantic francez **François-Rene, viconte de CHATEAUBRIAND** (4 sept. 1768 - 4 iul. 1848, Paris), inițiator al curentului romantic, autor al volumelor: *Geniul creștinismului, Atalà, Martirii, Memorii dincolo de mormânt*.
- 45 de ani de la nașterea scriitorului **Ciprian MIRON** (4 sept. 1978, Piatra Neamț) bibliograf, autorul volumelor: *Atelier de tăceri, Matrici de gândire, Poezii pentru cei mici, pentru pitici*;
- 35 de ani de la moartea filozofului **Ștefan ODOBLEJA** (13 oct. 1902, Valea Izvorului, Mehedinți - 4 sep.1978, București), precursor mondial al ciberneticii generalizate pe care el însuși a denumit-o „psihologia consonantistă”, membru post-mortem al Academiei;

#### 5

- 165 de ani de la nașterea scriitorului **Alexandru VLAHUȚĂ** (5 sept. 1858, Pleșești, jud. Vaslui - 19 nov. 1919, București) autorul cunoscute cărți *România Pitorească*;

#### 6

- 160 de ani de la nașterea fizicianului **Constantin I. Miculescu** (6 sep. 1863, Crevenicu, jud. Teleorman -29 dec. 1937, București) cu rezultate notabile în termodinamică și optică;
- 95 de ani de la nașterea arhitectului britanic de origine română **Șerban CANTACUZINO** (6 sept. 1928, Paris - 22 feb. 2018, Londra) fondator și președinte al Fundației „Pro Patrimoni”, dedicată salvării, conservării și restaurării moștenirii arhitecturale și culturale din România. În 1988, Regina

Elisabeta a II-a i-a acordat titlul de Comandor al Ordinului Imperiului Britanic, fiul arhitectului George Matei Cantacuzino;

- 25 de ani de la moartea regizorului și actorului japonez **Akira Kurosawa** (23 mar. 1910, Tokyo – 6 sept. 1998, Tokyo);

## 7

- 55 de ani de la nașterea actriței Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași **Anne Marie Chertic** (7 sept. 1968, Piatra Neamț);
- 30 de ani de la moartea scriitorului **Eugen BARBU** (20 feb. 1924, București – 7 sept. 1993, București), membru corespondent al Academiei Române, director de reviste, jurnalist, pamfletar, polemist, publicist, romancier, scenarist și om politic român, laureat al premiului Herder;
- 25 de ani de la moartea inginerii **Nina POEATĂ** (25 mai 1928, Ghermănești-Goginești, jud. Orhei, Republica Moldova - 7 sept. 1998, Iași), prima femeie profesor de profil electric din învățământul superior tehnic ieșean, este socotită inițiatoarea școlii de Calculatoare din Iași și autoarea primului manual din domeniu în limba română. A funcționat la Facultatea de Electrotehnică a Universității Tehnice *Gh. Asachi* din 1951 și până în 1993. Din 1962 a lucrat în disciplina de **Calculatoare automate și programare**, înființând secția de Automatizări și Calculatoare la Facultatea de Electrotehnică;

## 8

- Ziua Internațională a Alfabetizării
- Ziua Petrolistului (România)
- 110 ani de la apariția în oficiosul PNL „Viitorul”, la 8 sept. 1913, a Scrisoarei-program a președintelui partidului, Ionel I. C. Brătianu, în care se preconiza înfăptuirea votului universal și a reformei agrare;

- 85 de ani de la nașterea geologului **Gheorghe UDUBAȘA**, (8 sept. 1938, Ocnele Mari, jud. Vâlcea), academician, a contribuit la descifrarea relațiilor paragenetice și structurale în zăcămintele de minereuri cu genă complexă, la clasificarea unui mare număr de minerale;
- 55 de ani de la nașterea scriitorului **Dragoș COJOCARU** (8 sept. 1968, Iași) profesor la Universitatea *Al. I. Cuza* - Facultatea de Litere, Catedra de Limbi Clasice, Italiană, Spaniolă, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași;
- 65 de ani de la arestarea și condamnarea la 5 ani de temniță grea, la 8 sep. 1958 a scriitorului Vasile Voiculescu, fiind acuzat că: în perioada celui de-al doilea război mondial a elogiat, în scrierile sale, războiul antisovietic, iar după 23 august 1944 a scris poezii „cu caracter mistic și dușmănos”;

## 9

- Ziua Mondială a Frumuseții
- Ziua Metalurgistului (România)
- 175 de ani de la moartea scriitorului german **Theodor FONTANE** (30 dec. 1819, Neuruppin - 20 sept. 1898, Berlin) unul dintre inițiatorii grupării literar-artistice Tunnel über der Spree;
- 115 ani de la nașterea scriitorului italian **Cesare PAVESE** (9 sep. 1908, Santo Stefano Belbo - 27 aug. 1950, Torino), poet, critic literar și traducător;
- 105 ani de la constituirea, la Iași, la 9 sept. 1918, din inițiativa lui Constantin Parhon, a **Societății de neurologie, psihiatrie și psihologie** (din 1921 și de endocrinologie);
- 85 de ani de la nașterea istoricului **Ion TODERAȘCU** (9 sept. 1938, Urechești, jud. Bacău - 3 iun. 2022, Iași), medievist, prorector al Universității *Alexandru Ioan Cuza*;

- 20 de ani de la moartea fizicianul american **Edward TELLER**, unul din creatorii bombei atomice cu hidrogen (15 ian. 1908, Budapesta - 9 sep.2003, Stanford);

## 10

- 155 de ani de la începerea construirii Gării de Nord din București, 10 sept. 1868 inaugurată la 13 sep.1872;

## 11

- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Ilie DAN** (11 sep.1938, Pârteștii de Jos, jud. Suceava - 23 mar. 2014, Iași) critic și istoric literar, poet, editor și traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din România, profesor la Facultatea de Filologie, Iași, a publicat volumele: *Toponimie și continuitate în Moldova de Nord Confluente, Cumpăna gândului, versuri, I.I.Mironescu, monografie, Contribuții la istoria limbii române, Semnul zăpezii, versuri;*
- 165 de ani de la nașterea lui **Nicolae XENOPOL** (11 sept. 1858, Iași - 18 dec. 1917, Tokio, Japonia), scriitor, jurist, publicist și om politic;
- 95 de ani de la nașterea economistei **Ronelia DAVIDEANU**, (11 sept. 1928, Filiu, jud. Brăila - 30 aug. 1991, Iași) profesoară la Catedra de Economie la Institutul Politehnic Gh. Asachi și la Facultatea de Științe Economice a Universității Al. I. Cuza, în perioada 1958-1990 prodecan (1977- 1984) și decan (1984-1990) al Facultății de Științe Economice;

## 12

- 440 de ani de încetarea *asediului Vienei* de către Armatele otomane, când trupele de eliberatoare ale Ligii Creștine aflate sub conducerea regelui polonez Jan Sobieski au înfrânt oastea otomană;

- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Stelian BABOI** (12 sept. 1938, Mânzați-Ivănești, jud. Vaslui – 1 iun. 2004, Iași), autorul volumelor de proză: *În bătaia soarelui, Prima iubire, Convorbire târzie, Priveghiul profeților, Cutremurătoarele adevăruri despre om și lume*, drama *Visul*;
- 80 de ani de la inaugurarea *Aleii junimiștilor din Copou*, dezvelirea monumentelor scriitorilor: Costache Negruzzi (1808-1868), realizat de sculptorul Ion Mateescu, Veronicăi Micle (1850-1889), realizat de sculptorul Ion Irimescu, Iacob Negruzzi (1843-1932), realizat de sculptorul Savargiu Nicolae Gane (1838-1916), scriitor realizat de sculptorul Richard P. Hette;
- 50 de ani de la moartea chimistei **Margareta Poni** (22 mar. 1889, la Iași - 12 sept. 1973, Iași), fiică a savantului Petru Poni (1841-1925) și a poetei Matilda Cugler-Poni (1851–1931) profesor la Universitate, cât și la Institutul Politehnic din Iași. S-a numărat printre fondatorii Filialei din Iași a Academiei Române (1949) și a Institutului de Chimie Macromoleculară „Petru Poni”;
- 80 de ani de la nașterea filologului **Dan SLUȘANSCHI** (12 sept. 1943, Sibiu - 22 iul. 2008, București) specialist în filologie clasică, indo-europenistică și lingvistică comparată; a tradus din marii autori greci și latini; editor al lui Dimitrie Cantemir;
- 60 de ani de la nașterea scriitorului **Benone PĂȘĂRIN** (12 sept. 1963, Magherești, jud. Gorj), poet, profesor universitar, decan la Universitatea de Științe Agricole și Medicina Veterinară, autorul volumelor: *Viză pentru toamnă, Litanii pentru trupul Mesteacănului, Iubirea ca religie, Proprietarii de ciocârlii, Celelalte Domnișoare Pogany, Femei și zăpezi*;

### 13

- Ziua Pompierilor (România)
- 175 de ani de la **Bătălia din Dealul Spirii** (13 sept. 1848, lângă București) prima confruntare armată modernă cu stema României, dintre pompieri și un corp de armată otoman, marcând înfrângerea Revoluției de la 1848 în Țara Românească;
- 110 ani de la moartea inventatorului **Aurel VLAICU** (19 nov. 1882, Binținți, jud. Hunedoara - 13 sept. 1913, Bănești, lângă Câmpina) pionier al aviației române și mondiale;

### 14

- Ziua Inginerului (România)
- 245 de ani de la nașterea poetului **Costache CONACHI** (14 sept. 1778 Țigănești, jud. Galați - 4 febr. 1849, Țigănești, jud. Galați), unul dintre cărturarilor luminați ai Moldovei. Este autorul primului tratat de versificare românesc: ***Mesteșugul stihurilor românești***;
- 170 de ani de la nașterea istoricului **Radu ROSETTI** 14 sept. 1853, Iași - 12 feb. 1926, București), scriitor memorialist a povestit cu mult farmec în volumele: ***Cu paloșul, Păcatele slugerului, Amintiri***;
- 95 de ani de la inaugurarea și sfințirea **Crucii Eroilor de pe Caraiman**, cu prilejul sărbătorii Înălțării Sfintei Cruci; lucrarea metalică monumentală a fost ridicată cu sprijinul Reginei Maria, între 1926-1928, în memoria eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Mihai LEOVEANU** (14 sept. 1953, Iași) poet și publicist, autorul volumelor: ***Carul meu tras de patru egrete, Gerunziu, Marele frig, Structura lacrimii și G. Ungaretti - Jurnalul unei existențe***;

- 30 ani de la moartea scriitorului **Geo BOGZA** (6 feb. 1908, Blejoi - 14 sept. 1993, București), poet, prozator, publicist și academician, creator al reportajului literar românesc;

## 15

- 115 ani de la nașterea compozitorului **Matei SOCOR** (15 sept. 1908, Iași - 30 mai 1980, București), membru al Academiei Române, distins cu titlul de Maestru Emerit al Artei;
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Marian POPA** (15 sept. 1938, București), critic și eseist, autor al volumelor: *Homo fictus* (1968); *Călătoriile epocii romantice* (1972); *Călătorie sprâncenată* (1980); *Istoria literaturii române de azi pe mâine, I-II* (2001);

## 16

- Ziua Europeană de Prim Ajutor
- Ziua Internațională pentru Protecția Stratului de Ozon
- 125 de ani de la nașterea arhitectului **Vsevlad CARMAZINU CACOVSCI** (16 sept. 1898, Cristești-Holboca, jud. Iași - 30 iun. 1988, Iași), creatorul școlii românești de Arhitectură Peisagistă; cu o reputație mondială în domeniul esteticii mediului ambiant;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Ion ARHIP** (16 sept. 1928, Ardeoani, jud. Bacău - 29 ian. 2022, Iași), publicist, critic istoric literar și muzeograf, cu contribuții deosebite la ctitorirea unor muzee și monumente, precum Muzeul Literaturii Române din Iași, Casa Dosoftei, Casa Vasile Pogor, Casa Vasile Alecsandri, apoi Casele memoriale Mihail Sadoveanu, Mihai Codreanu, Otilia Cazimir și George Topîrceanu, autorul lucrării *Odiseea muzeelor ieșene*;
- 40 de ani de la moartea dramaturgului **Horia LOVINESCU** (28 aug. 1917, Fălticeni - 16 sept. 1983, București), recunoscut

pentru piesele sale de teatru de idei precum: *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă, Paradisul, Negru și roșu;*

## 17

- 200 ani de la moartea pedagogului **Gheorghe LAZĂR** (5 iun. 1779, Avrig - 17sept. 1823, Avrig), teolog, traducător și inginer român, considerat fondatorul învățământului în limba română din Țara Românească; în 1818 a înființat în București prima școală cu predare în limba română, Școala de la Sfântul Sava;

## 18

- Ziua Mondială a Geologilor
- 1970 de ani de la nașterea lui **Marcus Ulpius Nerva TRAIANUS** (18 sept. 53, Italica Santiponce, Hispania - 9 aug. 117 Selinus Cilicia), împărat al Romei, între 27 ian. 98 – 9 aug.117, a fost al doilea dintre cei așa-zisi cinci împărați buni ai Imperiului Roman (dinastia Antoninilor) și unul dintre cei mai importanți ai acestuia. În timpul domniei sale, cucerind Dacia, În 106, imperiul a ajuns la întinderea teritorială maximă;
- 135 de ani de la dezvelirea, pe data de 18/30 sept. 1888, a statuii lui Miron Costin de la Iași, executată din bronz de către sculptorul de origine polonă Wladimir C. Hegel (1839-1918);
- 90 de ani de la moartea geologului **Theodor VĂSCĂUȚEANU**, (18 feb. 1896, Bolboci, jud. Soroca - 18 sept. 1933, Iași);
- 85 de ani de la inaugurarea, pe data de 18 sep.1938 a Mausoleului de la Mărășești;
- 75 de ani de la nașterea antropologului **Andrei Oișteanu**, (18 sept. 1948, București) eseist, cercetător în domeniile etnologiei, antropologiei culturale, imagologiei și istoriei religiilor;

## 19

- Ziua Artileriei și Rachetelor Antiaeriene din România
- 35 de ani de la moartea artistului plastic **Călin Alupi** (20 iul. 1906, Vancicăuți - 19 sept. 1988, Iași) desenator și pictor, reprezentant al postimpresionismului românesc;

## 20

- 140 ani de la moartea folcloristului **Alexandru LAMBRIOR** (12 ian. 1845, Fălticeni - 20 sept. 1883, Iași) filolog, membru al Academiei colaborat constant al revistei *Convorbiri literare*;

## 21

- Ziua Internațională a Păcii (O.N.U.)
- Ziua Mondială pentru Combaterea Maladiei Alzheimer
- 85 de ani de la nașterea lui **Ioan CONSTANTINESCU** (21 sep.1938, Rogojeni, jud. Galați - 3 ian. 2002, Iași), critic și teoretician literar, membru al Uniunii Scriitorilor din România. profesor la universitățile din Iași, München și Augsburg (Germania);

## 22

- Ziua fără Mașină
- 135 de ani de la nașterea scriitoarei **Lucia MANTU** (Camelia NĂDEJDE; 22 sept. 1888, Iași -21 nov. 1971, București), profesoară de științe naturale la Liceul Oltea Doamna din Iași, a publicat în paginile revistei *Viața românească*, unde a debutat în 1921, autoarea unor volume precum: *Umbre chinezești*, *Cucoana Olimpia*;
- 135 de ani de la nașterea pictorului **Dumitru GHIAȚĂ** (22 sept. 1888, Colibași, jud. Mehedinți - 3 iul. 1972, București), specializat în peisaje și natură moartă cu flori;

- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Augustin BUZURA** (22 sept. 1938, Berința, jud. Maramureș - 10 iul. 2017, București) psihiatru, prozator și eseist, autorul unor scenarii cinematografice, membru al Academiei, autor al romanelor: ***Absenții, Orgoli, Fețele tăcerii, Vocile nopții, Refugii, Drumul cenușii, Recviem pentru nebuni și bestii, Raport asupra singurătății;***
- 45 de ani de la nașterea scriitoarei **Doina BALAN-NISTOR** (22 sept. 1968, Fălticeni, jud. Suceava), sociolog, eseist și traducător, autoarea volumelor: ***Sociologia educației, Omul în orizontul căutării. Blaise Pascal, Diagnostic social și drepturile omului;***

### 23

- Ziua Mondială a Curățeniei
- 50 de ani de la moartea poetului chilian **Pablo NERUDA** (pseudonimul lui Neftalí Ricardo Reyes Basoalto, 12 iul. 1904 - 23 sept. 1973, Santiago de Chile), om politic chilian, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1971;

### 24

- Ziua Woerner – Ziua Parteneriatului pentru Pace
- 105 ani de la moartea lingvistului francez **Auguste Émile PICOT** (13 sept. 1844, Paris – 24 sept. 1918, Saint-Martin-d'Ecublei, Département Orne), secretar al domnitorului Carol I, bun cunoscător al României; a popularizat peste hotare folclorul românesc, prin publicarea, în 1889, a unei culegeri de folclor al românilor din Timoc, a înființat prima catedră de limba română la o universitate vest-europeană, la Paris, în 1875, membru de onoare străin al Academiei Române;
- 25 de ani de la moartea scriitoarei și traducătoarei **Irina ELIADE** (5 feb. 1920, Ploiești - 24 sept. 1998, București),

profesoară la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București ;

## 25

- 55 de ani de la nașterea scriitorului **Cătălin ANUȚA** (25 sept. 1968, Iași – 20 mai 1997, Iași), poet și ziarist; a colaborat la *România literară*, *Lucefărul*, *Astra*, *Ramuri*, *Orizont*, *Steaua*, *Convorbiri literare*, *Cronica*, *Dacia literară*, autorul volumelor: ***Ars longa vita brevis***, ***Invazia vidului***, ***Robit eternității***, ***Fusese destul***, ***Sfinxul***, ***Pe valurile purgatoriului***;
- 25 de ani de la primul transplant mondial de mână, realizat de o echipă internațională de chirurghi din Lyon;

## 26

- Ziua Mondială a Munților Curățți
- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Aurica BRĂDEANU** (26 sept. 1943, Iași), profesor la Universitatea *Al.I. Cuza* - Facultatea de Litere, Catedra de Limbi Clasice, Italiană, Spaniolă, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; traducătoare, a publicat volumele: ***Antología de la poesía española – siglo XX***, ***El neutro en el español actual, (límites formales, conceptuales y funcionales)***;; ***Equivalencias rumanas de las formas neutras del español***, ***El pronombre personal sujeto en rumano y español (estudio comparativo)***, ***El pronombre personal sujeto en rumano y español***;; ***El neutro en el español actual (límites formales, conceptuales y funcionales)***;

## 27

- Ziua Mondială a Turismului
- 85 de ani de la nașterea poetului **Grigore HAGIU** (27 sept. 1933, Târgu Bujor – 1 feb. 1985, București), poet din generația antiproletcultistă;

## 28

- Ziua Dreptului de a Ști
- 155 de ani de la deschiderea, la Sibiu, pe 28 sept. 1868, a primului Congres național-bisericesc al românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria; a fost adoptat „Statutul organic”, care consfințează principiile fundamentale ale autonomiei Mitropoliei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria;

## 29

- 135 de ani de la moartea scriitoarei **Iulia HASDEU** (14 nov. 1869, București - 29 sept. 1888, București), poetă, de limbă română și franceză, fiica savantului Bogdan Petriceicu Hasdeu;
- 45 de ani de la moartea inginerului constructor **Ioan DUMITRESCU** (12 feb. 1928, Sibiu - 29 sept. 1978, Iași), specialist în domeniul Construcțiilor metalice, profesor timp de aproape trei decenii, la Institutul Politehnic *Gh. Asachi*, la Catedra de Construcții Metalice, contribuind cu inovații la lucrările de la sala de spectacole a Teatrului Național, sala de producție a Întreprinderii Mecanice Bucium, Combinatul de Utilaj Greu din Iași;

## 30

- 95 de ani de la moartea dirijorului **Emil CHIVU** (30 sept. 1928, Viișoara, jud. Constanța - 18 iun. 1967, Iași); între anii 1956 și 1966, a condus corul Operei Române din Iași;
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Șerban CHELARIU** (30 sept. 1943, Suceava), pictor, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumului *Un părinte pentru eternitate*;

## OCTOMBRIE

### 1

- Ziua Internațională a Muzicii (UNESCO)
- Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice
- Ziua Mondială a Habitatului (prima zi de luni a lunii octombrie)
- Ziua Internațională a cafelei
- Ziua națională a Republicii Chineze
- 125 de ani de la debutul actriței **Lucia STURDZA-BULANDRA**, (25 aug. 1873, Iași - 19 sept. 1961, București) pe scena Teatrului Național din București, 1 octombrie 1898;
- 115 ani de la începerea comercializării, de către **Henry FORD** a primului automobil de serie, denumit „Mode T”, 1 oct. 1908; prețul acestui vehicul era, la vremea respectiva, de 825\$;
- 100 de ani de la nașterea scriitorului **Eugen DIMITRIU** (1 oct. 1923, com. Sărata, Cetatea-Albă 1 iul. 2020, Fălticeni) memorialist, muzeograf, membru al Uniunii Scriitorilor din România – filiala Iași, autor al volumelor: *Lovineștii* (2001), *Orașul Muzelor. Case și locuri memorabile din Fălticeni* (2002) și *Cazabanii – o cronică de familie* (2004), *Un album al viselor frumoase* (2010);
- 70 de ani de la nașterea juristului și politicianului **Valeriu STOICA** (1 oct. 1953, București), profesor universitar, ministru al Justiției, lider liberal;
- 30 de ani de la moartea actorului **Teofil VÂLCU** (30 dec. 1931, Hănești, jud. Botoșani - 1 oct. 1993, Iași), director al Teatrului Național „V. Alecsandri” Iași;

## 2

- 55 de ani de la nașterea scriitorului **Mircea A. DIACONU** (2 oct. 1963, com. Boroaia, jud. Suceava), critic și istoric literar, profesor universitar doctor, Universitatea *Ștefan cel Mare*, Suceava, Facultatea de Litere, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Poezia de la Gândirea, Mircea Streinul. Viața și opera; Instantanee critice, Mișcarea Iconar. Literatură și politică în Bucovina anilor '30, Academia Română, Fețele poeziei. Fragmente critice, Cezar Baltag. Monografie; Constantin Ciopraga – '85; Poezia postmodernă, Ion Creangă. Nonconformism și gratuitate, Studii și documente bucovinene, La sud de Dumnezeu. Exerciții de luciditate, Atelierele poeziei, Calistrat Hogaș – eseu monografic, Cui i-e frică de Emil Cioran?*;
- 25 de ani de la moartea poetei și eseistei **Irina-Adriana ANDONE** (10 ian. 1968, Iași - 2 oct. 1998, Iași), autoare a volumelor: *Mângâios* (1996); *Farmec dureros, Poetica eminesciană a contrariilor* (2002);

## 3

- 140 de ani de la nașterea inginerului electrotehnic **Mircea VOLANSCHI** (3 oct. 1883, Tecuci, jud. Galați - 1 aug. 1974, București), director general al Societății Comunale de Electricitate din Iași (1920-1944), profesor la Facultatea de Electrotehnică Iași (1929-1947);
- 140 de ani de la nașterea agronomului **Agricola CARDAȘ** (3 oct. 1883, Galați - 30 oct. 1955, Iași), biolog, și publicist; este creatorul învățământului mediu de zootehnie și al Centrului universitar de zootehnie în Moldova, la Iași;
- 85 de ani de la moartea mareșalului **Alexandru AVERESCU** (9 mart. 1859, Ismail, azi Ucraina - 3 oct. 1938, București), om

politic. A participat la Războiul de independență (1877-1878), la cel de-al doilea război balcanic (1913), la Războiul de reîntregire națională (a condus bătălia de la Mărăști din 1917), a fost prim-ministru (ianuarie - martie 1918) și ministru în mai multe rânduri între anii 1919 și 1938, membru de onoare al Academiei Române;

#### 4

- Ziua Internațională a Animalelor
- 150 de ani de la nașterea matematicianului **Gheorghe ȚIȚEICA** (4/17 oct. 1873, Drobeta Turnu-Severin - 5 feb. 1939, București), profesor la Universitatea din București, membru al Academiei Române și al mai multor academii străine, doctor honoris causa al Universității din Varșovia;
- 110 ani de la nașterea inginerului electromecanic **Constantin PICOȘ** (4 oct. 1913, Corbeni, Jud. Brăila - 6 aug. 1999, Iași), ctitor de școală în tehnologia construcției de mașini, profesor la Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic *Gh. Asachi* din Iași, în perioada 1954-1983;
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Andreas RADOS** (4 oct. 1938, Nestorio/Kastoria, Grecia - 24 nov. 2029, Iași), traducător și eseist, cadru didactic universitar, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, autor al volumelor: **Scriitori ruși și sovietici în România, Literatura neogrecă în România (1950-1980). Bibliografie selectivă (în colab., 1981); De la Odysseas Elytis la Nichita Stănescu. Echivalențe culturale**, traduceri: **Rita Boumi-Pappà, Jean Coutsocheras, Odele Mării Egee. Poeți greci contemporani**;
- 45 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **Marius MANOLE** (4 oct. 1978, Iași); a absolvit, în 2001 Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, secția Actorie, la clasa profesor Emil Coșeriu și Cornelia Gheorghe. Între 2002 și 2003,

a urmat cursurile Secției de Coregrafie de la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București;

- 35 de ani de la moartea filologului clasicist **Cicerone CĂLINESCU** (25 apr. 1912, Onești, jud. Bacău - 4 oct. 1988, Iași);

## 5

- Ziua Mondială a Zâmbetului (prima zi de vineri a lunii octombrie)
- Ziua Mondială a Educației (UNESCO)
- 575 de ani de la prima mențiune documentară, 5 oct. 1448, a târgului **Cotnari** din județul Iași, care datează probabil încă din secolul XIII
- 310 ani de la nașterea filosofului, critic de artă și scriitor francez **Denis DIDEROT** (5 oct. 1713, Langres, Champagne-Ardenne) - 31 iul. 1784, Paris);
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Mihai Sultana VICOL** (5 oct. 1948, Iași), poet și ziarist, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: ***Amurgul și alte poeme; Iubindu-te, Iulia; Grigore Vieru, pontiful limbii române;***
- 30 de ani de la moartea teologului **Dumitru STĂNILOAIIE** (16 nov. 1903, Vlădeni, Brașov - 5 oct. 1993, București), preot ortodox, academician, considerat unul dintre autoritățile proeminente ale teologiei europene din secolul XX și cel mai mare teolog român din acel secol; a lucrat vreme de 45 de ani la traducerea lucrării ***Filocalia sfintelor nevoințe ale desăvârșirii*** (în douăsprezece volume); Facultatea de Teologie ortodoxă din Iași îi poartă numele;

## 6

- 615 ani de la **prima mențiune a orașului Iași**, *Privilegiu comercial dat neguțătorilor din Liov* (6 oct. 1408), act emis de domnitorul **Alexandru cel Bun**;
- 105 ani de la Declarația de la Iași a „Comitetului Național al Românilor emigrați din Austro-Ungaria”. Prin conținutul său, acest act contestă dreptul monarhiei habsburgice de a se ocupa de soarta românilor din Austro-Ungaria și se cerea ca întreg teritoriul Transilvaniei să fie eliberat și unit cu România. 6 oct. 1918;
- 80 de ani de la nașterea publicistului **Constantin COROIU** (6 oct. 1943, Țifești, jud. Vrancea), istoric literar, critic literar și jurnalist cultural;

## 7

- 100 de ani de la nașterea poetului **Alexandru JEBELEANU** (7 oct. 1923, Șipet, Timiș - 28 apr. 1996, București);
- 95 de ani de la nașterea teologului **Irineu CRĂCIUNAȘ** (6 oct. 1928, Sadova, jud. Suceava - 19 ian. 1973, Iași), Episcop-vicar al Moldovei și Sucevei din 1958 până în 1969;
- 35 de ani de la moartea filosofului **Ștefan LUPAȘCU** (Stéphane Lupasco, 11 aug. 1900, București - 7 oct. 1988, Paris), cu o carieră internațională și o operă editată în mai multe limbi;
- 30 de ani de la primirea României în Consiliul Europei, 7 oct. 1993, în urma solicitării din 21 mar. 1990;

## 8

- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Ada TEODORESCU-FĂRTĂIȘ** (8 oct.1943, Constanța - 19 mai 1991, Iași), dramaturg și prozator, autoare de cărți de poezie și proză pentru copii: *Întâmplări de necrezut*, *Dimineață de basm* și piese de teatru jucate la Teatrul *Luceafărul* și la Teatrul pentru

copii din Constanța: **Jack, spintecătorul de balene, Căluțul năzdrăvan, Ucenicul vântului, Urâtul pământului, Trenulețul mult visat, Calul cel alb al văzduhului;**

- 15 ani de la moartea medicului **George Emil PALADE** (19 nov. 1912, Iași – 8 oct. 2008, Del Mar, California), specialist în domeniul biologiei celulare, laureat, în 1974, al premiului Nobel;

## 9

- Ziua Holocaustului în România - Ziua Mondială a Poștei
- 105 ani de la apariția, la Cernăuți, a primului număr al publicației  *Glasul Bucovinei*, editat de Sextil Pușcariu, Vasile Bodnărescu, Alexandru Popovici și Radu Sbiera, care înlocuia publicația oficială de limba germană Czernowitzer Zeitung, 9/22 oct. 1918;
- 95 de ani de la nașterea medicului **Tadeusz PIROZYNSKI** (9 oct. 1928, Cernăuți - 27 dec. 1999, București), psihiatru la Spitalul clinic de psihiatrie *Socola* din Iași, profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie;
- 10 ani de la moartea chimistului **Eugen SEGAL** (23 mai 1933, Iași – 9 oct. 2013, București), membru al Academiei Române;

## 10

- Ziua Mondială și Europeană împotriva Pedepsei cu Moartea
- Ziua Mondială a Sănătății Mintale
- Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor Naturale (a doua zi de miercuri a lunii octombrie)
- 210 ani de la nașterea compozitorului romantic italian. **Giuseppe VERDI** (10 oct. 1813, Le Roncole di Busseto, Italia - 27 ian. 1901, Milano, Italia);

## 11

- Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor Naturale (a doua zi de miercuri a lunii octombrie)
- 135 de ani de la nașterea filologului **Iorgu IORDAN** (11 oct. 1888, Tecuci, jud. Galați - 20 sept. 1986, București), lingvist, academician, profesor de prestigiu ai Facultății de Litere și Filologie Iași, director al Institutului de Filologie Română A. *Philippide* și al Teatrului Național V. *Alecsandri* din Iași;
- 35 de ani de la moartea biologului **Napoleon D. TOPALĂ** (1928 19 ian. 1928, Săveni, jud. Botoșani - 11 oct. 1988, Iași), profesor la Facultatea de Biologie-Geografie-Geologie a Universității din Iași timp de aproape patru decenii;

## 12

- 160 de ani de la moartea scriitorului **Andrei MUREȘANU** (16 nov. 1816, Bistrița - 12 oct. 1863, Brașov), cunoscut pentru poezia *Un răsunet*, cunoscută sub titlul *Deșteaptă-te, române!*, devenit Imnul de Stat al României;
- 20 de ani de la moartea scriitorului **Ion IOANID** (28 mar. 1926, com. Ilovăț, jud. Mehedinți - 12 oct. 2003, München), cunoscut pentru ciclul său de memorii *Închisoarea noastră cea de toate zilele*;
- 160 de ani de la investirea **Guvernului Mihail Kogălniceanu** în Principatele Unite, la 12 oct. 1863; în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, acesta a activat până pe 26 ian. 1865 și s-a remarcat prin importante reforme social-economice

## 13

- 180 de ani de la nașterea lui **Ștefan G. VÂRGOLICI** (13 oct. 1843, Borlești, jud. Neamț - 29 iul. 1897, Iași), membru corespondent al Academiei Române și membru al Societății

literare *Junimea*, profesor la Universitatea din Iași la Catedra de limba și literatura franceză (1875-1897);

- 165 de ani de la nașterea politicianului **Take IONESCU** (13 oct. 1858, Ploiești - 22 iun. 1922, Roma), avocat și ziarist, prim-ministru al României în perioada 1921-1922;
- 125 de ani de la nașterea dramaturgului **George Mihail ZAMFIRESCU** (13 oct. 1898, București - 8 aug. 1939, București), regizor, director de teatru, renumit pentru comediile tragice precum: *Domnișoara Nastasia* și *Idolul și Ion Anapoda*;
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Gellu DORIAN** (13 oct. 1953, Botoșani), poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, autor al volumelor: *Esopia* (1982); *Elegiile după Rilke* (1993); *Scriitorul* (1996); *Infernul migrator* (1997); *Singur în fața lui Dumnezeu* (2001); *Cafeneaua Kafka* (2003);

#### 14

- Ziua Mondială a Standardizării
- 210 ani de la nașterea omului politic pașoptist **Scarlat VÂRNAV** (14 oct. 1813, Hilișeu, jud. Botoșani - 31 ian. 1868, Bârlad, jud. Vaslui), filantrop și colecționar de artă; a pus temelia Pinacotecii din Iași, care s-a inaugurat la 26 octombrie 1860, printr-o donație a sa;
- 170 de ani de la nașterea compozitorului **Ciprian PORUMBESCU** (14 oct. 1853, Șipotetele Sucevei - 6 iun. 1883, Stupca);
- 115 ani de la nașterea scriitorului **Mircea PAVELESCU** (14 oct. 1908, Iași 1980), poet și traducător, membru al Uniunii Scriitorilor, autorul volumelor: *Pasărea Paradisului*, *Arca lui Noe*, *Ursulețul călător*, *Fără grai*, *Fabule*, *Persoane străine*;

## 15

- Ziua Internațională a Nevăzătorilor (Ziua bastonului alb)
- Ziua Mondială a Femeilor din Mediul Rural
- 145 de ani de la recunoașterea independenței României de către Rusia, 15/27 oct. 1878;
- 130 de ani de la nașterea regelui **Carol al II-lea** (15 oct. 1893, Sinaia – 3 apr. 1953, Portugalia), rege al României între 8 iun. 1930 și 6 sept. 1940;
- 100 de ani de la nașterea inginerului constructor **Anatolie MIHUL** (15 oct. 1923, Bălți, Rep. Moldova - 16 iun. 1999, Iași), profesor la catedra de Construcții a Institutului Politehnic *Gh. Asachi*, din 1947 și până în 1990;
- 100 de ani de la inaugurarea Facultății de Farmacie pe lângă Universitatea din București, 15 octombrie 1923;

## 16

- Ziua Mondială a Alimentației
- 425 de ani de la încheierea Păcii dintre Poarta otomană și Mihai Viteazul, 16 oct. 1598, recunoscându-l ca domn al Țării Românești și pe fiul său Nicolae Pătrașcu, moștenitor al tronului;
- 135 de ani de la nașterea dramaturgului american **Eugene Gladstone O'NEILL** (16 oct. 1888, New York - 27 nov. 1953, Boston), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1936, cunoscut pentru piesele sale: *Lungul drum al zilei către noapte, Dincolo de orizont, Anna Christie*);
- 45 de ani de la alegerea cardinalului **Ioan Paul al II-lea** (Karol Wojtila; 18 mai 1920, Wadowice, Polonia - 2 apr. 2005, Vatican) ca suveran pontif, 16 oct, 1978;

## 17

- Ziua Internațională pentru Eradicarea Sărăciei
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Emanoil MARCU** (17 oct. 1948, Săveni, Botoșani – 25 apr. 2022, Botoșani), traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași; a publicat aproape 50 de traduceri: ***Prigoana plăcerilor*** (Michel Onfray, 2012), ***Platforma*** (Michel Houellebecq, 2011, Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru traducere), ***Nu sperați că veți scăpa de cărți*** (Jean-Claude Carrière, Umberto Eco, 2010), ***A rupe tăcerea*** (Eugen Ionescu, 2008). În 2002, a devenit „Chevalier dans l’Ordre des Palmes Académiques”, distincție acordată de guvernul francez.;
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Dumitru NECȘANU** (17 oct. 1948, com. Ungureni, jud. Botoșani), poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: ***Omphalos, Labirintul gol; Vânătoarea de frig, Paing;***
- 25 ani de la moartea geografului **Nicolae LUPU-BRATILOVEANU** (15 mar. 1943, Strehăia, jud. Mehedinți - 17 oct. 1998, Iași), profesor la Catedra de Geografie a Universității ieșene, coautor la volumul ***Geografia Municipiului Iași***, lucrare premiată de Academia Română în 1990;

## 18

- 145 de ani de la reocuparea Basarabiei de către Rusia, 18 oct. 1878, după Congresul de Pace de la Berlin (13 iun. – 13 iul. 1878), respectiv județele Cahul, Bolgrad și Ismail, care fuseseră înapoiate Principatului Moldovei prin Pacea de la Paris (1856), în urma Războiului Crimeii (1853-1856) și care, după Unirea Principatelor Române din 1859, aparțineau României;

- 130 de ani de la semnarea, la Viena, la 18 oct. 1883, într-un cadru strict secret, a ***Tratatului de alianță româno-austro-ungar***;
- 105 ani de la apariția, la 18 oct. 1918 a proclamației ***Către națiunea română***, în care se aducea la cunoștință opiniei publice constituirea Consiliului Național Român Central, ca unic for de conducere a românilor transilvăneni;

## 19

- 155 de ani de la nașterea etnologului **Simion MEHEDIŢI** (19 oct. 1868, Soveja, jud. Vrancea - 14 dec. 1962, București), academician, geograf și geopolitician, director al revistei *Convorbiri literare*;
- 115 ani de la nașterea istoricului și scriitorului **Dumitru ALMAȘ** (pseudonim pentru Dumitru Ailincăi; 19 oct. 1908, Negrești, jud. Neamț - 12 mar. 1995, București), prozator, istoric, scriitor, publicist și profesor universitar, autor de romane istorice și de biografii romanțate; a inițiat în 1967 și a condus, ca redactor șef, revista *Magazin istoric* până în anul 1971;
- 80 ani de la nașterea istoricului **Ion Solcanu** (19 oct. 1943, Bogdănești, jud. Suceava), om politic, profesor universitar, parlamentar PSD;

## 20

- Ziua Internațională de Luptă împotriva Osteoporozei
- 385 de ani de la încheierea construcția Mănăstirii Căldărușani, 20 oct. 1638 ctorie a lui Matei Basarab, domnul Țării Românești între 1632 și 1654;
- 175 de ani de la moartea muzicianului austriac de origine maghiară **Franz LEHÁR** (30 apr. 1870, Komárom - 24 oct. 1948, Bad Ischl), dirijor al teatrului de operetă din Viena,

compozitorul a peste 30 de operete de mare succes precum: *Văduva veselă, Bărbatul cu trei neveste, Contele de Luxemburg, Dragoste de țigan;*

- 130 de ani de la nașterea criticului literar **Ion CREȚU** (I. Gh. Oancea Crețu, 20 oct. 1893, Bălțați, Jud. Iași - 18 ian. 1970, București), autorul volumelor: *Viața lui Eliade, G. Ibrăileanu. Restituiri literare, Mihai Eminescu. Biografie documentară;*
- 105 ani de la înființarea, la Iași, la 20 oct. 1918, a *Societății simfonice „George Enescu”*; maestrul este ales președinte de onoare pe viață;
- 65 de ani de la nașterea scriitorului **Constantin DRAM** (20 oct. 1958, com. Războieni, jud. Neamț), critic și istoric literar, profesor universitar Universitatea „Al .I .Cuza”, Iași, Facultatea de Litere, Catedra de Literatură comparată, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Fuga Marelui Regizor*, piese de roman, Editura Junimea, Iași, 1992; *Viețile și suferințele sfinților*, adaptări, Casa editorială Regina, Iași, 1997; *Milionar la marginea imperiului*, roman, critică și istorie literară, *Lumi narrative, Mihail Sadoveanu. Modelul istorisirii de dragoste, De la Ion Creangă la Vasile Voiculescu, o antologie a prozei românești, cu studiu critic; Devenirea romanului, Elemente pentru un imaginar al povestirii românești, Lumi narrative II; Omul milosian. 11 metamorfoze urmate de căderea în oglindă, Ordinea iubirii. De la Banchetul la Robinson Crusoe; Lumi narrative III;*

## 21

- 210 ani de la nașterea *Prințesei Josephine Friederike Luise de Baden* (21 oct. 1813, Mannheim - 9 iun. 1900), mama regelui Carol I al României; s-a născut, ca fiică al lui Karl, Mare Duce de Baden și a soției lui, Stéphanie de Beauharnais;

- 190 ani de la nașterea chimistul și industriașul **Alfred Nobel** (21 oct. 1833 - 10 dec. 1896), inventatorul dinamitei. A înființat fundația care-i poartă numele și care decernează premiul care îi poartă numele în fiecare an;
- 90 de ani de la nașterea juristului **Aurel CIOPRAGA** (21 oct. 1933, Pașcani, jud. Iași - 21 apr. 2000, Iași), reputat criminalist la catedra de Drept Penal de la Facultatea de Drept a Universității *Al. I. Cuza*;
- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Andrei VARTIC** (21 oct. 1948, Dănceni, raionul Ialoveni - 2 iun. 2009, Chișinău), fizician, publicist, deputat în primul Parlament al Republicii Moldova 1990-1993, unul dintre cei 278 de semnatari ai Declarației de Independență a Republicii Moldova;

## 22

- 50 de ani de la moartea muzicianului spaniol **Pablo CASALS** (29 dec. 1876, El Vendrell - 22 oct. 1973, San Juan), violoncelist și dirijor renumit pentru înregistrările suitelor pentru violoncel de Johann Sebastian Bach;
- 45 de ani de la întronizarea papei **Ioan Paul al II-lea (Karol Wojtila**, 18 mai 1920, Wadowice, Polonia - 2 apr. 2005, Vatican) ca suveran pontif, 22 oct, 1978;

## 23

- 150 de ani de la nașterea economistului și omului politic **Grigore TRANCU-IAȘI** (23 oct. 1873, Tg. Frumos, jud. Iași - 7 ian. 1940, București), fondator al Partidului Muncii (Iași, 1917), ministru al muncii, profesor universitar la Iași și București;
- 90 de ani de la nașterea profesorului inginer constructor **Iulian IONESCU** (23 oct. 1933, Iași - 30 sept. 1996, Iași), profesor al Facultății de Construcții Hidrotehnice de la Institutul Politehnic *Gh. Asachi* din Iași

- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Iorgu GĂLĂȚEANU** (23 oct. 1948, Bîrlad, jud. Vaslui), medic, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Iubiri imaginare, Voci din manuscris, Blestemul plopilor, Destinul chintei, Vocea manuscrisului, Utopia zidurilor, Tălmăciri de gînduri, De-ale vieții, Sub ghilotina vieții..., Magia întunericului;*
- 45 de ani de la moartea istoricului și arheologului **Nicolae GOSTAR** (2 mar. 1892 Stroiești, jud. Suceava - 23 oct. 1978, Constanța), profesor la Facultatea de Istorie a Universității *Al. I. Cuza*;

## 24

- Ziua O.N.U.
- Ziua Internațională a Dezvoltării Informaționale
- 375 de ani de la semnarea *Păcii de la Westphalia*, moment care marchează sfârșitul Războiului de treizeci de ani în Europa, 24 oct.1648;
- 205 ani de la nașterea profesorului **Dimitrie GUSTI** (24 oct. 1818, Iași - 26 mar. 1887, Iași), scriitor, primul primar al Iașului în urma unui decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, la 15 august 1864;
- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Sanda Elena SFICHI** (24 oct. 1943, Pleșești, jud. Suceava - 6 mar. 2006, Iași), membră a Uniunii Scriitorilor, autoare de cărți de poezie și proză pentru copii: *Un arici poznaș, În ograda, Bunicii, Gogoșneată, Gogoșneată pe note, Graiul luminii;*
- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Emilia GAFIȚA** (24 oct. 1948, Drăgușeni, jud. Suceava), poetă, autoarea volumelor de versuri: *Lumina din interior, Către tine, Prietenia, Anotimpurile vieții;*

## 25

- Ziua Armatei Române
- 225 de ani de la nașterea economistului **Nicolae ȘUTU** (25 oct. 1798, Arnaut-Keuj-Constantinopol - 20 ian. 1871, Iași), unul dintre primii economiști din România, care au arătat necesitatea dezvoltării industriei alături de agricultură., postelnic, vistiernic, mare logofăt, logofăt al dreptății, președinte al Sfatului administrativ extraordinar. Preocupat de problemele economice ale Moldovei, a elaborat lucrări care conțin însemnate date și descrieri privind starea populației, situația economică, moravurile, nivelul cultural etc. din timpul său: *Scurtă privire asupra stării economice a Moldovei* (1838), *Noțiuni statistice asupra Moldovei* (1849);
- 185 de ani de la nașterea compozitorului francez **Georges BIZET** (25 oct. 1838, Paris - 3 iunie 1875, Bougival);
- 110 ani de la nașterea coregrafului **Bella BALOGH** (25 oct. 1913, Cluj-Napoca - 6 dec. 1986, Iași), maestru de balet din anul 1956 la Opera ieșeană; a înființat pe lângă Opera Română din Iași o școală de balet;.
- 60 de ani de la nașterea filosofului **Petru BEJAN** (25 oct. 1963, Hălăucești, jud. Iași), profesor universitar Universitatea Al .I Cuza Iasi,, autor al volumelor: *Istoria semnului în patristică și scolastică*, *Critica filosofiei pure*, *Relații publice și publicitate. Discurs, metodă, interpretare, Hermeneutica prejudecăților*;

## 26

- 350 de ani de la nașterea domnitorului cărturar **Dimitrie CANTEMIR** (26 oct. 1673 Siliștea, jud. Vaslui - 21 aug. 1723, Dimitrievka, Rusia);

- 165 de ani de la moartea scriitorului și omului politic **Dimitrie RALET** (1816, Istanbul-Turcia - 26 oct. 1858, Botoșani), revoluționar pașoptist alături de V. Alecsandri, M. Kogălniceanu, Costache Negri, Al. I. Cuza, după 1849, director în Departamentul Dreptății din Moldova, iar în 1854, Ministru al Cultelor și Învățăturilor Publice, a făcut parte din Comitetul Central al Unirii (1856);
- 115 ani de la nașterea naturalistului **Dimitrie CĂRĂUȘU** (26 oct. 1908, Ișnovăț, jud. Orhei - 12 apr. 1993, Iași), profesor la Catedra de genetică și ameliorarea plantelor de la Facultatea de agronomie din Iași și la Universitatea *Al. I. Cuza*;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Aureliu BUSUIOC** (26 oct. 1928, Codreanca, jud. Orhei - 8 oct. 2012, Chișinău), poet, prozator, dramaturg din Republica Moldova;
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Dumitru DONESCU** (26 oct. 1938, Șuiei, jud. Argeș - 27 mai 2003, Iași), poet, autorul volumelor: *Umbra dulce a lucrurilor, Vulnerabila amiază, Respirația cuvintelor*;

## 27

- 110 ani de la nașterea chimistul ceh **Otto WICHTERLE**, inventatorul lentilelor de contact (27 oct. 1913, Prostějov - 18 aug. 1998, Stražisko);

## 28

- 345 de ani de la venirea pe tronul Țării Românești a lui **Șerban Cantacuzino** (1640– 29 oct./8 nov.1688) domn al Țării Românești între 1678 și 1688, membru al ilustrei familii de origine bizantină a Cantacuzinilor, fiind fiul postelnicului Constantin Cantacuzino și frate al marelui cărturar stolnicul Constantin Cantacuzino;

- 150 de ani de la nașterea generalului **Mihai NEGRUZZI** (28 oct. 1873, Iași - 1 mar. 1958, București), scriitor, primar al Iașului;
- 120 de ani de la nașterea muzicianului **Constantin CONSTANTINESCU** (28 oct. 1903, Trușești, jud. Botoșani - 23 feb. 1985, Iași), compozitor, muzicolog, animator cultural și profesor la Conservatorul din Iași;
- 105 ani de la **Proclamația către ostași a regelui Ferdinand**, 28 oct. 1918, în care îi îndemna să ia din nou armele pentru a înfăptui „visul nostru de atâtea veacuri: unirea tuturor românilor, pentru care în anii 1916-1917 ați luptat cu atâtea vitejie”, anunțând reîntrirea Armatei române în acțiuni de partea Antantei;

## 29

- 145 de ani de la nașterea zoologului **Constantin N. IONESCU** (29 oct. 1878, Iași - 22 iul. 1935, Iași), primul cercetător al peșterilor din România, profesor de științe naturale la Școala Normală *V. Lupu* și la Universitatea din Iași (1913-1933);
- 105 ani de la nașterea scriitorului **Ștefan BACIU** (29 oct. 1918, Brașov - 6 ian. 1993, Honolulu, S.U.A.), critic de artă, diplomat, eseist, memorialist, poet, profesor universitar, traducător și ziarist român din diasporă, stabilit în Brazilia și S.U.A.;
- 55 de ani de la nașterea scriitorului **Adrian ONCIU** (29 oct. 1968, Iași), publicist, autor al volumelor: ***Cercul Kagan*** (thriller, Editura RAO - 2007), ***Afacerea Alzira*** (thriller, Editura RAO - 2009), ***Templul Negru*** (thriller, Editura RAO - 2012), ***Probleme de etică în jurnalism***, Editura “Asociația Jurnaliștilor”;

### 30

- 160 de ani de la nașterea zoologului, filozofului și juristului **Constantin N. HURMUZACHI** (30 oct. 1863 – 22 febr. 1937);
- 165 de ani de la nașterea scriitorului **Duiliu ZAMFIRESCU** (30 oct. 1858, Râmnicul de Sus, jud. Jud. Vrancea - 3 iun. 1922, Agapia, jud. Neamț), vicepreședinte al Academiei;
- 70 de ani de la moartea compozitorului maghiar **Emmerich KÁLMÁN** (24 oct. 1882, Siófok - 30 oct. 1953, Paris), cunoscut pentru operele *Silvia* (1915), *Contesa Marița* (1924) și *Vioreaua din Montmartre* (1930);

### 31

- Ziua Internațională a Mării Negre
- 205 ani de la nașterea pictorului **Gheorghe Tattarescu** (31 oct. 1818, Focșani - 24 oct. 1894, București) întemeietorul învățământului superior artistic din Țara Românească, autorul picturii din Catedrala Mitropolitană Iași (unele surse indică nașterea în 1820);
- 70 de ani de la moartea scriitorului **Petre DULFU** (10 mar. 1856, Tohat - 31 oct. 1953, București), profesor, autor de basme, traducător, cel care l-a adus în prim-planul literaturii pentru copii pe celebrul personaj *Păcală*;
- 30 de ani de la moartea regizorului italian **Federico FELLINI** (20 ian. 1920, Rimini - 31 oct. 1993, Roma), nume de referință al cinematografului mondial prin peliculele: *Casanova*, *La Dolce Vita*, *Ginger și Fred*, *La Strada*, *Noptile Cabiriei*, *Amarcord*;

## NOIEMBRIE

### 1

- Ziua Radioului Național (România)
- 200 de ani de la nașterea omului politic conservator **Lascăr CATARGIU** (Lascăr Catargi 1 nov. 1823, Iași - 30 mar. 1899, București), unionist, prim ministru al României;
- 165 de ani de la apariția, la Iași, la 1 nov. 1868, a ziarului *Zimbrul și vulturul*, o redenumire, pentru a sublinia caracterul său unionist; a publicației bisăptămânale *Zimbrul*, apărută din 3 iul 1850, sub conducerea lui D. Gusti, Th. Codrescu și V. A. Urechia;
- 95 de ani de la primul semnal emis în eter de **Radio România**, difuzarea primelor emisiuni radiofonice în România, 1 nov. 1928
- 45 de ani de la moartea scriitorului satiric **Mircea PALAGHIU** (22 iun.1932, la Andrieșeni, jud. Iași - 1 nov. 1978, București), membru al Uniunii Scriitorilor, autorul volumele: ***Orbit de prea multă dragoste, Eram fericit în noaptea cu lună, Sublima soră Camelia, Arhipelagul Alexandru, Petrecere la Mirmidon***;
- 30 de ani de la moartea filologului **Mihai DRĂGAN**, critic și istoric literar, eminescolog, prof. univ. dr. la Facultatea de Filologie a Universității *All. Cuza* din Iași (6 dec. 1937, Viișoara, jud. Bacău - 1 nov. 1993, Iași);
- 30 de ani de la intrarea în vigoare, la 1 nov. 1993, a **Tratatului UE de la Maastricht**, considerat ca o „nouă treaptă pe calea înfăptuirii unei uniuni tot mai strânse a popoarelor Europei”;

### 2

- 150 de ani de la nașterea sculptorului **Dimitrie PACIUREA** (2 nov. 1873, București - 14 iul. 1932, București);

- 105 ani de la nașterea pictorului **Dimitrie BEREĂ** (cu pseudonimul Demetre de Berea, 2 nov. 1908, Bacău - 14 ian. 1975, Paris); a cunoscut succesul în Franța și S.U.A.;

### 3

- Ziua Vânătorilor de Munte (România)
- 105 ani de la semnarea armistițiului între Imperiul Austro-Ungar și aliați, armistițiu care pune, „de facto”, capăt **Primului Război Mondial**, la 3 nov. 1918, la „Villa Giusti”, Italia;
- 100 de ani de la nașterea lui **Dan Berindei**, istoric, membru și președinte al Secției de Științe Istorice și Arheologice a Academiei Române (3 nov. 1923, București - 23 dec. 2021, București), autor al volumelor: *Reforma agrară din 1864* (1967); *Independența României* (1976); *Pe urmele lui Nicolae Bălcescu* (1984); *Considerații și reflexii* (1997); *Portrete istorice* (2001);
- 70 de ani de la nașterea scriitorului **Dumitru BRĂDĂȚAN** (pseudonim **Dumi BRAD**, 3 nov. 1953, Suceava), publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumului *Viața, un joc...* (Editura Accent Print, 2015);
- 65 de ani de la nașterea actriței **Pușa Darie** (3 nov. 1958, Murgeni, jud. Vaslui), prezentă pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași;

### 4

- 120 de ani de la nașterea compozitorului de muzică ușoară **Ion VASILESCU** (4 nov. 1903, București, - 1 dec. 1960, București), profesor și dirijor;
- 75 de ani de la decernarea, la 4 nov. 1948, a Premiului Nobel pentru literatură poetului anglo-american **T.S. Eliot** (Thomas Stearns Eliot 26 sep. 1888, Saint Louis, Missouri, SUA - 4 ian. 1965, Londra), dramaturg și teoretician literar, alegere

motivată de faptul că prin arta sa remarcabilă, T.S. Eliot a revoluționat întreaga poezie modernă engleză;

- 50 de ani de la nașterea scriitorului **Antonio PATRAȘ** (4 nov. 1973, Răducăneni, județul Iași), critic și istoric literar, conferențiar universitar doctor, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, Facultatea de Litere, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Ion D. Sîrbu - de veghe în noaptea totalitară* (2003); *Fragmentarium. Impresii despre oameni și cărți* (2006); *Ibrăileanu. Către o teorie a personalității* (2007);
- 15 ani de la alegerea democratului **Barack OBAMA**, pe 4 nov. 2008, drept cel de-al 44-lea președinte al Statelor Unite;

## 5

- 85 de ani de la nașterea cântărețului și compozitorului americano-francez **Joe Dassin** (Joseph Ira Dassin, 5 nov. 1938, New York - 20 aug. 1980, Tahiti);
- 35 de ani de la moartea lingvistului **Dimitrie MACREA** (21 iul. 1907, Târnava - 5 nov. 1988, București), academician;

## 6

- 35 de ani de la moartea fizicianului și inventatorului **Theodor V. IONESCU** (8 feb. 1899, Dorohoi, jud. Botoșani - 6 nov. 1988, București), profesor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza și Universitatea din București, membru al Academiei, contribuții în fizica plasmei, fizica ionosferei, efectul Zeeman, efecte legate de fuziunea nucleară, mecanisme cuantice ale emisiei în plasmă fierbinți;

## 7

- 110 ani de la nașterea scriitorului francez **Albert CAMUS** (7 nov. 1913, Mondovi, Algeria franceză - 4 iun. 1960, Villeblevin, departamentul Yonne), romancier, dramaturg și filozof francez,

reprezentant al existențialismului, autor al romanelor: ***Străinul. Cioma. Căderea. Exilul și împărăția***, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 1957;

- 100 de ani de la nașterea lui **Paul GEORGESCU**, jurnalist, eseist, profesor, prozator și critic literar (7 nov. 1923, Țândărei - 25 sept. 1989, București);
- 85 de ani de la nașterea scriitorului **Ion BORODA** (7 nov. 1938, Grivița, jud. Vaslui - 21 mar. 2003, Iași), poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor de versuri: ***Scrisori din Salina, Corabia subpământeană, Pământ fără somn Troparele Galatei***;
- 40 de ani de la moartea sculptorului **Ion JALEA**, membru al Academiei Române (19 mai 1887, Casimcea, jud. Tulcea - 7 nov. 1983, București);

## 8

- Ziua Internațională a Zonelor Urbane
- 175 de ani de la nașterea logicianului german **Friedrich Ludwig Gottlob FREGE** (8 nov. 1848, Wismar, Mecklenburg-Schwerin - 26 iul. 1925, Bad Kleinen, Mecklenburg-Schwerin), matematician, filozof, unul dintre fondatorii logicii moderne, pe care a aplicat-o la fundamentarea matematicii. Sistemul logic pe care l-a creat, împreună cu Bertrand Russel, a stat la baza filozofiei analitice, cu componenta sa principală, filozofia limbajului;
- 110 ani de la nașterea geologului **Pierre JEANRENAUD** (8 nov. 1913, București - 23 aug. 1996, Iași), profesor la Universitatea Al. I. Cuza din Iași, la Catedra de Geologie-Paleontologie; în perioada 1942-1985 a întocmit hărți geologice pentru Moldova Centrală;

- 95 de ani de la nașterea lui **Dumitru MICU**, profesor critic și istoric literar (8 nov. 1928, Bârsa, jud. Sălaj), autor al unei opere de sinteză, cu subiecte precum: poporanismul, revista *Gândirea*, dar și monografiile dedicate lui Tudor Arghezi, G. Călinescu sau George Coșbuc, o istorie a literaturii române (*Istoria literaturii române: de la creația populară la postmodernism*);
- 90 de ani de la nașterea scriitorului **Iancu GRAMA** (8 nov. 1933, Bacău), publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Solstițiu; Merindele; Tăcerea cu sufletul gol; Acul Cleopatrei; Molizii din fața casei; Noctalia; Starea de așteptare; Lespedea din Devon; Distanțele care-și înnoadă privirea; Bastonul Euclidei; Fraudele din Paradis; Împreunarea înserărilor; Divagații peste cele unsprezece așteptări*
- 70 de ani de la nașterea scriitoarei **Alina NOUR** (pseudonim pentru Vontzros Alina, 8 nov. 1953, Iași), scriitoare de literatură pentru tineret și science-fiction, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoarea volumelor: *O corabie printre noi, Un mafiot sub canapea, Zâna florilor de gheață, Firul magic al Șeherezadei, versuri;*
- 30 de ani de la moartea criticului și istoricului literar **Alexandru PIRU** (22 aug. 1917, Bacău - 8 nov. 1993, București), student al Facultății de litere și filosofie din Iași (1936-1940), colaborator și asistent lui G. Călinescu, profesor la Liceul Național din Iași (1943-1944), profesor universitar, șeful Catedrei de literatură română al Facultății de litere din București, autor al volumelor: *Viața lui G. Ibrăileanu, Opera lui G. Ibrăileanu Panorama deceniului literar românesc 1940-1950, Poezia românească contemporană, 1950-1975, I - II, Debuturi, Istoria literaturii române de la origini pînă la*

**1830, compendiul Istoria literaturii române de la început pînă azi);**

**9**

- Ziua Internațională de Luptă împotriva Rasismului și Antisemitismului
- 205 ani de la nașterea scriitorului rus **Ivan Sergheievici TURGHENIEV** (28 oct. /9 nov. 1818, Oriol, Rusia - 22 aug./3 sept. 1883, Bougival, lângă Paris), maestru al realismului rus, prieten cu Gustave Flaubert; cel mai cunoscut roman al său, ***Părinți și copii***, publicat în 1862;
- 105 ani de la moartea scriitorului francez **Guillaume APOLLINAIRE** (pseudonimul literar al lui Wilhelm Albert Vladimir Apollinaris de Kostrowitzky, 26 aug. 1880, Roma - 9 nov. 1918, Paris), poet, prozator și critic de artă, reprezentant al avangardei artistice de la începutul secolului XX, reformator al limbajului poetic, precursor al suprarealismului;
- 90 de ani de la nașterea regizorului de teatru și film **Lucian PINTILIE** (9 nov. 1933, Tarutino, Cetatea Albă). Filme regizate: ***Tertium non datur*** (2006), ***Niki Ardelean, colonel în rezervă, După-amiaza unui torționar, Terminus paradisi, Prea târziu, Lumiere et compagnie / Lumiere and Company, Un été inoubliable / O vară de neuitat, Balanța, De ce trag clopotele, Mitică?, Paviljon VI / Salonul nr. 6, Paviljon broj VI / Salonul numărul 6, Reconstituirea, Duminică la ora 6;***
- 85 de ani de la nașterea teologului **Mihai VIZITIU** (9 nov. 1938, Bălușeni, jud. Botoșani), preot-profesor și eseist. Profesor la Facultatea de Teologie ortodoxă, Universitatea Al. I. Cuza Iași, titular la disciplina *Noul Testament*, autorul volumelor: ***Filantropia divină și filantropia Bisericii după Noul Testament, Istoria învățământului teologic superior din Moldova și Bucovina;***

## 10

- Ziua Artileriei Române
- Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare (UNESCO)
- 540 de ani de la nașterea teologului **Martin LUTHER**, reformator religios, fondator al Bisericii Luterane (10 nov. 1483, Eisleben, Saxonia - 18 feb. 1546, Eisleben, Saxonia);
- 515 ani de la apariția primei cărți tipărite în Țara Românească, **Liturghierului slavon**, tipărit la Târgoviște, de călugărul Macarie, călugăr de origine sârbă, care a învățat meșteșugul de tipograf la Veneția, 10 nov. 1508, din inițiativa domnitorului Radu cel Mare;
- 335 de ani de la încheierea tipăririi **Bibliei** în limba română, **Biblia de la București**, 10 nov. 1688, textul fiind definitivat din inițiativa lui Șerban Cantacuzino, domn al Țării Românești (1678-1688) și definitivat de Constantin Brâncoveanu;
- 105 ani de la **reintrarea României în luptele Primului Război Mondial**, denunțând Tratatul de Pace de la București și după ofensiva Antantei de la Salonic, care a avut ca rezultat scoaterea din război a Bulgariei;
- 85 de ani de la moartea generalului **Mustafa Kemal Atatürk**, (12 mar. 1881, Salonic, Grecia – 10 nov. 1938, Istanbul, Turcia), om politic, fondatorul Republicii Turcia și primul președinte al acesteia (1923-1938);

## 11

- Ziua Internațională a Veteranilor
- 160 de ani de la nașterea actriței **Verona CUZINSCHI** (11 nov. 1863, Zlatna, jud. Alba - 28 nov. 1931, Iași), „Interpretă etalon pentru stilul realist specific școlii ieșene”, cum a fost caracterizată de G. Topîrceanu, prezentă pe scena Teatrului

Național din Iași timp de aproape patru decenii, între anii 1889 și 1926, cu resurse interpretative de mare anvergură;

- 105 ani de la **sfârșitul Primului Război Mondial**, prin semnarea Armistițiului de la Compiègne între Puterile Antantei și Germania, în urma căruia încetează ostilitățile. Germania recunoaște, între altele, caducitatea Tratatului de Pace de la București, fiind obligată să își retragă armata din România;
- 95 de ani de la nașterea regizorului de film **Mircea MUREȘAN**, (11 nov. 1928, Sibiu); s-a consacrat cu **Răscoala** (1965), film premiat la Festivalul de la Cannes; a regizat și filmele: **Partea ta de vină** (1963), **Baltagul** (1969), **Asediul** (1970), **Bariera** (1972), **Toate pânzele sus** (1976), **Împușcături sub clar de lună** (1977), **Ion**, **Blestemul pământului**, **Blestemul iubirii**, (1979), **Întoarcerea la dragostea dintâi** (1981), **Sexy Harem Ada-Kaleh** (2001);

## 12

- Ziua Cercetașilor Militari (România)
- Ziua Geodezului Militar (România)
- 145 ani de la banchetul *Junimii*, la care I.L. Caragiale a citit creație sa dramatică: **O noapte furtunoasă**, Iași, 12 nov. 1878;
- 75 de ani de la nașterea pictorului **Gheorghe BOANCĂ** (12 nov. 1948, Țibănești, jud. Iași), publicist și pictor, autorul volumelor: **Imagini din lumea satului**, **Lumea satului în tranziție**
- 70 ani de la nașterea criticului și istoricului literar **Magda CIOPRAGA** (12 nov. 1953, Iași), profesor la Facultatea de Litere din cadrul Universității *Al. I. Cuza*, autoarea volumelor: **Marguerite Yourcenar, de la morale à l'écriture**, **Vocea Autorului, teorie a prozei narrative**, **Terminologie poetică și retorică (coautor)**;

## 13

- Ziua Mondială a Calității – anual, a doua zi de joi a lunii noiembrie
- Ziua Internațională a Educației Copiilor Nevăzători
- 155 de ani de la moartea compozitorului italian **Gioacchino Antonio ROSSINI** (29 feb. 1792 – 13 nov. 1868), reprezentant al operei bel-cantoului; printre lucrările sale cele mai cunoscute: *Italianca în Alger* (L'Italiana in Algeri, 1813), *Otello* (1816), *Bărbierul din Sevilla* (Il Barbiere di Siviglia, 1816), *Cenușăreasa* (La Cenerentola, 1817), *Moise et Pharaon* (1818), *Asediul Corintului* (Le siège de Corinthe, 1826), *Semiramida* (1823) și *Guillaume Tell* (Wilhelm Tell, 1829);
- 135 de ani de la moartea lui **Ion CÂMPINEANU**, om politic, primar al Bucureștiului (1 oct. 1841, București - 13 nov. 1888, București);
- 35 de ani de la moartea lui **Vlad GEORGESCU** (29 oct. 1937, București - 13 nov. 1988, München), istoric, politolog, profesor și publicist, fost director al postului de radio *Europa Liberă*, secția română; monografia sa *Istoria Românilor* rămâne o lucrare de referință a științei istorice românești;

## 14

- Ziua Mondială de Luptă împotriva Diabetului
- 145 de ani de la **revenirea Dobrogei la România**, după Războiul de Independență, 14 nov. 1878;
- 125 de ani de la nașterea poetului **B. FUNDOIANU**, alias **Benjamin FONDANE** (pseudonimele literare ale lui Benjamin Wexler, 14 nov. 1898, Iași - 2 oct. 1944, Lagărul de concentrare Auschwitz), critic, eseist și teoretician literar franco-român de avangardă;

## 15

- Ziua Națională împotriva Fumatului - a treia zi de joi a lunii noiembrie
- 210 ani de la începutul învățământului academic în limba română, odată cu deschiderea, la 15 noiembrie 1813, de către Gheorghe Asachi, la Academia Domnească din Iași, a unui curs de inginerie și hotărnicie în limba română, care a funcționat până în 1818);
- 155 de ani de la nașterea biologului **Emil RACoviTĂ** (15 nov. 1868, Iași - 10 nov. 1947, Cluj-Napoca);
- 135 de ani de la moartea omului politic **Ion I. CĂMPINEANU** (10 oct. 1841, București - 15 nov. 1888, București), membru al Partidului Național Liberal, ministru de justiție, primul guvernator al Băncii Naționale a României, în perioada 1880-1882;
- 105 ani de la emiterea, de către Congresul general al Bucovinei, a unei hotărâri prin care se realiza unirea acestui teritoriu cu România, 15/28 nov. 1918;

## 16

- Ziua Trupelor de Căi Ferate și Transporturi Militare (România)
- Ziua Internațională a Toleranței (UNESCO)
- 120 de ani de la nașterea teologului **Dumitru STĂNILoiAIE** (16 nov. 1903, Vlădeni, Brașov - 5 oct. 1993, București), preot și academician, considerat unul dintre autoritățile proeminente ale teologiei europene din secolul XX și cel mai mare teolog român din acel secol; a lucrat vreme de 45 de ani la traducerea lucrării *Filocalia sfințelor nevoințe ale desăvârșirii* (în douăsprezece volume). Facultatea de Teologie ortodoxă din Iași îi poartă numele;

- 100 de ani de la nașterea filosofului **Alexandru Tanase** (16 nov. 1923, Deleni, jud. Iași - 27 mar. 1994, București), eseist, autor al volumelor: *Introducere în filosofia culturii, Cultură și umanism, Cultură și religie, Dialoguri despre umanism, Cultură și civilizație, Lucian Blaga – filosoful poet, poetul filosof*;
- 75 de ani de la nașterea scriitorului și publicistului **Ion CRISTOIU** (16 nov. 1948, Găgești, jud. Vrancea), autorul volumelor: *Un pesimist la sfârșit de mileniu, Singur împotriva tuturor, Seria Istoria ca telenovelă, De la o lovitură de stat la alta, Lumea văzută de un român rupt în fund, De la dosarele Legiunii la dosarele Securității, „Agentul CIA cu talpa ruptă”*;

## 17

- Ziua Internațională a Studenților
- 135 de ani de la moartea scriitoarei de origine româno-albaneză **Dora d'Istria** (22 ian. 1828, București - 17 nov. 1888, Florența, Italia), pseudonimul literar al prințesei Helena Kolțova-Masalskaia, născută Elena Ghica, care a cunoscut consacrarea culturală la Paris;

## 18

- 105 ani de la Proclamarea independenței Letoniei (18 nov.1918), Zi națională
- 60 de ani de la nașterea scriitorului **Nicu GAVRILUȚĂ** (18 nov. 1963, Forăști, jud. Suceava), sociolog al culturii și religiilor, profesor universitar doctor, Universitatea „Al .I .Cuza”, Iași, Facultatea de Filosofie, membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: *Mentalități și ritualuri magico-religioase. Studii și eseuri de sociologie a sacrului* (1998); *Culianu. Jocurile minții și lumile multidimensionale* (2000); *Imaginarul social al tranziției*

*românești. Simboluri, fantasme, reprezentări* (2002); **Ioan Petru Culianu. Memorie și interpretare** (coord., 2002);

## 19

- Ziua Cercetătorului și Proiectantului (România)
- 195 de ani de la moartea compozitorului austriac **Franz SCHUBERT** (31 ian. 1797, Viena – 19 nov. 1828, Viena);
- 100 de ani de la nașterea scriitoarei **Monica LOVINESCU** (19 nov. 1923, București – 20 apr. 2008, Paris), eseistă și critic literar;

## 20

- Ziua Internațională a Filosofiei (UNESCO)
- Ziua Universală a Copiilor (UNESCO)
- 165 de ani de la nașterea scriitoarei suedeze **Selma Ottiliana Lovisa Lagerlöf** (20 nov. 1858, Östra Emterwik, Värmland - 16 mar. 1940), prima femeie care a primit Premiul Nobel pentru Literatură (1909) și prima femeie membră a Academiei Suedeze (1914);
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Grigore ILISEI** (20 nov. 1943, satul Văleni, com. Mălini, jud. Baia), membru al Filialei Iași a Uniunii Scriitorilor, director al Radio Iași și al TVR Iași, autor al volumelor: *Năvod pentru scrumbii povestiri*, *Reîntoarcerea - proză scurtă*, *Ceasul - roman*, *Masa de biliard - roman*, *Octavia - roman. Pasaj de rațe sălbatice - roman*, *Portrete in timp - interviuri*;

## 21

- Ziua Mondială a Salutului (World Hello Day)
- Ziua Mondială a Televiziunii

- 105 ani de la nașterea teologului **Constantin GALERIU** (21 nov. 1918, Răcățău, Bacău - 10 aug. 2003, București), preot, profesor de teologie, deținut politic, autorul volumelor: *Război moralei* (1945); *Sensul creștin al pocăinței* (1967); *Paștele în viziunea ortodoxă* (1989);
- 105 ani de la nașterea eminescologului **Eugen TODORAN** (21 nov. 1918, Cornești, Mureș - 9 aug. 1997, Timișoara), istoric literar și profesor universitar;
- 100 de ani de la nașterea teologului **Nicolae CORNEANU** (21 nov. 1923, Caransebeș - 28 sept. 2014, București), mitropolitul Banatului membru al Academiei Române;

## 22

- 35 de ani de la moartea muzicienei **Florica NIȚULESCU** (11 sept. 1897, Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți - 22 nov. 1988, Iași), pianistă, profesoară la Conservatorul *George Enescu*;
- 60 de ani de la asasinarea lui **John Fitzgerald KENNEDY** (29 mai 1917 - 22 nov. 1963), cunoscut și ca JFK, a fost cel de-al 35-lea președinte al SUA din 1961, până la asasinarea sa, în 22 nov. 1963, la Dallas, Texas;
- 60 de ani de la moartea scriitorului irlandez **C. S. LEWIS** (Clive Staples Lewis, 29 nov. 1898, Belfast, Irlanda - 22 nov. 1963, Oxford, Anglia), cunoscut pentru scrierile sale despre literatura medievală, apologiile creștine, lucrările de critică și romanele de ficțiune, în special ciclul narativ pentru copii *Cronicile din Narnia*;

## 23

- Ziua Economiștilor (România)
- 180 de ani de la deschiderea primului curs universitar de economie politică din țara noastră, susținut de Ion Ghica, la

23.XI/5.XII.1843, la Academia Mihăileană din Iași, cu tema ***Despre importanța economiei politice;***

#### 24

- 180 de ani de la deschiderea primului curs universitar de istorie națională susținut de Mihail Kogălniceanu la Academia Mihăileană din Iași, în care definește istoria și rolul ei în cristalizarea conștiinței naționale, la 24.XI/6.XII.1843;

#### 25

- Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor
- 160 de ani de la nașterea bacteriologului **Ioan C. CANTACUZINO** (25 nov. 1863, București - 14 ian. 1934, București), medic, fondator al școlii românești de microbiologie și medicină experimentală;

#### 26

- 70 de ani de la nașterea scriitoarei **Olimpia IACOB** (26 nov. 1953, com. Piatra, jud. Teleorman), traducătoare, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoarea volumului ***Teoria traducerii aplicată la poezia lui Nichita Stănescu;***
- 55 de ani de la nașterea boxerului **Francisc VAȘTAG** (Vastag Ferenc, 26 nov. 1968, Reșița, Caraș-Severin), primul boxer român care a câștigat centura mondială;
- 10 ani de la moartea compozitorului **Temistocle POPA** (pseudonimul artistic al lui Mistocli Popa, 27 iun. 1921, Galați - 26 nov. 2013, București), instrumentist; dintre compozițiile sale mai cunoscute pot fi menționate: ***Gabriela, În rândul patru, În târgul moșilor, Mereu cânta o serenadă, Trecea fanfara militară;***

## 27

- 205 ani de la nașterea filologului **Aron PUMNUL** (27 nov. 1818, satul Cuciulata, jud. Brașov - 12 ian. 1866, Cernăuți), lingvist și istoric literar, profesor al lui Mihai Eminescu, fruntaș al Revoluției de la 1848 din Transilvania;
- 100 de ani de la nașterea filosofului **Alexandru Tanase** (27 nov. 1923, Feredeni-Deleni, jud. Bacău - 27 mar. 1994, București), eseist, autor al volumelor: *Introducere în filosofia culturii, București, Editura Științifică, 1968, Cultură și umanism, Iași, Editura Junimea, 1973, Cultură și religie, București, Editura Politică, 1973, Dialoguri despre umanism, București, Editura Albatros, 1976, Cultură și civilizație, București, Editura Politică, 1977, Lucian Blaga - filosoful poet, poetul filosof, București, Editura Cartea Românească, 1977;*
- 70 de ani de la moartea dramaturgului american **Eugene Gladstone O'NEILL** (16 oct. 1888, New York - 27 nov. 1953, Boston), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1936, cunoscut pentru piesele sale: *Lungul drum al zilei către noapte* - 1956, *Dincolo de orizont* - 1920, *Anna Christie* - 1921);

## 28

- 145 de ani de la succesul Armatei române în Războiul de independență, după încercarea nereușită de a ieși din încercuirea de la Plevna, generalul turc Osman Pașa i-a predat sabia generalului Mihail Cristodulo Cerchez, declarându-se prizonier, 28 nov. 1878;
- 115 ani de la nașterea antropologului francez **Claude LÉVI-STRAUSS** (28 nov. 1908, Bruxelles - 30 oct. 2009, Paris), teoretician al structuralismului etnologic, membru al Academiei Franceze;

- 110 ani de la emiterea, de către Congresul general al Bucovinei, a unei hotărâri prin care se realiza unirea acestui teritoriu cu România, 15/28 nov. 1918;
- 85 de ani de la nașterea scriitoarei **Cornelia PETRESCU** (28 nov. 1938, Călinești, jud. Suceava), chimistă, refugiată politic în Franța, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: *Reve de chien. Reve d’homme, sub pseudonimul Ecaterina Petre (Ed. Vernet, Grenoble, 1990), romanul „Întâia viață”, publicat sub pseudonimul Ecaterina Petre (Ed. Noel, Iași, 1998), „Ucenicia umilinței”, sub același pseudonim (Junimea, 2001), romanul de ficțiune „La nuit des cigales” (Ed. ThoT, 2004), romanul-mărturie „Semper stare” (Ed. l’Harmattan, 2007). „Cercul lui Simion”, editura Junimea, Iași. 2010;*
- 80 ani de la Întâlnirea de la Teheran (Iran), 28 nov. 1943: Premierul britanic Winston Churchill, președintele american Franklin Delano Roosevelt și sovietic Stalin, au stabilit deschiderea unui al doilea front în Europa și viitorul continentului;
- 50 de ani de la moartea prozatoarei **Martha BIBESCU**, (cunoscută și sub numele de Lucile Decau 28 ian. 1889, București - 28 nov. 1973, Paris), autoare a aproape patruzeci de cărți, membră a Academiei Regale din Bruxelles, în fotoliul pe care-l ocupase contesa de Noailles;

## 29

- 160 de ani de la nașterea ziaristului **Vasile M. KOGĂLNICEANU** (29 nov. 1863, Iași - 1921), om politic, fiu al lui Mihail Kogălniceanu, susținător al votului universal; fondează împreună cu Vintilă C.A. Rosetti, Liga votului și Liga pentru repausul duminical. S-a distins ca prin lucrarea ***Chestiunea țărănească***;

- 125 de ani de la nașterea scriitorului irlandez **C. S. LEWIS**, (Clive Staples Lewis, 29 nov. 1898, Belfast, Irlanda - 22 nov. 1963, Oxford, Anglia), cunoscut pentru scrierile sale despre literatura medievală, apologiile creștine, lucrările de critică și romanele de ficțiune, în special ciclul narativ pentru copii ***Cronicile din Narnia***;
- 115 ani de la nașterea istoricului **Valerian POPOVICI** (29 nov. 1908, Ivești, jud. Vaslui - 23 sept. 1967, Iași);
- 45 de ani de la moartea clasicistului **Petre STATI** (8 iul. 1903, Tăutești, jud. Iași - 29 nov. 1978, Iași), poet, publicist;

### 30

- - (†) Ziua Sfântului Andrei
- 15 ani de la moartea scriitorului **Almast-Ioan DVORACEK** (25 ian. 1957, Botoșani – 30 nov. 2008, Iași), jurist, poet, autor unor volume precum: ***Pocalul lui Șeitan, Amalgam, Magnolie de argint, Găinaș peste milenii***;
- 15 ani de la moartea scriitoarei **Iulia TRANCU-IAȘI** (21 mai 1923, Iași - 30 nov. 2008, București), traducătoare și memorialistă;

## DECEMBRIE

### 1

- Ziua Națională a României
- Ziua Mondială de Luptă împotriva maladiei SIDA
- 105 ani de la desfășurarea la Alba Iulia, a Marii Adunări Naționale a Românilor, ale cărei lucrări s-au încheiat cu votarea ***Hotărârii de unire necondiționată a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România;***
- 190 de ani de la nașterea compozitorului **Ștefan NOSIEVICI** (1 dec. 1833, Boian – 12 nov. 1869, Suceava), fondator al Societății Filarmonice din Suceava și dirijor al corului „Sol ” (1867-1869), autor al primului studiu folcloric bucovinean ***Despre cântecul poporal român*** (1865), a compus ***Drum bun, toba bate, Sub o culme de cetate***, toate publicate, în 1885, de Societatea „Armonia”;
- 105 ani de la întoarcerea biruitoare a regelui Ferdinand și a reginei Maria în București, după doi ani de război și de suferințe și glorie petrecuți la Iași, fiind întâmpinați de populația entuziastă la trecerea, împreună cu armata, pe sub Arcul de Triumf;
- 105 ani de la obținerea independenței ***Islandei***, 1 dec. 1918, față de Danemarca;

### 2

- Ziua Internațională pentru Abolirea Sclaviei
- 105 ani de la moartea dramaturgului francez **Edmond ROSTAND** (1 apr. 1868, Marsilia - 2 dec. 1918, Paris), membru al Academiei Franceze, autor al pieselor ***Mănușa roșie***,

***Românțioșii, Cyrano de Bergerac, Chantecler, Ultima noapte a lui Don Juan;***

- 100 de ani de la nașterea cântăreței de operă **Maria CALLAS** (Cecilei Sophia Anna Maria Kalogeropoulos, 2 dec. 1923, Manhattan, New York, Statele Unite - 16 sept. 1977, Paris), soprană, considerată cea mai mare cântăreață de muzică de operă din a doua jumătate a secolului al XX-lea, supranumită „La Divina” sau „Regina”.

**3**

- Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități
- 150 de ani de la nașterea lingvistului **Ilie BĂRBULESCU** (3 dec. 1873, Iași – 5 iun. 1945, Iași), membru a numeroase societăți științifice, membru corespondent al Academiei Române; a înființat Catedra de Slavistică a Universității din Iași, A fost, de asemenea, director al revistei „Arhiva”, organ al Societății de Istorie și Filologie din Iași (1921-1940), autor al volumelor: ***Cercetări istorico-filologice (1900); Individualitatea limbii române și elementele slave vechi (1929); Istoria literaturii și gramaticii limbii bulgare vechi (1930);***
- 110 ani de la nașterea juristului canadian de origine română **Nicolas MATEESCO-MATTE** (3 dec. 1913, Craiova - 13 apr. 2016, Montréal), unul dintre cei mai importanți specialiști în drept aerian și spațial, membru de onoare din străinătate al Academiei Române din 1993, emigrat în Canada în anul 1946. În 2010 i s-a conferit Premiul „Edward Warner” pentru aviație civilă, cea mai înaltă distincție în aviația civilă internațională, un echivalent al Premiului Nobel în acest domeniu;

#### 4

- 225 de ani de la moartea fizicianului italian **Luigi GALVANI**, biolog, medic și profesor universitar italian, unul dintre fondatorii electricității ca știință (9 sept. 1737, Bologna - 4 dec. 1798, Bologna);
- 140 de ani de la nașterea filologului **Nicolae CARTOJAN** (4 dec. 1883, Călugăreni, jud. Giurgiu - 20 dec. 1944, București), profesor universitar, academician, biograf, cercetător literar, istoric literar, specialist în literatura română veche;
- 110 ani de la nașterea inginerului electromecanic **Niculai POPINCEANU** (4 dec. 1913, Mihoveni-Șcheia, jud. Suceava - 7 iul. 1999, Iași), unul dintre fondatorii Școlii Politehnice din Iași și ai tehnicii românești, profesor la Facultatea de Chimie Industrială, la Facultatea de Electrotehnică și la Facultatea de Mecanică de la Institutul Politehnic *Gh. Asachi* din Iași;
- 105 ani de la nașterea pictoriței **Viorica BALAN** (4 dec. 1918, Iași - 30 dec. 1993, Iași), membră a Uniunii Artiștilor Plastici, remarcată prin peisajele de la Bucium și naturile statice cu flori și păpuși;
- 90 de ani de la nașterea arheologului **Nicolae N. PUȘCAȘU** (4 dec. 1933, Onești, jud. Bacău - 17 apr. 2002, Iași), cercetătoare la Institutul de istorie și arheologie *A. D. Xenopol* din Iași și Complexul Muzeal Național *Moldova* din Iași;

#### 5

- Ziua Internațională a Voluntarilor în Slujba Dezvoltării Economice și Sociale
- 140 de ani de la nașterea chimistului **Gheorghe SPACU** (5 dec. 1883, Iași - 23 iul. 1955, București), membru al Academiei, profesor la universitățile din Iași, Cluj și București, înteme-

ietorul școlii de chimie anorganică și analitică de la Universitatea din Cluj;

- 15 ani de la moartea cântăreței și profesoarei de jazz **Anca PARGHEL** (16 sep.1957, Câmpulung Moldovenesc – 5 dec. 2008, Timișoara), absolventă a Liceului de Muzică și a Conservatorului din Iași, unde și-a dat licența cu lucrarea **Charlie Parker, un geniu al improvizației**;
- 15 ani de la moartea omului politic **Constantin Ticu DUMITRESCU** (27 mai 1928, Ciumați, jud. Prahova – 5 dec. 2008, București), președinte al Asociației Foștilor Deținuți Politici din România și al PNTCD;

## 6

- (†) Sărbătoarea Sf. Ierarh Nicolae
- 255 de ani de la apariția primului volum din **Encyclopædia Britannica**, la Edinburgh, Scoția, 6 dec. 1768;
- 120 de ani de la nașterea filosofului **Dan A. BĂDĂRĂU** (6 dec. 1893, Iași - 2 iul. 1968, București), membru corespondent al Academiei Române, doctor în filosofie la Sorbona (1925), profesor la Facultatea de Litere și Filosofie de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; autor în colaborare cu prof. Ioan Caproșu, a volumului **Iașii vechilor zidiri**;
- 95 de ani de la nașterea economistului **Neculai DAVIDEANU** (6 dec. 1928, Dersca, jud. Botoșani - 12 dec. 1985, Iași), coordonatorul volumului **Organizarea și planificarea întreprinderilor agricole**;

## 7

- Ziua Internațională a Aviației Civile
- 160 de ani de la nașterea muzicianului italian **Pietro MASCAGNI** (7 dec. 1863, Livorno - 2 aug. 1945, Roma), compozitor și dirijor, creator al operei ***Cavalleria rusticana***, și al verismului, curent literar și muzical, mai ales în operă, apărut în Italia la sfârșitul sec. al XIX-lea, îndreptat împotriva romantismului, care abordează teme realiste și naturaliste, legate de viața cotidiană și de faptele oamenilor simpli, exprimate într-un mod natural, însă printr-o mare complexitate a ideilor melodice și a nuanțării dramaturgiei;

## 8

- Ziua Constituției României
- 120 de ani de la moartea lui **Alexandru CERNAT**, general și ministru de război, unul dintre eroii Războiului de Independență din 1877-1878 (17 ian. 1828, Galați - 8 dec. 1893, Nisa, Franța);
- 70 de ani de la nașterea psihologului și sociologului **Mihai Dinu Gheorghiu** (8 dec. 1953, Iași), profesor universitar doctor la Departamentul de Psihologie, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași, coordonatorul colecției „Observatorul social” (sociologie) a editurii UAIC Iași, membru al Uniunii Scriitorilor din România – filiala Iași, autor al volumelor: ***Ibrăileanu. Romanul criticului, Reflexe condiționate, Scena literaturii. Elemente pentru o sociologie a culturii românești***;

## 9

- Ziua Internațională împotriva Corupției
- 415 ani de la nașterea poetului englez **John MILTON** (9 dec. 1608, Londra - 8 nov 1674, Londra), faimos pentru poemul epic în versuri albe ***Paradise Lost (Paradisul pierdut)***;
- 145 de ani de la nașterea lui **Emil HAȚIEGANU**, jurist și om politic (9 dec. 1878, Turda - 13 mai 1959, Cluj);
- 55 de ani de la moartea fizicianului **Teofil VESCAN** (11 iul. 1913, Bratislava-Slovacia - 9 dec. 1963, Iași), profesor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Universitatea din Cluj, director al Institutului de fizică și științe tehnice din Iași;

## 10

- Ziua Internațională a Drepturilor Omului
- 165 de ani de la moartea lui **Eufrosin Poteca**, filosof iluminist (1785 - 10 dec. 1858, Mănăstirea Gura Motrului);
- 115 ani de la nașterea chimistului **Traian IDRICEANU** (10 dec. 1908, Miclești, jud. Vaslui - 16 ian. 1989, Iași), geochimist și geolog la Laboratorul de Mineralogie al Facultății de Științe;
- 95 de ani de la moartea arhitectului englez **Charles Rennie MACKINTOSH** (7 iun. 1868, Townhead - 10 dec. 1928, Londra), pictor, designer, promotor al mișcării artistice Art Nouveau pe plan european;
- 75 de ani de la adoptarea, de către O.N.U., a **Declarației Universale a Drepturilor Omului**, 10 dec. 1948;

- Ziua Internațională a Tangoului
- 220 de ani de la nașterea muzicianului francez **Hector Berlioz**, unul dintre corifeii romantismului muzical (11 dec. 1803, La Côte-Saint-André, Isère - 8 mart. 1869, Paris);
- 105 ani de la nașterea romancierului rus **Aleksandr Isaievici SOLJENIȚIN** (11 dec. 1918, Kislovodsk - 3 august 2008, Moscova), activist și dizident anticomunist; a făcut cunoscută lumii întregi problema gulagurilor și a lagărelor de muncă forțată din Uniunea Sovietică, autor al volumelor: ***Arhipelagul Gulag, O zi din viața lui Ivan Denisovici, Pavilionul canceroșilor***; a primit Premiul Nobel pentru Literatură în 1970;
- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Cristina Anca CIUBOTARU** (11 dec. 1948), artistă, publicistă, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: ***Povești despre povești (1983); Poveștile de la Bojdeucă (1996); Sălașul sufletelor (2005)***;
- 70 de ani de la nașterea scriitoarei **Mariana Cristina BĂRBULESCU** (11 dec. 1953, Iași), traducătoare, Lector univ. la Catedra de germanistică a Facultății de Litere, Universitatea „Al.I. Cuza“, numeroase traduceri: Hermann Hesse, Gertrud Gisela Bock, Femeia în istoria Europei. Din Evul Mediu până în zilele noastre; Hermann Hesse, Cele mai frumoase povestiri, Cătălin Dorian Florescu, Drumul scurt spre casă, Maseurul orb (Polirom, 2007); Heimito von Doderer, Ultima aventură. Roman cavaleresc; Günter Grass, Pisica și șoarecele; Cătălin Dorian Florescu, Zaira, Jacob se hotărăște să iubească (Polirom, 2012; Premiu al U.S.R., filiala Iași, pentru traducere); Günter Grass, Ani de câine;
- 30 de ani de la moartea actriței **Elvira Popescu** (10 mai 1896, București - 11 dec. 1993, Paris); a cunoscut succesul în Franța,

distinsă cu premiul "Molière" pentru cea mai bună actriță, decernat de asociația actorilor francezi, și de două ori cu ordinul Legiunea de Onoare;

- 20 de ani de la moartea istoricului literar **Lucia BERDAN** (30 iul. 1942, Iași - 11 dec. 2003, Iași), etnolog și traducător, cercetător științific la Institutul de Filologie Română "A. Philippide" din Iași; a contribuit la alcătuirea Arhivei de Folclor a Moldovei și Bucovinei. Premiul "Timotei Cipariu" al Academiei Române (1979), autoare a volumelor: ***Fetele destinului. Incursiune în etnologia românească a riturilor de trecere (1999); Mitologia cuvintelor (2003). Culegeri: Descântece din Moldova (1982, în colab.); Balade din Moldova (1986);***

## 12

- 160 de ani de la nașterea pictorului norvegian **Edvard MUNCH** (12 dec. 1863, Adalsbruk – 23 ian. 1944, Oslo), exponent al expressionismului;
- 95 de ani de la nașterea scriitorului **Cinghiz AITMATOV** (12 dec. 1928, Șeker, RSSA Kirghiză, URSS - 10 iunie 2008, Nürnberg, Germania), cunoscut pentru cartea sa ***O zi mai lungă decât veacul;***
- 90 de ani de la nașterea pictorului **Viorel MĂRGINEAN** (12 dec. 1933, Cenade, Alba de Jos – 28 feb. 2022, București), membru al Academiei Române, al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere din Paris și al Academiei Internaționale de Artă Modernă din Roma, ministru al Culturii, vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici, director al Muzeului Național de Artă al României, a expus atât în țară, cât și în SUA, Germania, Austria, Bulgaria, Franța, Italia, Spania;

- 40 de ani de la moartea actorului de teatru și film **Amza PELLEA** (7 aprilie 1931, Băilești, jud. Dolj - 12 decembrie 1983, București), interpretul binecunoscutul personaj *Nea Mărin*;

### 13

- Ziua Tipografilor (România)
- Ziua Etniei Tătare (România)
- 330 de ani de la moartea mitropolitului poet, cărturar și tipograf **DOSOFTEI (Dimitrie Barila)** (26 oct. 1624, Lvov-Polonia - 13 dec. 1693, Zolkiew, Nesterov, Ucraina). Activitatea de neobosit scriitor bisericesc a lui Dosoftei echivalează cu o luptă susținută pentru afirmarea limbii române în viața culturală a Moldovei. În 1679 a adus din Rusia un teasc de tipografie cu litere, cu care a tipărit la Mitropolia din Iași, în românește, principalele cărți liturgice, unele traduse de el. Dosoftei este primul mare poet cult, autor al unei versificări a **Psaltirii** (1673) al lucrării **Viața și petrecerea sfinților**, apărută în patru volume, tipărite la Iași între 1682-1686;
- 190 de ani de la nașterea agronomului **Petre Aurelian SEBEȘANU** (13 dec. 1833, Slatina - 24 ian. 1909, București), om politic, economist, publicist, președinte al Academiei Române, prim-ministru al României, primar al Bucureștiului, președinte al Senatului și al Adunării Deputaților;
- 130 de ani de la nașterea geofizicianului **Gheorghe ATANASIU** (13 dec. 1893, Iași - 4 apr. 1972, București), profesor la Universitățile din Iași, Cluj și București;
- 40 de ani de la moartea poetului **Nichita STĂNESCU** (Hristea 31 mar. 1933, Ploiești - 13 dec. 1983, București), membru post-mortem al Academiei Române;

## 14

- 565 de ani de atestare a municipiului Onești, prin actul de danie emis de cancelaria lui Ștefan cel Mare, la 14 dec. 1458;
- 125 de ani de la nașterea filologului și folcloristului **Petru CARAMAN** (14 dec. 1898, Vârlezi, jud. Galați - 10 ian. 1980, Iași), membru post-mortem al Academiei Române (1991), specialist în etnografie, folclor și slavistică, profesor la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Iași, la Catedra de slavistică;

## 15

- Ziua Internațională a ceaiului
- 140 de ani de la nașterea muzicianului **Gavriil GALINESCU** (15 dec. 1883, Hangu, Jud. Neamț - 10 iul. 1960, Durău, jud. Neamț), folclorist, profesor la Liceul Național din Iași și la Conservatoarele de Muzică din Cernăuți și Iași; culegerile sale cuprind peste 1000 de piese din cele mai diverse genuri, reprezentative pentru Moldova, în special pentru Valea Bistriței: *Muzica în Moldova* (1935), *Cântecele munților noștri* (1936);
- 135 de ani de la nașterea pianistei **Cella DELAVRANCEA** (15 dec. 1888, București – 9 aug. 1991, București), scriitoare, fiica cea mare a scriitorului Barbu Ștefănescu Delavrancea;
- 105 ani de la naștere actorului **Radu BELIGAN** (14 dec. 1918, Galbeni, Filipești, Bacău - 20 iul. 2016, București), membru de onoare al Academiei Române în 2004; pe 15 decembrie 2013 a fost inclus în Cartea Recordurilor ca fiind cel mai longeviv actor aflat în activitate pe scena unui teatru, absolvent ca șef de promoție al Liceului Internat „Costache Negruzzi” în 1937;
- 105 ani de la nașterea medicului veterinar **Gheorghe DRUGOCIU** (15 dec. 1918, Vințul de Jos, jud. Alba - 23 ian.

1996, Iași), fondator al învățământului superior de Zootehnie și medicină Veterinară de la Institutul Agronomic Ion Ionescu de la Brad din Iași; în 1961 a pus bazele Facultății de Medicină Veterinară, pe care a condus-o, în funcția de decan, între anii 1961 și 1968;

- 55 de ani de la moartea lui **Theofil SIMENSCHY** (27 ian. 1892 Iași - 15 dec. 1968, Iași), filolog, profesor la Facultatea de Filologie a Universității din Iași;
- 15 ani de la moartea economistului **Anghel RUGINĂ** (24 mai 1913, Vizurești, jud. Galați - 15 dec. 2008, Boston, S.U.A.), membru de onoare al Academiei Române (1990);

## 16

- 15 ani de la moartea clasicistului și istoricului literar **Eugen CIZEK** (Eugen Antoniu, 24 feb. 1932, București - 16 dec. 2008, București);
- 80 de ani de la moartea arhitectului **Nicolae GHICA-BUDEȘTI** (22 dec. 1869, Iași - 16 dec. 1943, București), promotor al stilului neoromânesc în arhitectură, membru de onoare al Academiei Române și al Comisiei monumentelor; a proiectat: Biserica Copou din Iași și Mausoleul lui Vasile Alecsandri din Mircești;

## 17

- 130 de ani de la nașterea medicului neurochirurg **Dumitru BAGDASAR** (Dimitrie, 17 dec. 1893, com. Roșiștei, jud. Vaslui - 16 iul. 1946, București), profesor la Facultatea de Medicină din București; a pus bazele școlii românești de neurochirurgie;

## 18

- Ziua Minorităților Naționale (România)
- 80 de ani de la nașterea scriitorului **Vasile CONSTANTINESCU** (18 dec. 1943, com. Mitoc, jud. Botoșani - 21 oct. 2004, Iași),

poet și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Iași, redactor la revista *Cronica*, secretar general de redacție (1990-1995), autor al unor volume precum: ***La țărnul clipei*** (1970), ***Am inventat o planetă***, ***Spațiul dintre cuvinte***, ***Sfera cu raze inegale*** (1985), ***Când sosește Moș Crăciun*** (versuri pentru copii, 1994), ***O lume de senzații*** (Helicon, 1996) și volumul de proză scurtă ***Dincolo de geamanduri***, Premiul Asociației Scriitorilor din Iași, (1990), Premiul pentru literatură al revistei *Cronica* (1993);

- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Cristina Anca CIUBOTARU** (18 dec. 1948, Iași), actriță, prozator și dramaturg, membră a Uniunii Scriitorilor, actriță a Teatrului Luceafărul, autoarea volumelor: ***Povești despre povești***, ***Am visat cu ochii deschiși***, a pieselor de teatru: ***O lumină și-o cortină*** și ***Rapsodii, Bucurița, fiica munților***
- 30 de ani de la moartea actorului **Gheorghe Cozorici** (16 iul. 1933, Arbore, jud. Suceava - 18 dec. 1993, București);

## 19

- 175 de ani de la moartea scriitoarei engleze **Emily Jane BRONTË** (30 iul. 1818 Thorton - 19 dec. 1848), cunoscută pentru romanul ***La răscruce de vânturi (Wuthering Heights)***;
- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Beatrice LUNGULESCU** (19 dec. 1943), stabilită în Franța, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a romanului ***Dracula et la diablesse rouge, Dracula și Drăcoaica roșie***;

## 20

- 255 de ani de la nașterea mitropolitului și cărturarului **Veniamin COSTACHI** (20 dec. 1768 Roșiești, jud. Vaslui - 18 dec. 1846, Slatina, jud. Suceava). Reprezentant de seamă al epocii luminilor în cultura românească, întemeietor al învățământului în limba română în Moldova, traducător de

cărți de etică și filosofie, sprijinitor al tiparului, al teatrului, al ideilor de eliberare națională și al apărării drepturilor țării în administrarea averilor mănăstirești. A fost mitropolit al Moldovei aproape patru decenii, între 1803 și 1842. De numele lui este legată înființarea celei mai vechi școli naționale în Moldova, Seminarul de la Socola din Iași (1803) și a Școlii Vasiliane de la *Trei Ierarhi* în limba română. A tradus și a tipărit peste 20 de lucrări dogmatice, tipiconale și de istorie bisericească;

- 215 ani de la nașterea **Sfântului Andrei Șaguna** (20 dec. 1808, Mișcolț, Ungaria - 28 iun. 1873, Sibiu), mitropolit ortodox al Transilvaniei, militant pentru drepturile românilor din Transilvania, fondator al Gimnaziului Românesc din Brașov (1851), membru de onoare al Academiei Române;
- 80 de ani de la nașterea etnologului **Lucia CIREȘ** (20 dec. 1943, Ustia, jud. Orhei), etnolog și istoric literar, cercetător științific la Institutul de Filologie Română A. *Philippide* din Iași, autoarea volumului: ***Colindatul și colindele în Moldova***;
- 55 de ani de la moartea scriitorului american **John Ernst STEINBECK**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1962 (27 feb.1902 – 20 dec. 1968);

## 21

- 75 de ani de la nașterea scriitorului **Constantin MĂNUȚĂ** (21 dec. 1948, com. Mogoșești jud. Iași), membru al Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autor al volumelor: ***Din toate rănile sufletului*** (1997); ***La răsărit de cuvânt*** (1999); ***Steaua de cucută*** (2001);
- 25 de ani de la moartea poetului și eseistului **Dan LAURENȚIU** (10 aug. 1937, Iași - 21 dec. 1998, București, autorul volumelor: ***Călătoria de seară, Imnuri către amurg, Poeme de dragoste, Eseuri asupra stării de grație, Zodia leului, Privirea lui***

***Orfeu, Psyche, Călătoria mea ca martir și erou al timpului,  
Femeie dormind;***

## 22

- 165 de ani de la nașterea muzicianului italian **Giacomo PUCCINI** (22 dec. 1858, Lucca, Italia - 29 nov. 1924, Bruxelles, Belgia), compozitor al operelor: ***Tosca, La Boheme, Madame Butterfly, Turandot;***

## 23

- 200 de ani de la nașterea muzicianului **Alexandru Adolf FLECHTENMACHER** (23 dec. 1823, Iași - 28 ian. 1898, București), compozitor, violonist, dirijor și pedagog, autorul muzicii pentru ***Hora Unirii***, autorul primei operete românești, ***Baba Hârca***, pe text de Matei Millo care a avut premiera pe 26 decembrie 1848, la Teatrul mare din Copou, Iași, director la Conservatorul de Muzică și Declamațiune din București;
- 120 de ani de la moartea muzicianului **Gavriil MUSICESCU** (20 mar. 1847, Ismail, sudul Basarabiei - 21 dec. 1903, Iași), compozitor, muzicolog și dirijor român, profesor și rector al Conservatorului de Muzică din Iași; a organizat și condus corul Mitropoliei ieșene între 1876 și 1903;

## 24

- 225 de ani de la nașterea poetului romantic polonez **Adam MICKIEWICZ** (24 dec. 1798, Zaosye - 26 nov 1855, Constantinopol), faimos pentru lupta națională poloneză;
- 15 ani de la moartea politologului american **Samuel Phillips HUNTINGTON** (18 apr. 1927, New York - 24 dec. 2008, Massachusetts), cunoscut pentru teza sa referitoare la ***ciocnirea civilizațiilor;***

- 15 ani de la moartea scriitorului **Haralamb ZINCĂ**, (pseudonimul literar al lui Hary Isac Zilberman, 4 iul. 1923, Roman – 24 dec. 2008, București), autor de romane polițiste;

## 25

- (†)Crăciunul, Sărbătoarea Nașterii Domnului, calendarul creștin ortodox, romano și greco-catolic
- 165 de ani de la nașterea fizicianului **Vasile C. BUȚUREANU** (25 dec. 1858, Dorohoi, jud. Botoșani - 1 ian. 1941, Iași), mineralog și petrograf, director al Institutului de Chimie din Iași;
- 150 de ani de la nașterea monseniorului **Vladimir GHICA** (25 dec. 1873, Constantinopole - 16 mai 1954, închisoarea Jilava, București), beatificat de către Biserica Catolică;
- 125 de ani de la nașterea muzicianului **Hristache POPESCU** (25 dec. 1898, Iași - 2 apr. 1982, Iași), profesor de flaut la Conservatorul de Muzică din Iași și Cernăuți; a fost solicitat de casa de discuri Columbia pentru înregistrări;
- 80 de ani de la nașterea scriitoarei **Magda URSACHE** (25 dec. 1943, Buzău), publicistă, membră a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Iași, autoare a volumelor: ***A patra dimensiune; Universitatea care ucide; Astă vară n-a fost vară; Strigă acum; Conversație pe Titanic; Rău de România.*** Ediții în colaborare cu Petru Ursache: Mircea Eliade, Nichifor Crainic și Mihai Eminescu. Antologia de poezie creștină ***Duh și slovă*** (în colaborare cu Petru Ursache). Colaborează la *Cronica, Convorbiri literare, Dacia literară, Ateneu, Bucovina literară, Limbă și literatură, Oglinda literară*;

## 26

- 175 de ani de la premiera primei operete românești **Baba Hârca** de Matei Millo și muzica de Alexandru Flechtenmacher, Iași, 26 decembrie 1848, Teatrul cel mare din Copou;
- *140 de ani de la nașterea* fizicianului **Vasile V. BIANU** (26 dec. 1883, Iași - 1978, București), profesor, inventator recunoscut și în străinătate, președinte al Societății Române de fizică;
- 80 de ani de la moartea lui **Gheorghe PROCA** (22 ian. 1877, Iași - 26 dec. 1943, București), medic și poet

## 27

- 100 de ani de la moartea arhitectului francez **Alexandre Gustave EIFFEL** (15 dec. 1832, Dijon - 27 dec. 1923, Paris);
- 20 de ani de la moartea istoricului **Valeriu Florin DOBRINESCU** (25 apr. 1943, Ianca, jud. Brăila - 27 dec. 2003, Pitești), profesor la Facultatea de Istorie și Filozofie a Universității Craiova, cercetător în cadrul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol, autor al volumelor: *Relații româno-engleze.1914-1933, România și organizarea postbelică a lumii, Nicolae Titulescu și Marea Britanie, Emigrația română din lumea, anglo-saxonă, Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial, România la Conferința de la Paris*;
- 10 ani de la moartea scriitoarei **Vera CĂLIN** (17 feb. 1921, București - 27 dec. 2013, Los Angeles), eseistă, istoric literar și traducătoare română, stabilită în SUA;

## 28

- 125 de ani de la nașterea aviatorului **Gheorghe BĂNCIULESCU** (28 dec. 1898, Iași - 12 apr. 1935, Cairo, Egipt), cu proteze la ambele picioare, a efectuat, între 1933 și 1935, mii de km de

zbor pe rutele București-Paris, București-Varșovia, București-Damasc etc., record admirat de întreaga lume;

## 29

- 150 de ani de la nașterea filologului **Ovid Aron DENSUȘIANU** (29 dec. 1873, Făgăraș - 9 iun.1938, București), lingvist, folclorist, istoric literar, poet, membru al Academiei și profesor la Universitatea din București; a studiat la Facultatea de Litere din Iași sub îndrumarea profesorilor Alexandru Philippide și A.D. Xenopol, a publicat la Paris primul volum al operei ***Histoire de la langue roumaine***, al doilea apărând ulterior în 1932, iar al treilea în 1938. În 1913 a întemeiat la București Institutul de Filologie și Folclor și, în cadrul acestei instituții, a înființat revista *Grai și suflet* (1923);
- 130 de ani de la oficierea, la Sigmaringen, în Germania, la 29 dec. 1893, a căsătoriei dintre Principele Ferdinand de Hohenzollern, moștenitor al tronului României, cu principesa Maria (fiica ducelui Alfred de Edinburgh-Coburg și nepoată a mării ducese Maria a Rusiei);

## 30

- 105 ani de la nașterea matematicianului **Niculai COLIBABA** (30 dec. 1918, Rășcani - 6 feb. 2000, Iași), profesor emerit al Liceului Internat *C. Negruzzi*;
- 100 de ani de la premiera filmului ***Țigăncușa de la iatac***, prima co-producție din istoria filmului românesc (cu Germania) și prima realizare notabilă în domeniul filmului de ficțiune, 30 dec. 1923;
- 90 de ani de la instituirea, printr-o ordonanță ministerială, 30 dec. 1933, a stării de asediu în localitățile principale din România, precum și cenzura presei și a tuturor publicațiilor;

- 30 de ani de la moartea pictoriței **Viorica BALAN** (4 dec. 1918, Iași - 30 dec. 1993, Iași), membră a Uniunii Artiștilor Plastici, remarcată prin peisajele de la Bucium și naturile statice cu flori și păpuși;

### 31

- 120 de ani de la nașterea scriitorului **Ilie VORONCA**, (**Eduard Marcus**, 31 dec. 1903, Brăila - 5 apr. 1946, Paris), poet avangardist, traducător și publicist;
- 110 ani de la nașterea scriitoarei și traducătoarei **Rica IONESCU** (31 dec. 1913, Corgémont-Elveția - 7 iun. 1991, Iași), profesoară a Facultății de Filologie din Iași, secția de Limba și literatura franceză;
- 75 de ani de la nașterea scriitoarei **Mihaela MÂRȚU** (31 dec. 1948, Iași), critic teatral și istoric literar, profesor la Facultatea de Filologie a Universității *Al. I. Cuza*;
- 55 de ani de la moartea lui **Sabin V. Drăgoi** (6 iun. 1894, Seliște, jud. Arad - 31 dec. 1968, București), compozitor și folclorist, membru corespondent al Academiei Române și director al Institutului de Folclor din București între 1950-1968;